ANKARA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

YAŞAM BOYU ÖĞRENME VE YETİŞKİN EĞİTİMİ
ANABİLİM DALI
YETİŞKİN EĞİTİMİ PROGRAMI

GEÇİCİ KORUMA STATÜSÜNDE OLAN SURİYELİ YETİŞKİNLERE VERİLEN UYUM KURSLARINDAKİ DİL ÖĞRETİMİNDE TEKNOLOJİNİN YERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

AYÇA USLU

ANKARA
AĞUSTOS, 2019

ANKARA ÜNİVERSİTESİ
1946

ANKARA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

YAŞAM BOYU ÖĞRENME VE YETİŞKİN EĞİTİMİ
ANABİLİM DALI
YETİŞKİN EĞİTİMİ PROGRAMI

GEÇİCİ KORUMA STATÜSÜNDE OLAN SURİYELİ YETİŞKİNLERE VERİLEN UYUM KURSLARINDAKİ DİL ÖĞRETİMİNDE TEKNOLOJİNİN YERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

AYÇA USLU

DANIŞMAN: DOÇ. DR. TUĞBA ÖZTÜRK

ANKARA
AĞUSTOS, 2019

Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğüne,

Ayça Uslu adlı öğrencinin hazırladığı "Geçici Koruma Statüsünde Olan Suriyeli Yetişkinlere Verilen Uyum Kurslarındaki Dil Öğretiminde Teknolojinin Yeri" başlıklı bu çalışma Yaşam Boyu Öğrenme ve Yetişkin Eğitimi Anabilim Dalı / Yetişkin Eğitimi Programı'nda jüri üyelerince oy birliği ile **Yüksek Lisans Tezi** olarak kabul edilmiştir.

	Jüri Üyeleri	İmza
Başkan	Prof. Dr. Meral Uysal	
Üye	Doç. Dr. Hayriye Tuğba Öztürk	
Üye	Doç. Dr. Ramazan Yılmaz	

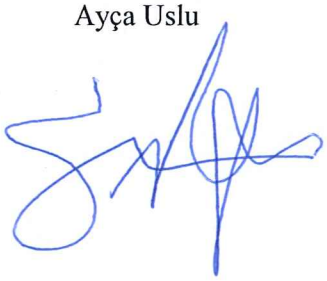
ONAY
Bu tez Ankara Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'nin ilgili maddeleri uyarınca jüri üyeleri tarafından …/…/20... tarihinde, Enstitü Yönetim Kurulunca …/…/20... tarihinde kabul edilmiştir.

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BİLDİRİMİ

Tez içindeki bütün bilgileri akademik yazım kurallarına uygun biçimde raporlaştırdığımı ve bunları etik ilkelere (atıfta bulunulan tüm yapıtlara kaynaklarda yer verilmesi, tezde kullanılan bilgi ve belgelere resmi yollarla ulaşılması ve bunların aslı bozulmadan kullanılması vb.) uygun olarak elde ettiğimi ve sunduğumu bildiririm.

Ayça Uslu

ÖZET

GEÇİCİ KORUMA STATÜSÜNDE OLAN SURİYELİ YETİŞKİNLERE VERİLEN UYUM KURSLARINDAKİ DİL ÖĞRETİMİNDE TEKNOLOJİNİN YERİ

USLU, Ayça
Yüksek Lisans Tezi, Yaşam Boyu Öğrenme ve Yetişkin Eğitimi Anabilim Dalı
Tez Danışmanı: Doç. Dr. Tuğba ÖZTÜRK
Ağustos 2019, xv + 98 sayfa

Yaşam boyu öğrenme; bir insanın doğumundan sonraki ilk öğrenmeler dâhil hayatındaki tüm süreci kapsayan; örgün ya da yaygın eğitimler ile informal eğitimleri içinde barındıran tüm öğrenme biçimleriyle bir insanın bütün hayatı boyunca gerçekleşir. Yaşam boyu öğrenme kapsamındaki yabancı dil eğitimleri şüphesiz sadece Türkiye'de değil tüm dünyada artık herkesin üniversite, yüksek lisans, doktora gibi formal eğitim düzeylerinde, mesleki gelişim, yurtdışı programları, informal ya da göç gibi zorunluluktan kaynaklanan durumlarda bireylerin sürekli öğrenme gereksinimi hissettikleri eğitimlerdir. Çoğu durumda, özellikle Suriyeli geçici koruma statüsündeki Suriyeli vatandaşların dil öğrenme durumlarında olduğu gibi kitlelere kısa sürede ve her yerde ulaşılabilmesini sağlayan; aynı zamanda bireysel ve uyarlanabilir, etkili bir dil eğitimi için teknolojiye başvurulmaktadır.

Bu çalışmada, Türkiye'de geçici koruma statüsünde olan Suriyeli yetişkin bireylere verilen uyum kurslarındaki dil öğretiminde teknolojinin öğrenciler ve öğretmenler tarafından hangi düzeyde ve ne amaçla kullanıldıkları belirlenerek teknolojinin bu bağlamda dil öğretimindeki rolü araştırılmıştır. Bu inceleme aynı zamanda Türkiye'de verilen uyum kurslarındaki dil eğitimi özelinde kullanılan kaynaklar, öğretim yöntemleri ve geliştirilebilecek ve tamamlanabilecek durumlar doğrultusunda bilgiler sunacaktır. Bu çalışma ile yetişkin eğitimi ve yaşam boyu öğrenme alanında göçmen, mülteci veya geçici koruma altındakiler için yirmi birinci yüzyıla

uygun teknoloji çağını derslere yansıtacak bilgiler sunulacağı dikkate alındığında dil eğitiminin yaygınlığının ve etkililiğinin artırılmasına yönelik durumlara ışık tutabilir.

Nitel araştırma yönteminin kullanıldığı bu araştırmanın çalışma grubunu 20 öğretmen ve 56 öğrenci oluşturmaktadır. Öğrenciler ile anket yolu ile bilgi toplanmış, öğretmenlere ise hem anket uygulanmış hem de görüşme yapılmıştır. Veriler içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre kurumlarda sunulan teknolojik araç-gereçlerin hemen hepsi kurumların kendileri tarafından sağlanmıştır. Bu suretle kurumların büyük çoğunluğu sınıflarında öğrencilere ve öğretmenlere bilgisayar, projeksiyon cihazı, hoparlör ve bu teknolojiler haricinde kısmen tepegöz ve akıllı tahta gibi gereçleri sağlamışlardır. Öğrenme portalları alanında bir eğitim yönetim sistemi olan Moodle'u ise sadece bir üniversitede kullanılmaktadır.

Öğrenciler arasında genel olarak en az kullanılan teknoloji bilgisayar; en çok kullanılan bilişim teknolojisi olarak telefon ve internet kullanıldığı tespit edilmiştir. Öğretmenlerin çoğu uzaktan eğitim ve çevrimiçi ders portal veya çoklu medya araç ve gereçlerinden, sistemlerinden haberdar değildir. Haberdar olanlar ise kullanmamaktadırlar. Öğrenciler de bu sistemler yerine internet üzerinden erişebildikleri Google Translate ve Youtube başta olmak üzere çeşitli sitelerden faydalanmaktadırlar. Öğretmenlerin en çok kullandığı bilgisayar programı ise office programları içerisinde yer alan PowerPoint sunum oluşturma programıdır.

Çalışmada yer alan sonuçlara dayanarak kurumların bu konuda özellikle Suriyeli yetişkin öğrencilere ders verirken teknoloji tabanlı öğretim gerçekleştiremeyişlerinin sebebi öğretmenlerden de alınan bilgilere göre Türkiye'de ilk defa bu gruba eğitim verilmesi ve önceden basılı ya da çevrimiçi kaynakların oluşturulamaması ve bu kaynaklara dolayısıyla eğitimde teknoloji kullanımını planlayamamış olmaları, kısacası Türkiye'nin hazırlıksız yakalanmış olmasıdır. Ancak verilen eğitimler ile çalışmalar başlatılmış, kurumlarda uzaktan eğitim, çevrimiçi eğitim portalları ve basılı materyaller üretilmeye başlanmıştır. Bu çalışmada, kurum ve öğretmenlerin hem normal eğitim hem de teknoloji temelli eğitimlerin eksik kalmasının diğer bir sebebi olarak, Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından öncelikle örgün eğitim sisteminde 18 yaş altı bireylere program oluşturmak için çalışmalar yapmasından kaynaklandığı belirtilmiştir. Ancak bu alanda hiçbir çalışma yapılmamış da değildir. Türkiye'nin önde gelen üç üniversitesi

öğretim elemanları ile oluşturulmuş uyum kursları için çeşitli teknoloji destekli modüllerde tasarlanmış ve öğrencilere sunulmuş öğrenme ortamları bulunmaktadır.

Öğrencilerin teknoloji kullanımı konusunda hazırbulunuşluklarına bakıldığında ise, genel olarak öğrencilerin değişiklik gösteren düzeylerde teknoloji kullandıkları belirlenmiş, ancak Türkiye'ye geldikten sonra teknoloji kullanımı hazırbulunuşluk düzeylerinde bir artış gözlemlenmiştir. Öğrenciler, bilgisayar sahibi olamadıkları için eğitimde bilgisayar tabanlı teknolojilere ulaşamamış; ancak akıllı telefon ve telefonlarındaki internet aracılığıyla ihtiyaç duydukları içeriğe erişim sağlayabilmişlerdir. Nitekim haberleşme alanında en çok kullanılan teknoloji öğretmenler ve öğrencilerin kendi aralarında, öğrencilerin diğer geçici koruma statüsündeki bireylerle Whatsapp uygulaması ve telefonun kendisi üzerinden sağlanmış olup, yine telefonlardaki internet servisi aracılığıyla eğitim materyallerine ulaşmışlardır. Bu sonuca göre hem öğretmenlerin hem de öğrencilerin en çok ihtiyaç duyduğu teknoloji destekli eğitim ortamları, telefon aracılığı ile ulaşabilecekleri siteler ya da telefona indirilerek kullanılabilecek uygulamalar olarak belirlenmiştir. Öğretmenlerde ise eğitimde teknoloji ihtiyacı olarak en çok çevrimiçi ders uygulamaları, eğitim portalları, uzaktan eğitim gibi internet üzerinden gerçekleştirilebilecek eğitimde teknoloji uygulamaları konularında haberdar olunmak için hizmetiçi eğitim gibi bir eğitime ve bilgilendirilmeye ihtiyaç duydukları gözlenmiştir.

Anahtar Sözcükler: Yaşam boyu öğrenme, yetişkin eğitimi, geçici koruma statüsünde olan Suriyeli yetişkinler, dil eğitiminde teknoloji.

ABSTRACT

THE ROLE OF TECHNOLOGY IN LANGUAGE EDUCATION IN ADAPTATION COURSES FOR SYRIAN ADULTS WITH TEMPORARY PROTECTION STATUS

USLU, Ayça

Master Thesis, Lifelong Learning and Adult Education

Supervisor: Assoc. Prof. Dr. Tuğba ÖZTÜRK

August 2019, xv + 98 pages

Lifelong learning; covering the whole period of a person's life from birth including the first learning; it occurs throughout the life of a person with all forms of learning, including formal and informal education. In the field of lifelong learning, one of the individuals who are required to receive compulsory language education within the scope of adult education are the individuals who are under temporary protection, refugees or asylum seekers. Technology has the potential to provide mass education, accessible and effective education to these groups; thus facilitates foreign language education.

Within this scope, in this study, the level and extent of uses of technology in language teaching in integration courses were examine in relation to the role of technology in teaching Turkish as a foreign language to adult learners with the status of temporary protection to Syrians in Turkey. Outcomes of the study could provide information to surface missing implications and points to improve in integration (orientation) courses including teaching methods, resources etc.

Qualitative method was used in the present study. Participants consist of 20 teachers and 56 Syrian adult students. Questionnaires were administered to the students and teachers and also interviews with teachers were done. Data were analysed by content analysis. Drawing on the findings, it was revealed that all technological tools were obtained by the institutions themselves not by the funds. In this wise; almost all of the institutions have computers, projectors, speakers, partially overhead projector, smart

boards in the classrooms. In terms of learning management systems, only one of the universities offered Moodle.

The students remarked that they rarely use computers whereas they mostly use mobile phones and internet to reach the learning content. Teachers in general are not aware of distance education and online learning environments or multimedia tools and system. Those who aware are do not use it. The most common software used by teachers is Power Point. As for the students, students benefit from web sites such as Google Translate and Youtube, which is possible to access via smart mobile phones.

According to the information obtained from the teachers, the reasons why institutions cannot run technology-based teaching especially when teaching Syrian adult students are; it is their first time to teach this group and at the time of the study, there was not enough materials as printed or digital resources, in short, Turkey was unprepared for this kind of language teaching. However, it was stated by the teachers that projects for teaching Turkish as a foreign language have been launched already and distance education, online learning environments and printed materials have started to be produced in institution. A further reason for the lack of both face to face and technology based education is primarily due to the fact that the Ministry of National Education (MoNE) works to produce learning programs for individuals under the age of 18 who are supposed to receive formal education.

In terms of the students' readiness for technology use, the results showed that the students' level of readiness varies but overall there has been an increase in their level of readiness after arriving in Turkey. Students did not have computers, but they were able to access the learning contents through the internet on their mobile phones. As for the technology needs of the teachers, it was observed that teachers need in-service training, knowledge and skills to use wider technology applications and online learning environments.

Key Words: Lifelong learning, adult education, Syrian adults with temporary protection status, technology in language education.

Bana desteğini hiçbir

zaman

eksik etmemiş dedem

Mehmet Necati Tuncer'e.

ÖNSÖZ

Yabancılara Türkçe dil eğitimi için verilmekte olan eğitimler sürecinde kullanılmakta olan teknoloji tabanlı materyaller, yetişkinler dâhil olmak suretiyle aslında tüm dil öğrenenlerde kalıcı öğrenmeyi desteklemesi gibi birçok alanda etkinliğinin araştırılması hususunda sürekli incelenen bir konu haline gelmiştir. Alanyazında da bu incelemeler hususunda yine çok fazla araştırma bulunmaktadır. Ancak Türkiye'nin geçici koruma statusündeki Suriyeli yetişkinlere 2011 yılı itibari ile vermekte olduğu dil eğitimi hem istihdam kapsamında hem de uyum sürecinde belirli bir zaman aralığında gerçekleştirilmek durumunda kalınması konusunda araştırma yapılması gereken bir alan olarak kendini göstermektedir. Almanya Münih Halk Eğitim Merkesi bünyesinde yapmış olduğum stajım doğrultusunda ülkemizdeki geçici koruma statüsündeki bireyler gibi ve ayrıca ggöçmen ve sığunmacılara verilen uyum kurslarındaki dil eğitimlerinde teknolojinin kullanım alanlarını gözlemleme fırsatı bulmuştum. Ancak Türkiye'de böyle bir durumun varlığı beni daha detaylı araştırmaya itmiş ve bu süreci ülkemde daha detaylı inceleme isteği uyandırmıştır. Araştırma dâhilinde Türkiye'deki kurum ve kuruluşlarda, öğretmen ve öğrencilerinde bakış açısı ve deneyimleriyle kullanılan dil eğitiminde teknoloji tabanlı materyallerin varlığı veya olmayışı sebebiyle bir eksiklik hissedilip hissedilmediği ya da olması gereken materyallerin ortaya çıkması konularında tezimin alanyazına önemli bilgiler katmasını ümit ediyorum.

Yaşam boyu öğrenme ve yetişkin eğitimi branşına beni teşvik eden başta Doç. Dr. Fevziye Sayılan Koçyiğit, değerli öğretmenim Prof. Dr. Meral Uysal, eğitimde teknolji branşında ve tez yazım alanında danışmanım olan ve bu süreçte bana her şekilde tam destek sağlamış değerli öğretmenim Doç. Dr. Tuğba Öztürk, Almanya Münih halk eğitimi alanında çalıştığım sırada müdürüm olan Bülent Bulut, Türkiye'ye geldiğim zamandan itibaren yetişkin eğitiminde dil eğitimleri vermem hususunda bana büyük destekler gösteren Almanca Öğretmenleri Birliği kurucuları ve Zümrüdü Anka Almanca Dil kursu kurucu ve öğretmenleri olan Gül Avşar Yüce ve Burcu Dalgıç hocalarıma, süreç boyunca verdikleri çeviri ve morel destekleri ile ablam Seda Aktuna ve yine Gül Avşar Yüce hocam, Arapça dili çevirileri ve Suriyeli vatandaşlar için kültürel, sosyolojik birçok alanda bana desteklerini esirgemeyen dostum Hakan Tarıoğlu, tez yazım sürecimde

uzakta kaldığım süre boyunca birçok konuda desteğini asla esirgememiş olan dostum Çağdaş Garip'e en içten teşekkürlerimi iletiyorum.

Tez konum itibari ile öncelikle araştırmamda verdikleri detaylı, dürüst ve bilimsel bilgiler için başta alanlarında yetkili kurum çalışanları, öğretmenler ve burada anketlerimi geçici koruma statüsündeki tüm Suriyeli yetişkin vatandaşlara çok teşekkürlerimi sunarım.

Son olarak, en başta eğitim branşına giriş yapmamı sağlayan rahmetli dedem Mehmet Necati Tuncer'e, üniversite, yüksek lisans eğitimim ve araştırma aşamalarım sürecinde desteğini hiçbir zaman esirgemeyen, varlıklarıyla bana her zaman güç katmış olan annem Demet Tuncer, babam Ercüment Uslu ve desteğini yine hiçbir şekilde esirgemeyen canım kardeşlerim Seda Aktuna, Süleyman Tuncer Uslu, Berke Önder, Cem Aktuna ve Can Aktuna ile tüm arkadaş ve dostlarıma çok teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BİLDİRİMİ iii

ÖZET iv

ABSTRACT vii

ÖNSÖZ x

İÇİNDEKİLER iv

KISALTMALAR LİSTESİ xiv

TABLOLAR LİSTESİ xv

BÖLÜM 1 1

GİRİŞ 1

Türkiye'de Geçici Koruma Statüsünde Olan Suriyeli Yetişkinlere Türkçe Dil Eğitimi 2

Problem 6

Çalışmanın Amacı 10

Önem 11

Sınırlılıklar 12

BÖLÜM 2 13

YÖNTEM 13

Araştırma Modeli 13

Çalışma Grubu 13

Verilerin Toplanması 13

Verilerin Çözümlenmesi 13

BÖLÜM 3 19

BULGULAR VE YORUMLAR 19

Dil Öğretiminde Kullanılan Teknolojiler 19

Öğretmenlerin Öğrencilerle İletişim Kurmak İçin Kullandıkları Teknolojiler 21

Dil Öğretiminde Kullanılan Teknolojilerin Eğitimde Kullanılma Amaçları 22

Öğrencilerin Teknolojiyi Kullanma Düzeyi 28

Öğrencilerin Günlük Hayatta Teknoloji Kullanma Durumları 31

Dil Eğitiminde Teknoloji Kullanılmasına Yönelik Öğretmen Görüşleri 33

Genel Bağlam 36
Dil Kursuna Katılan Katılımcılar 37
Teknoloji ve Yabancı Dil Öğretimi 40
Teknolojinin Faydalı Bulunan Yönleri 43
Teknoloji Kullanımında Zorluklar 45
Dil Öğretiminde Yenilikçi Ortamlar 46
Teknoloji Entegrasyonu 53
BÖLÜM 4 61
SONUÇLAR VE ÖNERİLER 61
KAYNAKÇA 69
EK 1. Çalışma İzni 77
EK 2. Etik Kurul Yazısı 78
EK 3. Öğretmenler ile Görüşme Soruları 79
EK 4. Geçici Koruma Statüsündeki Suriyeli Yetişkinlere Dil Öğretiminde Teknoloji Kullanımı Anketi 80
EK 5. Dil Öğreniminde Teknoloji Kullanımı Anketi 83
EK 6. Aydınlatılmış Onam Formu 91
BENZERLIK BILDIRIMI 93
ÖZGEÇMIŞ 934

KISALTMALAR LİSTESİ

AB	Avrupa Birliği
AFAD	Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı
BDDÖ	Bilgisayar Destekli Dil Öğrenimi
BFW	Kamu yararına çalışan inşaat, sanayi ve meslek teşvik kuruluşu
BilgeİŞ	Bilişim ile gelişen iş dünyası
BMZ	Alman Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Bakanlığı
CDDÖ	Mobil Öğrenme
CEFR	Avrupa Ortak Dil Referans Çerçevesi
EBA	Eğitim Bilişim Ağı
GIZ GmbH	Alman Uluslararası İşbirliği Kurumu
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
ÖTZ	Avusturya Türkiye İşbirliği
Sequa gGmbH	Almanya' da kamu yararına hizmet veren bir kuruluş
TÖMER	Türkçe ve Yabancı Dil Uygulama ve Araştırma Merkezi
METARGEM	Mesleki Teknik Araştırma ve Geliştirme
MOOCs	Kitlesel Açık Çevrimiçi Dersler
SFA	Suriye Dostluk Derneği
SUKOM	Suriyeliler Koordinasyon Merkezi Yazılımı
TAMEB	Türk-Alman İşbirliğinde Mesleki Beceri Geliştirme Projesi
TÖMER	Türkçe ve Yabancı Dil Uygulama ve Araştırma Merkezi
UZEM	Uzaktan Eğitim Merkezi
VESBE e.V	Avrupa Sosyal Hizmet, Eğitim ve Öğretim Birliği
YTB	Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo **Sayfa**

Tablo 1. TAMEB Projesi İşbirlikçi Kurumlar Listesi....3

Tablo 2. Öğrencilerin Yaşa Göre Dağılımı....14

Tablo 3. Öğrencilerin Cinsiyete Göre Dağılımı....14

Tablo 4. Öğrencilerin Eğitim Durumu Dağılımı....15

Tablo 5. Öğretmenlerin Cinsiyete Göre Dağılımı....16

Tablo 6. Toplamda Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Tecrübe Yılları....16

Tablo 7.Öğretmenlerin Öğrencilere Dil Öğretirken Kullandıkları Teknolojiler....19

Tablo 8. Öğretmenlerin Öğrencileri İle İletişim Kurmak İçin Kullandıkları Teknolojiler....21

Tablo 9. Öğretmenlerin Öğrencilere Dil Öğretirken Teknolojileri Kullanma Amaçları....23

Tablo 10. Öğrencilerin Dil Öğrenirken En Çok Yararlandıkları Teknolojiler....24

Tablo 11. Öğrencilerin Genel Olarak ve Araştırmanın Yürültüldüğü Sırada Türkçe Dili Öğrendikleri Kurumlarda Dil Öğrenimlerini En Çok Kolaylaştıran Teknolojiler....25

Tablo 12. Öğrencilerin Dil Öğretiminde En çok Önem Verdikleri Teknolojiler....27

Tablo 13. Öğrencilerin Dil Öğretiminde En Çok İhtiyaç Duydukları Teknolojiler....28

Tablo 14. Öğrencilerin Teknoloji Kullanım Düzeyleri....29

Tablo 15. Öğrencilerin Dil Öğrenmelerine Yardımcı Olan Kişilerle Kurum İçinde ve Dışında İletişim Kurarken Kullandığı Teknolojiler....30

Tablo 16. Suriyeli Öğrencilerin Türkiye'ye Gelmeden Önceki Teknoloji Kullanım Düzeyleri....31

Tablo17. Öğrencilerin Türkiye'de Günlük Hayatlarını En Çok Kolaylaştıran Teknolojiler....32

Tablo 18. Türkiye'de İkamet Eden Suriyeli Yetişkin Öğrencilerin Diğer Geçici Koruma Statüsündeki Suriyelilere Ulaşmak için Kullandıkları Teknolojiler....32

Tablo 19. Öğretmen Görüşlerine Dayalı Olarak Ortaya Çıkan Temalar, Kategoriler, Kodlar ve Örnekler....34

BÖLÜM 1

GİRİŞ

Her gün hızla nüfus yapısı değişen dünyamızda yaşanılan en büyük sorunlardan biri de göç ve mülteci sorunudur. Türkiye dış politikası ve coğrafi konumu itibari ile dünya çapında en çok göç alan ülkelerden biri olmuştur. Bu nedenle, bünyesinde birçok sığınmacı, mülteci ve geçici koruma statüsündeki diğer ülke vatandaşlarını barındırmaktadır. Sahip olunan statüler ise; Türkiye'nin bu kişilerin geldikleri ülkeler ile dünya çapında bu bağlamda yapılmış dış politika ve anlaşmalar doğrultusunda değişmektedir.

Mülteci kavramı, 1951 tarihli Mültecilerin Hukuki Statüsüne Dair Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'nin 1. maddesine göre, *"1 Ocak 1951'den önce meydana gelen olaylar sonucunda ve ırkı, dini, tabiiyeti, belli bir toplumsal gruba mensubiyeti veya siyasi düşünceleri yüzünden, zulme uğrayacağından haklı sebeplerle korktuğu için vatandaşı olduğu ülkenin dışında bulunan ve bu ülkenin korumasından yararlanamayan ya da söz konusu korku nedeniyle yararlanmak istemeyen; yahut tabiiyeti yoksa ve bu tür olaylar sonucu önceden yaşadığı ikamet ülkesinin dışında bulunan, oraya dönemeyen veya söz konusu korku dönmek nedeniyle istemeyen şahıs"* şeklinde tanımlanmıştır (Uzun, 2012 akt. Dulkadir, 2017, s. 22).

Sığınmacı ise; *"bir kişinin uyruğunda bulunduğu ya da ikâmet ettiği devletin ülkesini çeşitli baskılar ya da ayrımcı yasal kovuşturmalar nedeniyle terk ederek yabancı bir devletin ülkesine, diplomasi temsilciliği ya da konsolosluk binalarına, savaş gemilerine ya da devlet uçaklarına girmesini ve bu devletin korumasını aramasını ifade etmektedir"* (Pazarcı, 2005, s.215). *"Geçici koruma, istisnai bir prosedür olup yer değiştiren ve kendi ülkesine dönemeyecek kişilerin kitlesel akını durumunda, özellikle sığınılan ülkenin sığınma sisteminin kitlesel akın karşısında yetersiz kalması halinde bu kişilere*

sağlanacak acil ve geçici koruma" olarak tanımlanır (Ergüven ve Özturanlı, 2013, s. 1038).

Günümüzde geçici koruma statüsü ile gündem olan Suriyelilerin hikâyeleri 2011 itibari ile başlamış ve bununla birlikte birçok Suriyeli vatandaş ülkelerini terk etmek zorunda kalmış, uluslararası bir mülteci sorunu haline gelerek ülkeler arasında çeşitli protokoller ile 'geçici koruma' statüsüyle farklı bölgelere yerleştirilmişlerdir. Ülkemiz sahip olduğu coğrafi konumu itibari ile ve bazı politik nedenler ile ilk aşamada Geçici Koruma Altındaki Suriyeli vatandaşlara ev sahipliği yapmış, hazırlanan protokollerle bazı Suriyeli vatandaşlar AB (Avrupa Birliği) ülkelerine de yerleştirilmişlerdir.

Türkiye'de geçici koruma altındaki yabancılara ilişkin hizmetlerin yürütülmesinde kurumlar arasındaki koordinasyonu sağlamak ve bu konulardaki politikaları üretmek ve uygulamak için AFAD (Afet ve Acil Durum) Yönetimi Başkanlığı 18.12.2014 tarihli resmi genelge ile yetkili kılınmıştır. Türkiye'de Göç İdaresi Genel Müdürlüğü'nün Kasım 2017 itibari ile vermiş olduğu toplam Geçici Koruma Altındaki Suriyeli sayısı 3.303.113 olarak belirtilmiştir. Geçici koruma statüsünde bulunan yabancıların eğitim- öğretim hizmeti verilmesinde ilk olarak bulundukları iller baz alınmaktadır. Alacakları eğitim ise ülkemizdeki eğitim sistemi ve dönemleri temel alınarak uygulanır. Geçici barınma merkezleri dışında yapılacak tüm eğitim-öğretim hizmeti için MEB'den izin alınması gerekmektedir. MEB (2016) internet sayfasından yayınlanan bilgilere göre "temel eğitim çağındaki (geçici koruma altındaki Suriyeliler, uluslararası koruma altında olanlar ve son dönemde vatandaşlık hakkı almış)" Suriyeli öğrencilerin bakanlığa bağlı resmi ve özel okullara kayıtları konusunda daha kapsamlı çalışmalar yapılarak, Temel Eğitim Genel Müdürlüğüne bağlı okullarda eğitimine başlanmış ve Türkçe dilini iyi öğrenmeleri hedeflenmiştir.

Türkiye'de Geçici Koruma Statüsünde Olan Suriyeli Yetişkinlere Türkçe Dil Eğitimi

Türkiye'de geçici koruma statüsünde olan Suriyeli yetişkinlere Türkçe dil eğitimi çeşitli ulusal ve uluslararası projeler ile sivil toplum kuruluşları, özel ve kamu kurumları tarafından verilmektedir. Bu konuda ayrıntılı bir bilgi aşağıda sunulmuştur.

TAMEB Projesi

Türkiye'de en fazla geçici koruma statüsündeki bireyler ile mülteci nüfusuna sahip şehirlerden Ankara, Mersin, Hatay, İstanbul, Kilis ve Şanlıurfa'da temsilcilikleri bulunan TAMEB Projesi genel itibari ile geçici koruma statüsünde bulunan Suriyeli yetişkinlere, mülteciler veya Türk olup meslek edinme ihtiyacı duyan kişilere yönelik olarak Ocak 2016 ve Nisan 2019 arasında yürütülen bir projedir (TAMEB, 2019). TAMEB projesi kapsamında verilen Türkçe dil eğitimlerinde CEFR dil seviyeleri uygulanmaktadır. Yani; Türkçe dil öğrenme seviyeleri A1,-A2 (temel dil seviyeleri), B1-B2 (orta dil seviyeleri) ve C1- C2 (ileri seviye) seviyelerine ayrılmaktadır. TAMEB projesi, mesleki eğitimleri öncesinde yabancı vatandaşlara A1-A2 dil seviyesini şart koymaktadır. Bu seviyeleri tamamlamayan bireyler projenin ön gördüğü düzeye ulaşamazlar ise istihdam edilmeyeceklerdir.

Projenin yürütülmesi için Türkiye ve Almanya'da birçok kurum ve kuruluş birlikte çalışmalar gerçekleştirmektedirler. Projenin ana çıkış noktası itibari ile verilecek dil eğitimleri yukarıda daha sayılmamış birçok kurum ve kuruluş tarafından desteklenmiştir. Dil eğitimleri ile ilgili gelişmeler ve bu bireylerin dil açısından yeterliliği konusundaki kararlar ve uygulamalar bir üniversitenin TÖMER merkez, tarafından yapılmaktadır. Projenin yürütme görevi ise Sequa gGmbH Türkiye temsilciliğindedir. Ancak projede başlangıcından itibaren zamanla üniversiteler, sivil toplum kuruluşları, dernekler, kurslar gibi sayılabilecek birçok kurum ve kuruluş sürece dâhil olmuşlardır. İhtiyaçlar ve bağlantıların artması sebebiyle araştırmanın yürütüldüğü esnada sıralanamayacak bu kurumlar haricinde projenin ana hatlarını Türkiye ve Almanya'da oluşturan kurumlar aşağıdaki gibi sıralanmaktadır:

Tablo 1

TAMEB Projesi İşbirlikçi Kurumlar Listesi

Almanya	*Türkiye*
BMZ	AFAD
BFW NRW gGmbH	İŞKUR
Sequa gGmbH	MEB
Ankey Consulting	SFA
GIZ	YTB

TAMEB projesi “dezavantajlı Türklere, mültecilere ve geçici koruma kapsamındaki yabancılara Türkçe dil eğitimleri, sosyal uyum modülleri ve mesleki beceri kazandırma kurslarıyla (VESBE) kendilerine bir gelecek oluşturmalarına imkân vermektedir. Proje 16-36 yaş arasındaki Suriyeli ve Türk vatandaşlarına açıktır.” (multeciler.org, 2019). Meslek kursu öncesinde verilen Türkçe kursları ile Suriyelilerin A2 seviyesinde Türkçe öğrenmeleri hedeflenmiştir.

Alman Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Bakanlığı tarafından hibe edilen teşvik fonları ile eğiticilerin, salonların, meslek eğitimleri, öğrencilerin masrafları ve sigortaları karşılanmıştır. Bu kapsamda ülkemizde eğitim görecek veya görmüş olan Suriyeli ve Türk vatandaşların, projenin bulunduğu illerde (Ankara, Mersin, Hatay, İstanbul, Kilis ve Şanlıurfa) “yapı duvarcılığı, kaynakçılık, dokuma ve el işi sanatları, ısı yalıtımı uzmanlığı, seramikçilik, aşçılık ve pastacılık, yenilenebilir enerji, solar termal sistemler, temel bilgisayar ve ofis eğitimleri gibi meslek dallarında eğitimler” verilmiş ve hala verilmektedir (TAMEB, 2019). Meslek eğitimlerinin ve ilgili prosedürlerin ardından katılımcılara TAMEB aracılığıyla, meslek kursunun ilgili olduğu alana göre MEB ve Mesleki Yeterlilik Kurumu onaylı sertifikalar verilmektedir (TAMEB, 2019).

Eğitim Modülleri, Türkiye’nin seçkin üniversiteleri arasında bulunan Bilkent Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi ve Ankara Üniversitesi işbirlikleri ve çalışmaları sonucunda alanında uzman akademisyenler tarafından oluşturulmuştur. Proje ana sayfasından alınan ve kurumlardan edinilen bilgilere göre şu şekildedir (TAMEB, 2019):

- Toplumsal ve Kültürel Yaşam
- Yasal Sistem, Haklar ve Sorumluluklar
- Sosyal Hizmetlere Erişim
- Türkiye’deki Suriyeliler için Sosyal Uyum, Çalışma Yaşamı ve İstihdam gibi konu başlıklarını kapsamaktadır.

Devlet Üniversiteleri Bünyesinde Kurulan TÖMER Merkezleri

Türkiye’de başta büyükşehirler (Ankara ve İstanbul gibi) ve diğer proje illerinde, projenin başlangıcında SEQUA gGmbH ile imzalanan protokole göre 16 yaş üzeri 1200 Suriyeli vatandaşa 5’er aylık dönemler halinde Türkçe dil eğitimi verilmesi

amaçlanmıştır. Genel bir fikir vermesi amacı ile bir üniversiteye bağlı TÖMER'de verilen dil kursu kapsamında 20'şer haftalık periyotlarla, haftada 16 saat toplam 320 saatlik A1 ve A2 düzeyinde dil öğretimi programı bulunmaktadır (Bülten, 2016). Bir diğer devlet üniversitesine bağlı TÖMER'de ise genel uyum kursu süresi 660 saat olmakla birlikte 960 saate kadar ders verilebilmektedir. Dil seviyeleri ve eğitimleri CEFR doğrultusunda A1-A2-B1-B2 ve C1 (C1+) olmak üzere verilmekte; ayrıca tüm seviyeleri geçen öğrencilere 200 saat akademik Türkçe dersi imkânı sunulmaktadır.

2017 yılı, Türk Yükseköğretim Sisteminde Suriyeli Öğrenciler Uluslararası Konferansı'nda (2017) belirtilenlere göre eğitim alan öğrencilerden bir kısmı YTB (Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı) tarafından yönlendirilmiştir. YTB bursu adı altında katılımcılar ücret ödemeden eğitim görmektedir. Türkçe dil kursunu başarı ile tamamlayan kursiyerlere sertifika verilmektedir. Burs ile gelen öğrencilerin derse devam zorunlulukları bulunmakta; buna göre bir ay içinde en fazla 20 saat, bir yıl içinde ise en fazla 100 saat derse devamsızlık yapabilmektedir, aksi takdirde bursları kesilmektedir. Ödenekler ise devlet tarafından karşılanmaktadır. Burs alan öğrencilerin devam zorunluluğu bulunmaktadır (Türk Yükseköğretim Sisteminde Suriyeli Öğrenciler Uluslararası Konferansı, 2017).

Öğrenciler, A1 ve A2 dil öğrenimi sonrasında mesleki eğitim görmektedirler. Türkiye'de üniversite eğitimine başvuruları için gereken Türkçe dil şartının B1 seviyesi (Örneğin, bkz. Süleyman Demirel Üniversitesi, 2019) ve çalışmak için ise ileri düzeyde dil becerilerinin kazanıldığı B1 seviyesi esas alınabilir.

Sivil Toplum Kuruluşları (STK)

Mülteciler ve sığınmacılar yardımlaşma ve dayanışma dernekleri bağlamında faaliyet yürüten derneklerde geçici koruma statüsünde olan hem çocuk hem de yetişkin Suriyelilere dil eğitimi verilmektedir (örneğin bkz. mülteciler.org.tr, 2019). Yetişkinlerle yapılan eğitimlerden bazıları AB fonu ile İŞKUR ve TAMEB bağlantısı ile karşılanmaktadır (örneğin, bkz. İşkur, 2019). TÖMER'lerde olduğu gibi bu programlar dahilinde de öğrencilere, aldıkları dil eğitimi sonrasında meslek eğitimi verilmektedir. Verilen dil eğitimleri Halk Eğitim merkezlerindeki yabancılara Türkçe eğitimi ile aynı şekilde uygulanmakta ve dernekler dil eğitiminde Halk Eğitim merkezleri ile işbirliğinde

çalışmaktadır. Alınan kurslar sonrasında verilen sertifikalarda yine Halk Eğitim Merkezi dahilinde kursiyerlere verilmektedir. Yani öğrenciler MEB, Halk Eğitim Merkezi ve ilgili STK logoları üzerinde bulunan ve bu kurumlar için tanımlanan sertifikalar almaktadırlar.

TAMEB Projesi kapsamında (TAMEB, 2018), öğrenciler genelde A1 ve A2 dil seviyesini bitirmektedirler. Ancak kurum öğrencilere dil öğretiminin devamı olarak B1, B2 ve C1 seviyelerini sunmaktadır. Bu kurslarda, grubun yaş ortalaması olarak en az 18 en fazla 42 yaş şeklinde bir kota konulmuştur. Dersler bir STK'nun Halk Eğitim Merkezi işbirliğinde sunduğu dil öğretimlerinde haftanın 3 günü haftada 9 saat, İŞKUR-TAMEB bünyesindekilerin yine haftada 3 gün 5'er saatten oluşmakta ve kursların her bir kur için 3 ay sürmektedir. TÖMER ve İŞKUR ile projelendirilen TAMEB Projesi dahilindeki dil ve mesleki eğitimler sadece geçici koruma statüsünde olan Suriyelilere verilmekte olup; GIZ GmbH ile organize ve finanse edilen kurslar ise tüm sığınmacı, mülteci ve geçici koruma statüsünde olan kişilere verilmektedir (mülteciler.org.tr, 2019).

Problem

Günümüz dünyasında göç ve beraberinde farklı statülerde ortaya çıkan (geçici koruma statüsü gibi) durumlar ile karşılaşan bireylerin gittikleri ülkelerde kendilerine sunulan "uyum" programları ile yaşamlarını sürdürebilmeleri onlar için önemli bir başlangıçtır ve misafir eden ülkelerin bulduğu çözümler arasında ön plana çıkmaktadır. Bu programlarda, mümkün olduğunca fazla sayıda bireye ulaşılabilecek ve zamansal açılardan kısa sürede erişilmesi hedeflenen beceriler bulunmaktadır, tıpkı göç edilen ülkenin dilini öğrenmek gibi. Teknoloji tam da bu noktada etkili, verimli ve yaygınlaştırılabilen öğrenme çıktıları elde etme konusunda güçlü bir potansiyele sahiptir. Bu bölümde özetlenen alanyazın çalışmalarında görülebildiği gibi, teknoloji destekli dil öğretimi genel olarak geleneksel yönteme göre daha avantajlı bulunulmuş, özellikle mobil öğrenme ortamlarından ve internet tabanlı uzaktan eğitim ortamlarından yararlanılarak gerçekleşen yabancı dil öğreniminin küresel düzeyde tercih edildiğine yönelik veriler sunulmuş, sosyal medyanın sağladığı etkileşim özelliği ile dil öğretiminde etkin rol alabileceğine değinilmiş, Podcast gibi günümüz Web 2.0 araçlarının etkililiğine ilişkin sonuçların yer aldığı akademik çalışmalar yürütülmüştür. Her hangi bir statüde göç eden bireyler özelinde ise, teknoloji destekli eğitimin özellikle etkileşimli bir sanal

topluluk kurmada ve gidilen ülkelerdeki prosedürleri ve genel olarak işleyiş hakkında bilgiledirmede etkili bulunduğu raporlanmıştır. Bu tezin kapsamında olan "Türkçe öğretiminde teknoloji kullanımına" bakıldığında ise aşağıda da özetlendiği gibi Türkiye üretimli dijital ortam ve materyallerin eksikliğine vurgu yapılmakla birlikte dil öğretiminden bağımsız olarak eğitsel süreçlerde yer alan temel donanımsal eğitim teknolojilerinin varlığına dikkat çekilmektedir. Sonuç olarak, Türkiye'nin daha önceden köklü bir deneyimi olmadığı bir biçimde gelişen (geçici) göç durumuna ilişkin uyum programlarında önemli bir yeri olan dil öğretiminde kitlelere hızla ve etkili olarak ulaşabilecek teknoloji destekli eğitimin yeri sorgulanacak düzeydedir.

Ayrıntılı olarak alanyazına bakıldığında, teknolojinin mümkün kıldığı bireyselleştirilmiş öğretim araçlarının önemli derecede dil öğrenimini kolaylaştırıcı etkisi olduğu (Strangman, Meyer, Hall ve Proctor, 2005) belirtilmiştir. Bununla birlikte, sosyal medya kullanımı tüm dünyadaki insanların birbirleriyle etkileşime girmesine yardımcı olmakta ve bu sayede dil öğrenimine katkı sağladığı (MobiThinking, 2013) ifade edilmiştir. Tomakin ve Yeşilyurt (2013, s.260), bilgisayar destekli yabancı dil öğretimi lehine ulaşılan sonuçların önemli düzeyde üstünlüğüne vurguda bulunmuşlar, "yapılacak bilgisayar destekli öğretim çalışmalarının teşvik edilebilecek kadar önemli" ve gerekli olduğu hususunda görüş belirtmişlerdir. Öz (2013), "mobil dil öğrenimi alanında gerçekleştirilen uygulamaların genelde cep telefonu üzerinden SMS ve MMS iletileri ile kelime öğretimi üzerinde" yoğunlaştığını belirtmektedir. Hem cep telefonları hem de tablet bilgisayarlar üzerinde kullanılabilecek pek çok mobil destekli dil eğitimi uygulamaları bulunmaktadır. Mobithinking (2013) verilerine göre, "Apple App Store ve Google Play 800 binin üzerinde mobil cihaz uygulaması (apps) sunmaktadır. 800-1000 kadar dil öğrenimi için uygulama bulunmaktadır. 2013 yılındaki yüklemelerin 82 milyar kadar olduğu söylenmekte; 2017'de bu sayının 200 milyar olacağı tahmin edilmektedir".

Teknolojinin ilerlemesi ile gündeme gelen görece yeni araçlardan birisi de podcastlerdir. Bu uygulamalar ile öğrencilerin dil öğreniminde özellikle dinleme ve konuşma becerisinin gelişmesinde büyük katkı sağlanabilinmektedir. Podcast, ses materyallerinin bir ses çalara yüklenmesine olanak tanıyan ve kullanıcının istediği bir zamanda bu ses materyallerini dinlenmesine imkân sağlayan bir uygulamadır (Yılmaz ve Babacan, 2015). Podcast'in öne çıkan özelliği "işitsel" olmasıdır (İspir, 2013) ve bu noktada dil öğrenirkenki dinleme becerisinin geliştirilmesinde etkili olabilmektedir (O'Bryan & Hegelheimer, 2007). Podcast'in özellikle dil öğretimindeki avantajı uzaktan

eğitim ile veya karma öğrenmede görsel materyallerle birlikte kullanılabilir olmasıdır. Hem öğretmenler hem de öğrenciler podcastleri yükleme, izleme ve takip etme imkânına sahiptir (Yılmaz ve Babacan, 2015). Bununla birlikte, dil öğretirken en çok başvurulan kaynaklardan biri de ders kitaplarıdır ve podcastler ders kitaplarına destek olarak kullanılabilir.

Eğitim sürecinin genelinde olduğu gibi dil öğretiminde de işitsel ve görsel araçların kullanılması, öğrencinin dikkatini çekerek derse katılımını sağlamak ve derste anlaşılması zor olan kavramları basitleştirmek (Od, 2013) açısından fayda sağlamaktadır. Ayrıca, alanyazında da benzeri sonuçlar elde edilmesinden yola çıkarak öğrenme etkinliklerinin etkili ve hızlı olması bilgilerin çoklu ortam araçları ile (grafik, animasyon, video gibi) desteklenmesi (Akın, 2015) önemlidir.

Göçmenlere dil öğretiminde teknolojinin kullanımına yönelik çalışmalara bakıldığında ise özellikle internet tabanlı toplulukların, eğitim verilecek grubun uluslararası ağlara ulaşmalarını sağlamakta olduğu ve dilsel ideolojilerinin gelişimini desteklemekted olduğu (Souza, 2014) belirtilmektedir. Örneğin, Almanya'da, Alman Hükümeti ile birlikte diğer yardım ve gönüllü kuruluşlarınca geliştirilen internet ve mobil destekli uygulamalar ile çevrimiçi kaynaklar sayesinde göçmen, mülteci veya geçici koruma altındakilerin dil öğrenme süreci kolaylaşmakta ve de bu uygulamalar ile göçmenlerin Alman arkadaş edinmeleri ve Almanca'nın günlük pratiklerdeki karşılığını deneyimlemeleri gibi hayatın içinden örnekler ile dili öğrenmelerini kolaylaştırmakta ve yaygınlaşmaktadır (Tibken ve Collins, 2016). Örneğin, göçmen, mülteci veya geçici koruma altındakiler için Alman Devleti'nin sunduğu Ankommen (varış) adlı uygulama hem Almanya'daki sığınma talebi sürecini anlatmakta hem de göçmenlere bu sürecin içinde karşılaşacakları temel düzeyde Almanca'daki ifadeleri öğretmektedir (Tibken ve Collins, 2016).

Bu yönde, mülteci, göçmen vb. statüdeki vatandaşlara dil öğretimi ve sosyal destek sunulması için en çok başvurulan çevrimiçi öğrenme ortamlarından biri de MOOCs'lardır (Massive Open Online Courses). Bu öğrenme ortamları sayesinde, açık erişim imkanı ile kısa sürede kitlelere ulaşabilen içerikler uzaktan eğitim ile sunulabilmektedir. Örneğin, İspanyolca Açık Kapılar (Open Doors) anlamına gelen Moonlite adlı bir Avrupa Birliği projesi ile MOOCs tasarlanmış ve göçmen statüsündeki

vatandaşlara İspanyolca öğretimine yönelik ve sosyal ihtiyaçlarına yönelik olarak bir ortam oluşturulmuştır (Moonlite, 2019). MOOCs'lardaki öğrenme deneyimlerinde olduğu gibi, Pilanci (2009) sanal uzaktan eğitim yolu ile verilen bir Türkçe sertifika programını incelemiş ve öğrencilerin kendi aralarındaki ve danışmanlarıyla iletişim kurarken kullandıkları sözlü ve yazılı çalışmaların dil öğrenmedeki başarısını incelemiştir. İncelemeleri sonucunda, bu tür internet tabanlı uzaktan eğitim programları üzerinden dil öğretimin, ses ve görüntünün internetin temel bileşenleri olması dikkate alındığında bu tür ortamları önemli bulmuştur.

Kanğ (2015), yabancı dil olarak Türkçe kelime öğretmek amacıyla eğitim teknolojilerinin içeriği ve öğrenme ortamını zenginleştirme konusunda etkin rol aldığına ve etkileşimli teknolojilerin (akıllı tahta, akıllı telefon, tablet vb gibi) öğrenmeyi daha ilgi çekici bir hale getirdiğine değinmektedir. Duman (2013), Türkçe'nin yabancılara öğretiminde kullanılan materyalleri konu edindiği çalışmasında, öğretimin kalıcılığı ile öğrenme ortamında yer alan materyallerin, araç gereçlerin farklı duyu organlarına hitap etmesindeki olumlu ilişkiye değinmiş ve Kanğ'ın (2015) çalışmasında olduğu gibi teknolojilerin dersi tek düzelikten kurtarıp ilgi çekici bir hale getireceğini ifade etmiştir. Bir iletişim aracı olarak görsel materyallerin, yazılı materyallere göre daha geçerli olduğu düşünülmektedir (Karakaş ve Karaca, 2011). Bununla birlikte, görsel malzemelerin kullanımı, gençlerin hayatında oldukça önemli bir yer tutmaktadır (Özdemir, 2013) ve bu da esasında bu materyallerin bir ihtiyaç olduğuna da işaret etmektedir. "Yeni bir dili öğrenenler için kullanılan yöntem, teknik, materyal ve ölçme araçlarının daha hassas ve somut hale getirilmesiyle mümkündür. Görsel ve işitsel etkinliklerle daha çok duyuya hitap edilmesinden dolayı dil öğretimi daha etkili ve kalıcı olur" (Çelebi ve Kibar Furtun, 2014, akt. Akın, 2016, s. 154). Akıllı telefonlar, animasyonlar, videolar gibi görsel ve işitsel etkinlikler kelime öğretimini daha etkili kılabilir (Saran ve Seferoğlu, 2010). Ünlü (2011), Türkçe'nin yabancılara öğretimi, tarihi ve günümüz şartlarından ve sorunlarından bahsetmektedir ve Türkçe'nin yabancılara öğretiminde teknoloji araçlarından faydalanılması hususuna dikkat çekmektedir. Ancak bununla birlikte, Suriyeli geçici koruma statüsündekilere verilen Türkçe dil kursundaki teknolojinin yerine ilişkin bir araştırmaya henüz rastlanılmamıştır.

Sonuç olarak, tüm bu tartışmalar ve gelinen durum karşısında, Türkiye'de aniden ve plansızca gelişen kitlesel düzeyde geçici koruma satüsündeki bireylerin Türkçe dil eğitimlerinde kullanılabilecek teknolojilerin yukarıda anlatılan çeşitliliği gözönünde

bulundurularak kurumlardaki uygulamalarında hem öğretmenlerin hem de öğrencilerin daha hızlı ancak bireysel farklılıklar gibi birçok unsurlara hitap ederek kalıcı öğrenme gerçekleştireceği düşünülebilir. Ancak, Türkiye'de Suriyeli vatandaşlara verilen mevcut uyum kurslarındaki dil eğitiminde kullanılan teknolojilerin rolü henüz bilinmemektedir, araştırılmamıştır. Bu yönde yürütülen bir araştırmanın sonuçları, aynı zamanda Türkiye'de verilen uyum kurslarındaki kaynak, öğretim yöntemi, geliştirilecek eksik veya tamamlanılacak noktalar doğrultusunda da bilgiler sunma potansiyelindedir.

Çalışmanın Amacı

Uyum kursları kapsamında, dil öğretimi yeni bir ülkeye veya topluma alışmak için, vatandaşlık kavramının altını dolduran karmaşık diğer uyum etkinlikleri ile birlikte önemli bir yere sahiptir (Derwing ve Thompson, 2005). Göç edilen ülkenin dilini öğrenmek göçmenler tarafından da sorunlarını çözebilmede, yeni topluma ve kültüre kendilerini adapte etmede etkili bulunmuştur (Galletta-Bruno, 1995). Dolayısıyla bu çalışmada genelde göçmenlerin, özelde ise geçici koruma altındaki Suriyelilerin dil öğrenmelerine yönelik süreçler incelenmiştir. Ancak dil öğretimi kapsamlı bir disiplin alanına işaret etmekte ve çok sayıda parametreyi içine alan bir sürece denk gelmektedir. Bu nedenle, bu çalışma ile uyum kurslarındaki dil öğretiminin etkililiğini ve yaygınlığını artırmada önemli bir yere sahip olan teknoloji kullanımının araştırılması hedeflenmektedir.

Bu çalışma ile yetişkin eğitimi ve yaşam boyu öğrenme alanında göçmen, mülteci ve geçici koruma altında bulunan bireyler için yirmi birinci yüzyıla uygun teknoloji çağını derslere yansıtacak eğitim-öğretim programları sağlamak amacıyla mevcut durumun üzerine inşa edilebilecek bilgiler sunulması ve böylece dil eğitiminin yaygınlığının ve etkililiğinin artırılmasına katkı sağlanması amaçlanmıştır. Bu bağlamda uyum kurslarındaki dil öğretimine yönelik derslerde kullanılan teknolojiler araştırma probleminin aşağıdaki gibi alt amaçlarını oluşturmaktadır:

1. Dil öğretiminde kullanılan teknolojiler
   a) nelerdir?
   b) hangi eğitsel amaç için kullanılmaktadır?

c) ne derecede kullanılmaktadır?

d) Bu teknolojileri kullanmaya yönelik Suriyeli vatandaşların yeterlilik düzeyi nedir?

2. Bu teknolojileri kullanmaya yönelik öğretmen görüşleri nelerdir?

Önem

Çalışmanın konusu uyum programları kapsamında verilen (Türkçe) dil eğitiminde kullanılan teknolojilerin rolü üzerinedir. Teknoloji özelinde genel süreci ilgilendiren bulgular uyum programında geliştirilebilecek yönleri ortaya çıkaran bilgiler sunabilecek ve böylece bireylerin uyum programındaki başarısını doğrudan veya dolaylı olarak etkileyebilecektir. Aynı zamanda da yaygınlaşma ve erişim kolaylığı açısından yeni politikaların ya da yeni eğitim-öğretim kaynakları veya eğitim-öğretim programlarının oluşturulması açısından katkıda bulunabilecektir.

Suriye'de yaşanılan savaştan kaçarken Suriyelilerin en çok göç ettikleri ülkelerden biri Türkiye'dir. Dolayısıyla Suriyelilerin yeni bulundukları ülkeye uyum sağlama süreçlerinde en yoğun olarak göç ettikleri yerlerde verilen yetişkinler için uyum kurslarını belirli bir bağlamda incelemek, bu deneyimleri bilimsel olarak araştırmak, raporlamak; uygulayıcılara ve politikacılara veriler sağlayacak ve bu sayede Suriyeliler ve benzeri koşullardaki göçmenlerin hayatları daha da kolaylaştıracaktır.

Türkiye'de geçici koruma statüsünde olan Suriyeli yetişkinlere verilen uyum kurslarındaki dil öğretiminde teknolojinin yeri adlı çalışma sırasında öğrenilecek bilgiler ve bulgular sadece Türkiye'de değil diğer ülkelerde de aynı statülerde olan bireyler açısından da eksik yönleri ile de olsa karşılaştırmalı bir örnek sunmaya değerdir. Böylece çalışmanın sonunda çıkan sonuçlar hem uyum kurslarında dil eğitimleri hem de daha sonrasında bu bireylerin doğru alanlarda daha verimli bir şekilde istihdam ettirilebilmeleri için çıkacak sonuçlar ve üzerine düşünülebilecek ve üretilecek sonuçlar bu bireyler için de büyük önem arz edecektir.

Sınırlılıklar

Bu tez çalışması kapsamında, konu olarak, araştırmacının da uzmanlık alanı paralelinde yabancı dil öğretimindeki teknolojinin rolüne odaklanılmıştır. Dil öğretiminin de kendi içinde çok derin bir içeriğe sahip olması nedeniyle yine dil öğretiminde temel bir yer edinen teknoloji kullanımı üzerinde durulmuştur.

Çalışma grubu olarak ise, Türkiye'deki geçici koruma altındaki Suriyeliler ile çalışılmıştır; ancak, Türkiye'deki Suriyelilere erişmede yaşanılan sıkıntılar, etik ve diğer izinleri almada uzayan süreç ve prosedürler ve ayrıca kişilerin araştırmalara katılırken gönüllülük esasına göre dahil edilmesi gibi koşulların olması nedeni ile bu çalışma 76 katılımcı ile gerçekleştirilebilmiştir.

BÖLÜM 2

YÖNTEM

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel yöntem, Yıldırım'ın (1999) da belirttiği gibi süreçle ilgili bilgiler ve algıların incelenmesi açısından uygundur. "İnsan davranışı esnek ve bütüncül bir yaklaşımla araştırılabilir ve bu yaklaşımla araştırmaya dahil olan bireylerin görüşleri ve deneyimleri büyük önem taşır" (Yıldırım ve Şimşek, 2008, s.14). Çalışmada, mevcut duruma ilişkin öğretmen görüş ve deneyimlerine ilişkin ve ayrıca öğrencilerin teknoloji ile öğrenme deneyimlerine ilişkin veri toplanmıştır.

Bu çalışmada, genelleme yapmak yerine mevcut bir durumun derinlemesine analizini yapmak hedeflenmiş ve farklı eğitim bileşenlerine ulaşılmıştır. Öğretmen görüşmelerinin analizi esnasında nitel veri analizi yöntemine başvurulmuştur.

Çalışmanın bu bölümünde araştırmanın modeli, çalışma grubu, verilerin toplanması, verilerin analizi ve nasıl çözümlendiği ile ilgili bilgiler açıklanmıştır.

Araştırma Modeli

Bu çalışma, mevcut durumu değiştirmeden, belirli araştırma sorularına yönelik olarak var olan durumu ortaya koymayı amaçlayan tarama modelindedir (Karasar,1984). Anket ve görüşme (mülakat) tekniklerinin bir arada kullanıldığı betimsel bir çalışmadır.

Çalışma Grubu

Çalışma grubu olarak Türkiye'de Ankara ve İstanbul illerinde Suriyelilere yönelik düzenlenen uyum kurslarına katılan öğretmenlerin ve öğrencilerin bir kısmına anket ve görüşme yolu ile erişilmiştir.

Bu araştırmanın çalışma grubunu, Türkiye'de ülkeye uyum programları çerçevesinde eğitimlere katılan en az 20 öğretmen ile 56 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışma grubuna ulaşmak için ilgili makamlardan alınması beklenilen izinlerin süreci 15 Aralık 2017 tarihinde başlatılmış, 21.10.2018 tarihi itibari ile İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü Göç Politika ve Projeleri Dairesi Başkanlığı'ndan gerekli anket ve görüşme izinleri (Ek 1 ve Ek 2) ve Ankara Üniversitesi Rektörlüğü Etik Kurul yazısı alınmıştır (Ek 7).

Yapılan anket çalışmasından elde edilen verilere göre anketi yanıtlayan toplam 56 öğrenciden 36'sı Ankara, 20'si İstanbul'da ikamet etmektedirler. Ankara'da ankete katılan kadın öğrencilerin yaş aralığı 18 ile 37 olup, erkek öğrencilerin yaş aralığı 19 ile 35 arasındadır. İstanbul'da ankete katılan kadın öğrencilerin yaş aralığı 19 ile 42 olup, erkek öğrencilerin yaş aralığı 17 ile 31 arasındadır. Ankara ve İstanbul'daki kadın öğrenci yaş aralığı 18 ile 42, erkek öğrenci yaş aralığı 17 ile 35 olarak belirlenmiştir (Tablo 2) .

Tablo 2
Öğrencilerin Yaşa Göre Dağılımı

Yaş	*f*	*%*
17-21 Yaş	14	25
22-26	14	25
27-32	18	32,14
33-42	10	17,86
Toplam	56	100

Öğrencilerin yaş aralıklarının genç yetişkinler olarak yoğunlaşmasının nedenlerinden biri geçici koruma altındaki dil öğretiminin gerçekleştiği Suriye'lilere en etkili bir şekilde TAMEB projesi ile ulaşılabilmesi ve bu proje dâhilinde seçilen grubun 16-42 yaş aralığı kotasında seçilmiş olması olabilir. Bu yaş grubunda seçilen kişiler için istihdam planlanmıştır. Ankete katılan toplam 56 bireyin cinsiyet dağılımları ise Tablo 3'te yer almaktadır.

Tablo 3

Öğrencilerin Cinsiyete Göre Dağılımı

Cinsiyet	*f*	%
Kadın	36	64,28
Erkek	20	35,71
Toplam	56	100

Ankara'da ankete katılan toplam 36 öğrenciden 23'ü kadın 13 erkek, İstanbul'da ankete katılan 20 öğrenciden ise 13'ü kadın, 7'si erkek olarak saptanmıştır. İstanbul ve Ankara genelinde ise kadın öğrenci katılım sayısı 36, erkek öğrenci katılım sayısı ise 20 olarak belirlenmiştir. Ağırlıklı olarak kadın öğrencilerin katılım gösterdiği görülmektedir. Ankete katılan öğrencilerin eğitim durumları Tablo 4'te yer almaktadır.

Tablo 4

*Öğrencilerin Eğitim Durumu Dağılımı**

Eğitim durumu	*f*	*%*
İlkokul Mezunu	19	34,55
Ortaokul Mezunu	4	7,27
Lise Mezunu	23	41,82
Üniversite Öğrencisi	2	3,64
Üniversite Mezunu	6	10,90
Yüksek Lisans Öğrencisi	1	1,81
Toplam	55	100

*bir öğrenci bu alanı boş bırakmıştır.

Ankara'da ankete katılan kadın öğrencilerin çoğu ilkokul, ortaokul veya lise mezunudur. Erkek öğrencilerden çoğu lise öğretimini tamamlamıştır. Ancak üniversite mezunu kadın ve erkek öğrenci sayıları eşit durumdadır. İstanbul ilinde ankete katılan kadın öğrencilerin çoğu ilkokul veya ortaokul mezunudur. Ancak, bu öğrencilerin çok azı üniversite mezunu veya yüksek lisans öğrencisidir. Erkek öğrencilerin çoğu lise veya üniversite mezunudur. Toplamda ankete katılan kadın öğrencilerin çoğu ilkokul (% 34,55) ve lise (% 41,82) mezunudur. Erkek öğrencilerin çoğunluğu ise en az lise mezunudur. Ancak her iki grupta da görüldüğü gibi lise eğitimleri genel olarak tamamlanmıştır. Erkek ve kadın öğrencinin çok azı üniversite eğitimlerine devam etmektedirler.

Geçici koruma statüsündeki bireylere ders veren ve anket ile görüşme sorularını yanıtlayan öğretmenlerin cinsiyet dağılımları ise Tablo 5'te verilmiş ve aşağıdaki gibidir:

Tablo 5

Öğretmenlerin Cinsiyete Göre Dağılımı

Cinsiyet	*f*	%
Kadın	12	60,00
Erkek	8	40,00
Toplam	20	100

Araştırmaya katılan 20 öğretmenden 12'si kadın, 8'i erkektir. Ağırlıklı olarak ders veren öğretmenlerin cinsiyeti kadın olarak saptanmıştır. Tecrübe yılları ise 1 ile 27 yıl arasında değişmektedir (Tablo 6).

Tablo 6

Toplamda Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Tecrübe Yılları

Tecrübe Yılı	*f*	%
1 – 3 Yıl	12	60,00
3 – 6 Yıl	1	5,00
6 – 10 Yıl	1	5,00
10 – 15 Yıl	2	10,00
15 – 20 Yıl	1	5,00
20 + Yıl	3	15,00
Toplam	20	100

Deneyim süreleri incelenen öğretmen grubunda, ders veren öğretmenlerin % 60 oranında mesleğinin henüz başında oldukları gözlemlenmiştir. % 40 oranında ise 3 yıl ve üzeri deneyimi olan öğretmenler yer almaktadır.

Verilerin Toplanması

Araştırma sorularına cevap bulabilmek amacıyla veri toplama araçları olarak anket ve görüşme soruları kullanılmıştır.

Dil eğitimine katılım sağlayan hem öğretmenler (Geçici Koruma Statüsündeki Suriyeli Yetişkinlere Dil Öğretiminde Teknoloji Kullanım Anketi, EK 4) hem de öğrenciler için (Dil Öğretiminde Teknoloji Kullanım Anketi, EK 5) hazırlanan anketler uygulanmıştır. Anketler ile teknoloji kullanımındaki genel durumun ve mevcut uygulamaların, zorlukların ve avantajların tespit edilmesine yönelik durumların açığa çıkarılması hedeflenmiştir. Hem anket sorularının hem de görüşme sorularının

oluşturulmasında, Hayat Boyu öğrenme ve Yetişkin Eğitimi Anabilim Dalından bir öğretim üyesinden; Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Anabilim Dalından bir öğretim üyesinden ve dil öğretimi üzerinde deneyimli bir öğretmenden uzman görüşü alınmıştır.

Bazı Suriyelilerin Türkçe dilini iyi bilmedikleri gerçeğinden hareketle, isteyen öğrencilerin Arapça anketi doldurabilmesi için Ankara Üniversitesi Arap Dili ve Edebiyatı mezunu hem Türkçe ve hem de Arapça ve lehçeleri alanında çeviribiliminde çalışmaları olan bir uzman tarafından anket Arapça'ya çevrilmiştir. Geçici koruma statüsünde olan Suriyeli yetişkinlere uygulanmış olan 'Dil Öğretiminde Teknoloji Kullanım Anketi' başlıklı anket önce Türkçe olarak hazırlanmış, daha sonra pilot uygulamada öğrencilerin Türkçe dil yeterliliklerinin eksik bulunması ve açık uçlu soruların daha sonra verileri okuma sürecinde aralarında okuma yazmayı da yeni öğrenen öğrencilerin de bulunduğu dikkate alınarak Fasih Arapçasına çevrilerek yeniden bir pilot uygulama gerçekleştirilmiştir. Bu pilot denemeler sonrasında anket soruları yeniden düzenlenmiş ve son şeklini almıştır.

Araştırma, Türkiye'deki Ankara ve İstanbul illerinde bulunan, yetişkin eğitimi olarak geçici koruma statüsündeki Suriyeli yetişkinlere Türkçe dili eğitimi veren kurum ve kuruluşları kapsamaktadır. Bu suretle anketler ve görüşmeler bir üniversitenin TÖMER merkezinin Ankara şubesinde (TÖMER A olarak kodlanmıştır), İstanbul'da bir üniversitenin TÖMER şubesinde (TÖMER B olarak kodlanmıştır) ve bir sivil toplum kuruluşunda gerçekleştirilmiştir.

Öğretmenlerle yapılan mülakatlar (görüşmeler) anket çalışması sonrasında yapılmıştır. Bunun sebebi, ankette öğretmenlerce yeni bir bilgi olarak sunulması öngörülememiş; sorulara verilen cevaplar üzerinde yeniden sorular ortaya çıkabilecek durumların öğretmenler ile görüşülerek açığa çıkarılmasını sağlamaktır ve ayrıca görece uzun cevap verilmesini gerektiren soruların görüşmeler sırasında cevap alınmasının daha uygun olacağıdır. Yarı yapılandırılmış görüşme soruları, araştırma soruları çerçevesinde hazırlanmış ve anket çalışması sonrasında EK 3'teki son halini alarak öğretmen katılımcılara yöneltilmiştir. Mülakatlar, ortalama olarak 20 dakika sürmüştür.

Verilerin Çözümlenmesi

Anket sorularından elde edilmiş olan verilerin analizinde yüzde ve frekans hesaplaması yapılmıştır. Açık uçlu sorulara verilen cevaplar ise içerik analizi yöntemi ile analiz edilip temalara göre tablolaştırılmıştır.

Elde edilen sonuçların güvenirliğini sağlamak için benzer sorular hem öğretmenlere hem de öğrencilere yöneltilmiş ve verilen cevaplar tutarlılık açısından ve ayrıca mevcut durumu farklı bakış açıları ile irdelemek açısından çapraz sorgulanmış ve böylece bulguların doğruluğu farklı veri kaynaklarınca da desteklenmiştir.

Çalışmada izlenilen süreçler ve karşılaşılan durumlar açık bir şekilde ifade edilmiş ve böylece çalışmanın güvenirliğini sağlamadaki şeffaflık ölçütü sağlanmıştır.

BÖLÜM 3

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde, öğretmenlerin eğitimde hangi teknolojiyi ne düzeyde kullandığı, teknoloji kullanım amaçları, öğretmenlerin ve öğrencilerin birbirleri ile iletişim kurmak için kullandığı teknolojiler, öğrencilerin en çok yararlandığı ve önem verdikleri teknolojiler, teknolojiyi kullanma düzeyleri, öğrencilerin günlük hayatta teknoloji kullanma durumları ve son olarak öğretmenlerin teknoloji kullanılmasına yönelik görüşleri hakkında elde edilen bulgular sunulmaktadır.

Dil Öğretiminde Kullanılan Teknolojiler

Dil öğretimi esnasında kullanılan teknolojilerin ne olduğu ve ne sıklıkta kullanıldığı sorusu öğretmenlere anket üzerinden yöneltilmiş ve verilen cevaplar Tablo 7 üzerinde belirtilmiştir.

Tablo 7

Öğretmenlerin Öğrencilere Dil Öğretirken Kullandıkları Teknolojiler

Teknoloji	*Hiçbir zaman (%)*	*Nadiren (%)*	*Bazen (%)*	*Çoğunlukla (%)*	*Her zaman (%)*
Tablet	77,77	11,11	11,11	0,00	0,00
Bilgisayar	0,00	5,26	5,26	52,63	36,84
Telefon	9,52	9,52	19,04	23,80	28,57
Akıllı tahta	93,75	0,00	0,00	6,25	0,00
Projeksiyon Aleti	16,66	0,00	22,22	38,88	22,22
Tepegöz	84,21	0,00	10,52	0,00	5,26
Sunum (PowerPoint,ActiveInspire)	20,00	20,00	46,66	20,00	13,33
Öğrenme Yönetim Sistemi (Moodle vb)	68,42	5,26	10,52	10,52	5,26
Görüşme araçları (Skype, Whatsapp,Messenger vb.)	41,17	11,76	5,88	23,52	17,64
Kurumların sunduğu internet üzerinden kaynaklar (Yunus Emre Enstitüsü, TRT,TDK vb.)	44,44	22,22	22,22	5,55	5,55
Video, ses vb materyaller	0,00	0,00	15,00	40,00	45,00
Podcast	83,33	0,00	16,66	0,00	0,00

Tabloda öğretmenlerin dil öğretirken en çok kullandıkları teknolojiler sırasıyla; % 95,00 her zaman ve çoğunlukla seçenekleriyle video, ses içeren çoklu ortam materyalleri ve % 89,47 her zaman ve çoğunlukla seçeneğiyle bilgisayar olarak işaretlenmiştir. Öğretmenler ayrıca, % 46,66'lık bir oranla sunum yani PowerPoint ve Active Inspire gibi yazılımları bazen kullandıkları yönünde değerlendirmeler yapmışlardır. Tabloda dikkat çeken, hiçbir zaman ve nadiren seçenekleri ile sırasıyla % 93,75 oranla akıllı tahta, % 88,88 oranla tablet, % 84,21 oranla tepegöz ve % 83,33 oranıyla Podcast, yani öğrencilerin dinleme becerilerini geliştirebilecekleri sesli yayın ortamları olarak değerlendirilmiştir.

Her zaman ve çoğunlukla şeklinde işaretlenen video, ses vb materyaller, bilgisayar ve bazen seçeneği ile sunum programları; öğretmenlerin çoğunluğunun ders vermekte oldukları kurumlarının bilgisayar, hoparlör, projeksiyon cihazı gibi teknolojik ekipmanları sunduklarının bir göstergesi sayılabilir. Öğretmenler yapılan görüşmelerde, sunum programlarına başvurulmamış olmasının sebepleri olarak; öğretmenlerin bu programları kullanmadaki güçlükleri veya etkinlik dereceleri, derse hazırlanmak için bu programları hazırlama sürelerinin yeterli olmadığı ya da evlerinde bu programları hazırlayabilmek için gerekli teknolojik araç ve gereçlere sahip olmamaları olarak belirtmişlerdir. Ayrıca, büyük bir oranda hiçbir zaman seçenekleri ile sırasıyla akıllı tahta, tepegöz ve Podcast kullanım düzeyleri bulunmaktadır. Öğretmenler, görüşmeler esnasında dil öğretirken akıllı tahta teknolojisini kullanmamalarının en büyük sebebinin; bulundukları kurumun akıllı tahta teknolojisine sahip olmadıkları, diğer bir sebebi ise; öğretmenlerin akıllı tahta kullanmada güçlük çekmeleri olduğunu belirtmiştir. Dil öğretirken yine tepegöz kullanımının çok az hatta neredeyse hiç tercih edilmemesinin sebepleri ise; yine kurumda böyle bir teknolojinin olmaması, öğretmenlerin bu teknolojiyi kullanırken güçlük çekmesi, bu teknolojiyi kullanmak istememeleri yani dil öğretirken verimli bulmadıkları şeklindedir. Podcast yani genelde dil öğrenirken özellikle dil becerilerini dinleme yeteneği açısından geliştiren canlı veya kayıt altına alınmış yayınların kullanım azlığı ya da dil öğretirken hiç tercih edilmeyişinin nedenleri; öğretim materyallerine böyle bir etkinliğin yerleştirilmemiş oluşu, öğretilen konular sebebiyle yayınlarda ortak bir paydada buluşulamaması, Türkçe dilinde yayınlanan yayınların ders materyal, konu ve içeriklerine uygun olmayışı ya da öğretmen veya öğrencilerin böyle yayınları kullanım konusunda bir alışkanlık geliştirmedikleri yönündedir.

Alınan cevaplara ek olarak, "diğer" seçeneğinde Öğretmen N, yine dil öğretiminde bazen Youtube sosyal medya ortamını kullandığını belirtmiştir. Daha önce video, ses vb metaryalleri dil öğretirken kullandıklarını belirten öğretmenlerin düşüncelerine ek olarak Öğretmen N'nin Youtube video paylaşım sitesini bazen kullandığına dair vurguda bulunmuş olmasının en büyük sebebi; elinde halihazırda bulunan video, ses gibi materyallerin öğretilen konu, içerik veya dilbilgisi açısından bilgileri destekleyici veya tamamlayıcı şekilde kullanma gereğinden kaynaklanmış olduğu düşünülebilir.

Öğretmenlerin Öğrencilerle İletişim Kurmak İçin Kullandıkları Teknolojiler

Öğretmenlerin eğitim sürecinde teknoloji kullanımlarını daha geniş bir çerçeveden görebilmek amacıyla ve ayrıca dil öğretiminde önemli bir yere sahip olan eğitimin, mekân ve zamandan bağımsız olarak ne derecede gerçekleştiğini görebilmek amacıyla, Suriyeli öğrenciler ile iletişim kurmak için hangi teknolojileri ne derecede kullandıklarını değerlendirmeleri istenmiştir. Bulgular Tablo 8'de sunulmuştur.

Tablo 8

Öğretmenlerin Öğrencileri İle İletişim Kurmak İçin Kullandıkları Teknolojiler

Teknoloji	*Hiçbir zaman (%)*	*Nadiren (%)*	*Bazen (%)*	*Çoğunlukla (%)*	*Her zaman (%)*
E-posta	63,15	5,26	26,31	0,00	5,26
Telefon	10,52	5,26	21,05	15,78	47,36
Mektup	94,44	0,00	5,55	0,00	0,00
Yüz yüze	0,00	0,00	0,00	15,00	75,00

Öğretmenler, öğrencileriyle iletişim kurarken % 90,00 oranında her zaman ve çoğunlukla seçeneği ile yüzyüze iletişim gerçekleştirdiklerini belirtmişlerdir. Öğretmenlerle yapılan görüşmelerde, iletişimin en çok yüzyüze gerçekleşmesinin sebepleri; çalıştıkları kurumun telefon ile doğrudan iletişim kurmayı öngörmemesi, öğretmenin bu şekilde bir iletişimi seçmemesi, öğrencilerin de aynı şekilde böyle bir iletişimi kurmak istememeleri, iletişim kurabilmek için telefon, bilgisayar gibi teknolojik araçların öğrencilerdeki noksanlığı ya da birebir yani yüz yüze iletişimin daha sağlıklı ve verimli olduğu şeklindeki tutumlardan kaynaklanmış olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Ancak % 63,14 gibi bir oranla telefon ile iletişimin her zaman ve çoğunlukla

gerçekleşmesi en azından öğrenci ve öğretmenlerde böyle bir teknolojinin varlığını, kullanıldığını hatta öğretmenlerin nerdeyse yarısının bu şekilde iletişim kurmayı seçtiğinin ve kurumların telefon ile iletişim hususunda herhangi bir yasaklama getirmediğinin bir göstergesi yönünde değerlendirilebilir. % 94,44 hiçbir zaman seçeneği ile; mektup aracılığıyla iletişimin neredeyse hiçbir şekilde öğretmenler açısından tercih edilmemiş olması ise bu uygulama yerine geliştirilen diğer teknolojilerin tercih edildiğini göstermektedir. Bir diğer dikkat çekici bulgu ise; e-posta ile iletişime % 68,41 oranı ile 'hiçbir zaman' başvurulmaması ve 'nadiren' başvurulmasıdır. Oysa e-posta, öğrenci ile öğretmenin iletişimini hızlandıran, çok sayıda kullanıcıya ulaşılabilen, kolay ve ücretsiz bir iletişim aracıdır ve özellikle materyallerin paylaşımında sıkça eğitim paydaşlarınca başvurulmaktadır.

Bu konuda yapılan görüşmelerde, Öğretmen P, günümüzde yine telefon aracılığıyla özellikle hem bireysel hem de toplu olarak kişilerle iletişim kurabilmeyi sağlayan WhatsApp uygulaması ile resmi dâhil tüm yazışmaları bilgisayar veya telefon aracılığıyla hızlı bir şekilde yine bireysel ve toplu olmak kaydıyla iletmek amaçlarıyla kullanılmış olmasına değinmiştir. WhatsApp kullanımı anketlerde de baskın bir yer almaktadır ve "Diğer" seçeneğinde, öğretmenler WhatsApp uygulamasını yoğun olarak kullandıklarını belirtmişlerdir. Öğretmen E, Öğretmen N ve Öğretmen P'nin öğrencilerle iletişim kurmak için WhatsApp telefon haberleşme uygulamasını her zaman ve çoğunlukla şeklinde eklemiş olmalarının sebebi bu şekilde olan iletişimlerini vurgulamak istediklerinden kaynaklanmış olabilir.

Dil Öğretiminde Kullanılan Teknolojilerin Eğitimde Kullanılma Amaçları

Öğrenmenlere sunulan derecelendirilmiş sorulardan birinde geçici koruma statüsündeki Suriyelilere dil öğretirken teknolojileri ne amaçla kullandıkları sorulmuştur. Öğretmenlerin cevapları aşağıdaki tabloda (Tablo 9) yer almaktadır.

Tablo 9

Öğretmenlerin Öğrencilere Dil Öğretirken Teknolojileri Kullanma Amaçları

Amaç	*Hiçbir zaman (%)*	*Nadiren (%)*	*Bazen (%)*	*Çoğunlukla (%)*	*Her zaman (%)*
Derse hazırlanmak için	0,00	10,00	25,00	35,00	30,00
Ders esnasında kullanmak için	0,00	5,00	20,00	50,00	25,00
Değerlendirme için	10,00	20,00	30,00	15,00	25,00
Öğrencilerle iletişim kurmak için	0,00	5,26	52,63	31,57	10,52

Öğretmenler geçici koruma statüsündeki Suriyeli yetişkin öğrencilere dil öğretirken teknolojileri kullanım amaçlarını sırasıyla en çok % 75,00 çoğunlukla ve her zaman cevapları ile ‘ders esnasında kullanmak’ için kullandıklarını belirtmişlerdir. Bunu takiben % 65,00 çoğunlukla ve her zaman sıklık oranında ‘derse hazırlanmak’ için seçeneğini işaretlemişlerdir.

Bu çalışmada, öğretmenlerin teknoloji kullanım amaçlarına ilişkin ayrıntılı bilgiler öğretmen görüşlerinin yer aldığı bu bölümün sonunda verilmiştir.

Öğrencilerin Dil Öğrenirken En Çok Yararlandıkları Teknolojiler

Öğrencilerin hangi teknolojileri kullandıklarının belirlenmesi, esasında öğrenme ihtiyacı, olanaklar ve kullanılan eğitsel yöntem hakkında da fikir verir. Bu anlamda, Tablo 10’da Suriyeli yetişkin öğrencilerin dil öğrenirken en çok faydalandıkları teknolojiler yer almaktadır.

Tablo 10

*Öğrencilerin Dil Öğrenirken En Çok Yararlandıkları Teknolojiler**

Teknoloji	*f*	*%*
Tablet	9	16,07
Bilgisayar	17	30,35
Telefon	31	55,35
Akıllı Tahta	10	17,85
Projektör	3	5,35
Tepegöz	2	3,57
Sunum (PowerPoint, Active Inspire)	0	0,00
Öğrenme Yönetim Sistemi (Moodle, OneNote Class Notebook vb)	5	8,92
Görüşme araçları (Skype, Whatsapp, Messenger,Facetime, Viber vb)	10	17,85
Kurumların sunduğu İnternet üzerinden erişilebilen kaynaklar	18	32,14
Video, ses vb materyaller	12	21,42
Podcast	6	10,71
E-öğrenme (MOOCs gibi..)	4	7,14
Interaktif ders materyalleri	9	16,07
Toplam	56	100

*Öğrenciler, birden fazla seçenek işaretleyebilmişlerdir.

Suriyeli yetişkin öğrenciler dil öğrenirken en çok % 55,35 oranla telefondan, % 32,14 ile kurumların sunduğu internet üzerinden erişilebilen kaynaklardan ve % 30,35 oran ile bilgisayardan faydalanmışlardır.

Aşağıdaki tabloda (Tablo 11) ise öğrencilerin genel olarak ve çalışmanın yürütüldüğü sırada dil öğrenilen kurumda Türkçe dil öğrenimlerinde hangi teknolojiden ne sıklıkta yararlanıldığı bilgisi sunulmuştur. Bu bilgi, kurumsal ihtiyaçların belirlenmesi, yenilikçilik ve öğrenme ihtiyaçları açısından yol göstericidir.

Tablo 11

*Öğrencilerin Genel Olarak ve Dil Öğrendikleri Kurumda Öğrenimlerini En Çok Kolaylaştıran Teknolojiler**

	Genel olarak teknolojinin dil öğrenmelerini kolaylaştırma düzeyi				
Teknoloji	Hiçbir zaman Kolaylaştırmamaktadır**	Nadiren Kolaylaştırmaktadır**	Bazen Kolaylaştırmaktadır**	Çoğunlukla Kolaylaştırmaktadır**	Her zaman kolaylaştırmaktadır**
Tablet	22,72	9,09	13,63	27,27	27,27
Bilgisayar	8,33	16,66	20,83	16,66	37,50
Telefon	0,00	9,67	6,45	19,35	64,51
Akıllı tahta	26,31	5,26	5,26	21,05	42,10
Projeksiyon Aleti	30,43	4,34	13,04	21,73	30,43
Tepegöz	37,50	12,50	12,50	6,25	31,25
Sunum (PowerPoint, Active Inspire)	50,00	6,25	0,00	6,25	37,50
Öğrenme Yönetim Sistemi(Moodle vb)	41,17	23,52	0,00	0,00	35,29
Görüşme araçları (Skype, Whatsapp, Messenger vb.)	13,04	0,00	8,695	21,73	56,52
Kurumların sunduğu İnternet üzerinden erişilebilen kaynaklar (Halk Eğitim Merkezleri, Tömer TDK vb)	14,28	3,57	3,57	39,28	39,28
Video, ses vb materyaller	15,00	10,00	5,00	10,00	60,00
Podcast	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00
Tablet	**8,57**	**20,00**	**20,00**	**22,85**	**28,57**
Bilgisayar	12,50	15,62	9,37	34,37	28,12
Telefon	7,31	2,43	4,87	9,75	75,60
Akıllı tahta	12,50	8,33	12,50	16,66	50,00
Projeksiyon Aleti	28,57	10,71	10,71	14,28	35,71
Tepegöz	43,47	4,34	13,04	13,04	26,08
Sunum (PowerPoint, Active Inspire)	47,82	0,00	8,69	17,39	26,08
Öğrenme Yönetim Sistemi (Moodle vb)	34,48	27,58	13,79	6,89	17,24
Görüşme araçları (Skype, Whatsapp, Messenger vb)	5,26	15,78	23,68	5,26	50,00
Kurumların sunduğu İnternet üzerinden erişilebilen kaynaklar (Halk Eğitim merkezleri, Tömer TDK vb.)	18,42	10,52	15,78	13,15	42,10
Video, ses vb materyaller	14,63	12,19	7,31	19,51	46,34
Podcast	0,00	33,33	0,00	66,66	0,00

*Öğrenciler, birden fazla seçenek işaretleyebilmişlerdir.

**Değerler Yüzdelik olarak verilmiştir.

Öğrenciler dil öğrenimi açısından bu süreci genel olarak en çok sırasıyla % 100,00 oranla Podcast, % 64,51 oranla telefon, % 60,00 oranla video, ses vb. materyallerin ve % 56,52 oran ile görüşme araçlarının kolaylaştırdıkları yönünde değerlendirme yapmışlardır. Dil öğrendikleri kurumlarda ise en çok sırasıyla % 75,60 oranında telefonun, % 50,00 oranlarında akıllı tahta ve görüşme araçlarının dil öğrenimlerini kolaylaştırdığını dile getirmişler. Her iki sonuca bakıldığında Suriyeli yetişkin öğrenciler yine telefon ve telefon uygulamalarının en çok faydalı olduğu yönünde ve bundan farklı olarak bu süreçte aynı zamanda akıllı tahtanın, podcast ve video, ses vb. gibi materyallerin bu süreci kolaylaştırdığı yönünde değerlendirmelerde bulunmuşlardır. Bu bulgudan hareketle, öğrencilerin faydalı buldukları, ancak kurumlarda bulunmayan teknolojiler üzerinde yeniden düşünülmesi gerektiği, eğitim ortamlarında bu teknolojilere yer verilmesi gerektiği sonucuna da ulaşılabilir. Örneğin Podcast öğrenciler tarafından faydalı bulunmakla birlikte öğretmenlerin verdiği cevaplara bakıldığında kurumda bulunmadığı anlaşılmaktadır.

Dil öğreniminde genel olarak süreci kolaylaştırmadığı düşünülen teknolojileri ise sırasıyla sunum programları ve öğrenme yönetim sistemleri yani Moodle gibi sanal öğrenme ortamları olmuştur. Dil öğrenilen kurumlarda ise süreci kolaylaştırmayan teknolojiler sırasıyla % 47,82 oranıyla sunum programları, % 43,47 oran ile tepegöz ve % 34,48 oranla öğrenme yönetim sistemleri olarak değerlendirilmiştir. Genel olarak ve dil öğrenilen kurumlarda olmak suretiyle ortaya çıkan bu olumsuz sonuç, teknolojilerin öğretmenler ve/veya kurumlar tarafından doğru veya verimli kullanılamadığını ya da Suriyeli öğrencilerin bu öğrenme sistemlerine karşı olumsuz bir tutumları olduğunu ya da bu sistemlere alışkın olmadıkları gibi durumlara işaret etmektedir.

Öğrencilerin Dil Öğretiminde En Çok Önem Verdikleri Teknolojiler

Öğrencilerin, en çok önem verdikleri teknolojiler aynı zamanda öğrenmeyi kolaylaştırmak ve ulaşılabilir kılmak açısından önemli veriler sağlayabilecektir. Tablo 12'de bu yönde elde edilen bulgular sunulmuştur.

Tablo 12

*Öğrencilerin Dil Öğretiminde En Çok Önem Verdikleri Teknolojiler**

Teknoloji	*f*	%
Tablet	11	19,64
Bilgisayar	14	25,00
Telefon	35	62,50
Akıllı tahta	4	7,14
Projeksiyon Aleti	3	5,35
Tepegöz	4	7,14
Sunum (PowerPoint,Active Inspire)	2	3,57
Öğrenme Yönetim Sistemi (Moodle,OneNote Class Notebook vb)	3	5,35
Görüşme araçları (Skype, Whatsapp,Messenger, Facetime,Viber vb)	16	28,57
Kurumların sunduğu İnternet üzerinden erişilebilen kaynaklar	19	33,92
Video, ses vb materyaller	18	32,14
Podcast	9	16,07
Toplam	56	100

*Öğrenciler, birden fazla seçenek işaretleyebilmişlerdir.

Suriyeli yetişkin öğrenciler bu bölümde yer alan teknolojileri önem sırasına göre en çok % 62,50 ile telefon, % 33,92 ile kurumların sunduğu internet üzerinden erişilebilir kaynaklar ve % 32,14 ile yine video, ses vb materyaller olarak değerlendirmişlerdir. En az önem verdikleri teknolojiler ise en azdan sırasıyla % 3,57 ile sunum, % 5,35 ile projeksiyon cihazı ve % 5,35 ile aynı oranlarla öğrenme yönetim sistemleri ve akıllı tahta olarak sıralanmıştır. Bu sonuçlara göre öğrenciler en çok telefon ve telefon ile internet aracılığıyla ulaşabildikleri teknoloji kullanımına dil öğreniminde önem vermişlerdir. Bilgisayar tabanlı olan ya da sınıf içerisinde kullanılabilen akıllı tahta ve projeksiyon gibi teknolojik araçları ise önemli kategorisinde değerlendirmemişlerdir.

Öğrencilerin Dil Öğretiminde En Çok İhtiyaç Duydukları Teknolojiler

Öğrencilerin ihtiyaç duyduğu teknolojiler; eğitsel ortamlarda duyulan ihtiyaçlar doğrultusunda teknoloji destekli bir ortam ile zenginleştirilmesi, mümkünse öğrencilere kurum içinde ve dışında gerçekleşen eğitimlerinin teknolojik araçlar sunularak desteklenmesi konularında yol göstericidir. Bu yönde elde edilen bulgulara Tablo 13'te yer verilmiştir.

Tablo 13

*Öğrencilerin Dil Öğretiminde En Çok İhtiyaç Duydukları Teknolojiler**

Teknoloji	*f*	%
Tablet	15	26,78
Bilgisayar	20	35,71
Telefon	27	48,21
Akıllı tahta	7	12,50
Projeksiyon Aleti	3	5,35
Tepegöz	4	7,14
Sunum (PowerPoint, Active Inspire)	3	5,35
Öğrenme Yönetim Sistemi (Moodle vb)	6	10,71
Görüşme araçları (Skype, Whatsapp, Messenger vb)	9	16,07
Kurumların sunduğu İnternet üzerinden erişilebilen kaynaklar	19	33,92
Video, ses vb materyaller	17	30,35
Podcast	10	17,85
Toplam	56	100

*Öğrenciler, birden fazla seçenek işaretleyebilmişlerdir.

Öğrenciler seçeneklerde verilmiş olan teknolojilerden sırasıyla en çok % 48,21 ile telefona, % 35,71 ile bilgisayara ve % 33,92 ile kurumların sunduğu internet üzerinden erişilebilen kaynaklara ihtiyaç duyduklarını dile getirmişlerdir. Bu durum ise daha önceden çıkan sonuçlar ile benzerlik göstermekte olup, Suriyeli yetişkin öğrencilerin yine kullanabildikleri ve faydalı gördükleri teknolojiler telefon ve internet kaynaklı olmuş, ancak burada bilgisayar farklı şekilde dile getirilmiştir. Bilgisayara ihtiyaç duyulmasının sebebi ise; yine öğrencilerin halihazırda bilgisayarlarının olmadığını ve bu sebeple bilgisayar kaynaklı öğretim araç ve materyallerin ulaşamadıklarının göstergesi olabilir.

Öğrencilerin Teknolojiyi Kullanma Düzeyi

Eğitimde teknoloji kullanılması, sadece teknolojinin varlığı ile bir anlam ifade etmez. Etkili eğitimin gerçekleşmesi için öne çıkan koşullardan biri de teknoloji kullanma düzeyidir. Özellikle sığınmacı statüsünde olan Suriyelilerin kısa sürede ve optimum düzeyde dil öğrenmeleri ihtiyacı dikkate alındığında, halihazırdaki teknoloji kullanma düzeylerine göre bir öğretim ortamı tasarlanmalıdır. Bu bağlamda, aşağıda verilen Tablo 14'te araştırmaya katılan Suriyeli yetişkin öğrencilerin tabloda yer alan teknolojileri hangi düzeyde kullandıkları hakkında kendilerine ilişkin değerlendirmeleri yer almaktadır.

Tablo 14

Öğrencilerin Teknoloji Kullanım Düzeyleri

Teknoloji	*Hiç iyi kullanamıyorum (%)*	*İyi kullanamıyorum (%)*	*Fena değilim (%)*	*İyi kullanıyorum (%)*	*Çok iyi kullanıyorum (%)*
Kelime işlemci programları (Ör.Office)	31,70	4,87	19,51	12,19	31,70
Sunum programları (Ör.PowerPoint)	40,54	5,40	2,70	16,21	35,13
Tablolama programları (Ör.Excel)	27,27	3,03	12,12	24,24	33,33
İnternet	4,25	2,12	12,76	34,04	46,80
E-Posta	8,82	17,64	5,88	35,29	32,35
İletişim araçları (Ör.Skype,Viber, Whats app)	2,22	2,22	4,44	37,77	53,33
CD vb çalıştırma	28,12	3,12	9,37	12,50	46,87
Cep telefonu uygulamaları	2,22	4,44	8,88	33,33	51,11

Araştırma doğrultusunda görüşleri alınan Suriyeli yetişkin öğrenciler genel olarak en çok iletişim araçları, cep telefonu uygulamaları ve internet kullanımları konularında kendilerini iyi düzeyde bulmuşlardır. Ancak dil öğretiminde önemli bir yere sahip olan kelime işlemci programları, sunum programları ve CD çalıştırma gibi araçları kullanım düzeylerinin düşük olduğu ya da hiç olmadığı yönünde bir değerlendirmede bulunmuşlardır. Nitekim % 53,33 oran ile en çok kullanılan teknolojinin iletişim araçları, sonrasında % 51,11 oran ile cep telefonu uygulamaları, ardından % 46,80 ile internet takip etmektedir. Bu ise, esasında günlük hayatta da kullanılan teknolojilerin dil kullanımında daha etkin bir rolde yer alabileceği anlamına gelebilir. Böylece, dil öğretimi ile günlük hayat (otantik öğrenme) arasındaki ilişki kuvvetlendirilebilir.

Öğrencilerin Dil Öğrenmelerine Yardımcı Olan Kişilerle Kurum İçinde ve Dışında İletişim Kurarken Kullandığı Teknolojiler

Dil öğrenmenin temelinde, öğrenilen dilde başkaları ile iletişim kurmanın önemli bir yeri olduğu düşünüldüğünde, bu bölümde karşılaştırmalı olarak Suriyeli yetişkin öğrencilerin dil öğrenirken kurum içinde ve dışında hangi teknolojileri ne düzeyde kullandıklarına yer verilecektir. Tablo 15'te bu yönde elde edilen bulgular sunulmuştur.

Tablo 15
Öğrencilerin dil öğrenmelerine yardımcı olan kişilerle kurum içinde ve dışında iletişim kurarken kullandığı teknolojiler

Genel olarak Türkçe öğrenmelerine yardım eden kişilerle iletişim kurmak için kullanılan teknolojiler					
Teknoloji	*Hiçbir zaman (%)*	*Nadiren (%)*	*Bazen (%)*	*Çoğunlukla (%)*	*Her zaman (%)*
E-posta	17,24	6,89	17,24	6,89	51,72
Telefon	5,26	2,63	15,78	15,78	60,52
Mektup	14,28	10,71	3,57	10,71	60,71
Yüz yüze iletişim	19,35	3,22	9,67	9,67	58,06
Araştırmanın yürütüldüğü sırada Türkçe öğrenmelerine yardım eden kişilerle iletişim kurmak için kullanılan teknolojiler					
E-posta	34,37	6,25	18,75	21,87	18,75
Telefon	2,22	6,66	17,77	20,00	53,33
Mektup	12,12	6,06	18,18	15,15	48,48
Yüz yüze iletişim	17,50	7,50	10,00	10,00	55,00

Öğrencilerin, çoğunlukla ve her zaman seçeneklerini işaretlemeleri dikkate alındığında Türkçe öğrenmelerine yardım eden kişilerle iletişim kurabilmek için en çok sırasıyla % 76,30 oranında telefon ve % 71,42 oranında mektup tercih ettikleri görülmektedir. Bu bulgudan hareketle, dil eğitiminin içeriği de bu yönde yazım, konuşma ve dinleme becerilerini dikkate alarak geliştirilebilir. Ayrıca günümüzde değerini belki e-posta gibi teknolojiler sayesinde önemini kaybetmiş mektup ile iletişim kurma şeklinin hala sürdürüldüğü görülmektedir. Bu ise, yetişkin öğrencilerin koşulları ile ilgili bir duruma işaret etmekte ve eğitim ortamının tasarlanması için bir veri sunmaktadır.

Tablonun ikinci kısmında ise çalışmanın yürütüldüğü sırada dil öğrenimi gördükleri kurumlarda dil öğrenimi amacıyla kullanılan bu teknolojiler en çok (çoğunlukla ve her zaman seçenekleri dikkate alındığında) sırasıyla % 73,33 ile telefonla, % 63,00 oranla yüz yüze ve % 63,63 oranla mektup şeklinde sıralanmaktadır. Burada mektup seçeneği daha önceki kullanımlarda hiçbir zaman olarak öğrenciler tarafından kodlanmıştır. Ancak öğretmenlerle ve kurumlarla yazışma olarak iletişim kurulması mektuplaşma şeklinde yapılmakta ise öğrenciler seçeneği işaretlemiş olabilirler.

Suriyeli yetişkin öğrencilere sunulan bir diğer soruda, onların Türkiye'ye gelmeden önceki teknoloji kullanmaları ile ilgilidir. Bu karşılaştırmalı sonuç, yetişkinleri daha iyi tanıma, teknolojiye yatkınlıkları ve kurumların öğrencilerin hali hazırdaki düzeyini dikkate almaları konusunda bir fikir sunabilecektir.

Tablo 16.

Suriyeli öğrencilerin Türkiye'ye gelmeden önceki teknoloji kullanım düzeyleri

Düzey	*f*	%
Çok iyi	13	24,07
İyi	18	33,33
Biraz iyi	11	19,64
Biraz kötü	6	11,11
Kötü	6	11,11
Toplam	54	100

Bu değerlendirmelere göre Suriyeli yetişkin öğrencilerinin yaklaşık yarısının Türkiye'ye gelmeden önce teknoloji kullanımlarının iyi, yarısının da iyi olmadıkları sonucuna yani heterojen bir grup olduğu sonucuna varılabilir.

Öğrencilerin Günlük Hayatta Teknoloji Kullanma Durumları

Öğrencilere uygulanan ankette bulunan son tabloda (Tablo 17) ise Suriyeli yetişkin öğrencilerin dil öğrenirken bulundukları ülkede yani Türkiye'de günlük hayatlarını en çok kolaylaştıran teknolojiler ve bu teknolojilerin değerlendirilmesi yer almaktadır.

Tablo 17

*Öğrencilerin Türkiye'de Günlük Hayatlarını En Çok Kolaylaştıran Teknolojiler**

Teknoloji	*f*	*%*
Tablet	13	23,21
Bilgisayar	20	35,71
Telefon	30	53,57
Sunum araçları	2	3,57
Öğrenme Yönetim Sistemi	9	16,07
Görüşme araçları	9	16,07
Kurumların sunduğu İnternet üzerinden erişilebilen kaynaklar	14	25,00
Video, ses vb materyaller	12	21,42
E-öğrenme	4	7,14
Toplam	56	100

*Öğrenciler, birden fazla seçenek işaretleyebilmişlerdir.

Suriyeli öğrenciler Türkiye'de dil öğrenme bağlamında en çok % 53,57 oranla telefon ve sonrasında % 35,37 oranla bilgisayarın günlük hayatlarını kolaylaştırdığını dile getirmişlerdir.

Tablo 18'de Türkiye'de ikamet eden öğrencilerin diğer geçici koruma statüsündeki Suriyelilere ulaşmak için hangi teknolojileri ne derecede kullandıklarını değerlendirmeleri istenmiştir.

Tablo 18

*Türkiye'de İkamet Eden Suriyeli Yetişkin Öğrencilerin Diğer Geçici Koruma Statüsündeki Suriyelilere Ulaşmak için Kullandıkları Teknolojiler**

Teknoloji	*f*	*%*
Tablet, Bilgisayar	5	8,92
Telefon (Uygulamalar; whatsapp, viber, facetime, Messenger,vb)	41	73,21
Sosyal Medya (Facebook, Twitter vb.)	16	28,57
E-Posta	8	14,28
Mektup	3	5,35
Toplam	56	100

*Öğrenciler, birden fazla seçenek işaretleyebilmişlerdir.

Türkiye'de ikamet eden Suriyeli yetişkin öğrencilerin diğer geçici koruma statüsündeki Suriyelilere ulaşmak için en fazla % 73,21 oranla telefon ve telefon uygulamaların yararlandıkları sonucu çıkmıştır. Telefon ve telefon uygulamaları dışında en çok kullandıkları teknoloji ise % 28,57 oranında sosyal medya olarak tespit edilmiştir.

Dil Eğitiminde Teknoloji Kullanılmasına Yönelik Öğretmen Görüşleri

Bu bölümde, öğretmenlerin teknoloji kullanımlarına yönelik görüşlerine yer vermeden önce dil eğitiminde genel durumun resmedilmesi, öğrencilerin dil öğrenme amaçlarının ortaya koyulması, bu süreçte hangi kurumların etkin rol oynadığının belirlenmesi açısından öğrencilerin en çok hangi kurum ve kuruluşlara dil eğitimi almak üzere başvurdukları ve bu öğrencilere nasıl ulaşıldığı konusunda genel bir bilgi verilmiştir. Böylece, öğretmenlerin hangi koşul ve durumlar sonucunda görüşlerinin şekillendiği ortaya koyulmaya çalışılmıştır. Öğretmen görüşlerinin bu tür bir bağlamın dışında değerlendirilemeyeceği düşünülmüştür.

Araştırmanın bu bölümünde, öğretmen görüşlerine dayalı olarak Türkiye'de Suriyeli sığınmacılara verilen dil eğitimi hakkında genel bağlam, öğrencilerin dil öğrenirken teknoloji kullanımına ilişkin öğrenme özellikleri ile bilgi ve becerileri, öğretmenlerin deneyimlerine dayanarak teknoloji ve dil öğrenme arasındaki ilişki, zorluklar, faydalar ve yenilikler üzerinde elde edilen bulguların sunulması amaçlanmıştır. Bu temalar, aşağıdaki Tablo 19'da ifade edildiği üzere 22 kategori ve 34 kod başlığı çerçevesinde analiz edilmiştir.

Tablo 19

Öğretmen görüşlerine dayalı olarak ortaya çıkan temalar, kategoriler, kodlar ve örnekler

Temalar	*Kategoriler*	*Kodlar*	*Alıntı Örnekleri*
Genel Bağlam	• Öğrencilerin dil öğreten kurumlara ulaşması • Dersin yapısı	• Kurum ve kuruluşlar • Projeler • Dersin Zorunlu statüsü • Dersin Seçmeli statüsü • Dil öğrenme düzeyleri/seviyeleri	*"ANKEY Consulting aracılığıyla, birbirlerinden duyarak. [Dil eğitimi verilen kuruma ulaşılması]"* *"A2 düzeyine kadar Türkçe eğitimini tamamlayan öğrenciler proje kapsamında meslek eğitimine yönlendirilmektedir*" *"[Zorunlu veya seçmeli statüsünü etkileyecek bir durum olarak] Katılım sağlandığı takdirde Suriyeli Mültecilere ücret verilmektedir."*
	• Öğrencilerin öğrenme özellikleri • Öğrencilerin teknoloji kullanımında bilgi ve becerileri	• Teknoloji kullanımına açıklık • Ön bilgi düzeyi • Teknoloji kullanım amaçları • Teknoloji kullanma düzeyleri	"*Aktif sosyal medya kullanıcıları."* *"Daha küçük yaşta olanlar telefon uygulamalarına daha çok hakim ancak genelde hepsi bilgisayar ve akıllı telefon kullanabiliyor."* *"Telefon en çok kullanılan teknoloji. Aralarında ileri düzeyde olanlar var. Örneğin bir tane Sinema Yönetmenliği yapan vardı. Kendisiyle film dahi çektik."*
Teknoloji ve Dil Öğrenme Becerileri	• Yazma becerisi • Okuma becerisi • Konuşma becerisi • Dinleme becerisi	• Sözcüklerin seslerini ayırt edebilme • Kelime öğrenme • Telaffuz • Mevcut materyallerin durumu	"*Dinleme alıştırmalarında, sözcüklerin seslerini ayırt edebilmeleri konusunda fayda sağlıyor."* *"Her konuda dinlemeleri CD ile yapmak zorundayız. Her zaman yapmalıyız. Tanıtım ve görsellerde internet kullanımını her zaman yapmam gerekiyor."*

(Devam ediyor.)

Tablo 19 (Devam)

Öğretmen görüşlerine dayalı olarak ortaya çıkan temalar, kategoriler, kodlar ve örnekler

Teknolojinin Faydalı Bulunan Yönleri	• Çoklu ortam imkanlarını sunması • Derse hazırlanırken ve işlerken kolaylık sağlaması • Soyut kavramları somutlaştırması • Öğrencileri motive etmesi • Eğitim yönetimi	• Görsel ve işitsel ortamlar sunması • Zaman kazandırması • Hazır materyaller sunması • Öğrencilerin dikkatini çekebilmesi • Öğrencilere ilişkin bilgilerin tutulması ve erişilmesi	*"Derste, konu içeriğine dayalı olarak kullandığım görselleri tepegöz yardımıyla yansıtıp hem zamandan tasarruf ettim hem de konunun birden fazla duyu yardımıyla pekişmesini sağladım."* *"Zaman konularını anlatırken hazırladığım PowerPoint'ler öğrencilerin zihninde kolayca canlanmasına ve kendileriyle ilişki kurmasına yardımcı oluyor."* *"Hızlı materyal ulaşımı (...) görsel destek için."*
Teknoloji Kullanımında Zorluklar	• Alt yapı • Psikososyal davranışlar • Bilgi ve beceri düzeyi	• Maddi olanaksızlık • İnançlar • Kültürler • Bilgi ve beceri düzeyinde yetersizlikler	*"Sınıfımızda bilgisayar ve projeksiyon cihazı olmadığı için bir deneyimim henüz olmadı."* *"Film Video gibi görsellik içeren araçlar, dini inançları nedeniyle dersin akışına engel olabiliyor."* *"Motivasyon biraz düşük. Dinleme yaparken metni takip etmede sıkıntı yaşıyorlar"* *"Teknolojik bilgilerinin olmaması ve bir bilgisayara sahip olmamaları."*
Yenilikçi Yaklaşımlar	• Uzaktan eğitim • Mobil uygulamalar • Güncel uygulamalar (yazılım ve donanım olarak)	• Uzaktan eğitim • Karma (blended) öğrenme • MOOCs • Akıllı telefon, tablet vb ile mobil Uygulamalar • Artırılmış gerçeklik • Yeni dijital ortamlar (Kahoot vb) • Öğrenme Yönetim Sistemleri	"*Sanal sınıf uygulaması yani (WORD ORDER) kullanılabilir."* *"İstatistiki verilerimizi Moodle sayesinde tutmaktayız."* *"[MOOCs] Kesinlikle evet. Hem takip açısından hem de 24 saat erişim adına çok faydalı."*

Teknoloji Entegrasyonu	• Teknolojiye karar verme • Koşullar • Kurumsal alt yapı ve destek	• Öğretilecek bilginin içeriği ve yapısına uygunluk • Algılanan fayda • Öğrenciler için uygunluk • İmkan ve koşullar • Kurumsal destek	*"Kurumun ve benim imkanlarım ölçüsünde kullanabiliyorum."* *"Eğitici, eğlendirici ve kalıcı öğrenmeyi destekliyici."* *"Bazen ise karşımızdaki öğrenci profili bunu kullanmamızı zorlaştırıyor."*

Genel Bağlam

Ankara ve İstanbul illerinde gerçekleştirilen anket çalışması ve görüşmeler sonucunda Türkiye'de bulunan Suriyeli vatandaşların büyük çoğunluğunun TAMEB adlı projede yer aldıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrencilerin Türkçe dilini öğrendikleri bu kurumlara nereden yönlendirildikleri sorusu öğrencilerin dil öğrenme ortamları, amaçları, dili işler kılan sosyal etkileşimleri ve istihdam bağını da ortaya koyan bir sorudur. Bu konuda, öğretmenler en çok İŞKUR, daha sonrasında TAMEB Projesi, SEQUA GgmbH, ANKEY Consulting ve YTB olarak etkin rol alan kurumlardan bahsetmişlerdir. Öğretmen D, Öğretmen E, Öğretmen G ve Öğretmen M bu kurumlardan farklı olmak üzere bu öğrencilerin dernekler ve arabulucu şirketler ile sosyal medya grupları aracılığı ile yönlendirildiklerini dile getirmişlerdir.

Öğretmenler, gündüz saatlerinde yapılan kurslarda genelde bir işte çalışmadıkları için kadınların, akşam veya hafta sonu gruplarında ise daha çok çalışan grup olan erkeklerin derse geldiğini belirtmiştir. Dil öğretiminde bünyelerinde üç grup olduğunu dile getiren bir öğretmen sabah grubuna ek olarak ikinci grubun 14:00 ile 18:00, akşam grubunun ise 18:30 ile 22:00 saatleri arasında ders aldığını eklemiştir. Akşam grubunun çalışma saatleri doğrultusunda % 80 erkek öğrencilerden gündüz gruplarının ise daha çok kadın öğrencilerden oluştuğunu izah etmiştir.

Verilen dil öğretimi ile ilgili derslerin yapısına bakıldığında; dersin zorunlu veya seçmeli olması ve dil dersleri ile bağlantılı diğer bilgi ve beceriler konusunda (örneğin, meslek edindirmeye yönelik bilgi ve beceriler) öğretmenlerin çoğu derslerin zorunlu

olmadığını, isteğe bağlı olduğu cevabını vermiştir. Aralarında gerekçeli cevaplar da bulunmaktadır. Örneğin;

Öğretmen D: *Hayır [Derslere devam zorunluluğu bulunmamaktadır.]. Ek olarak A2 düzeyine kadar Türkçe eğitimini tamamlayan öğrenciler proje kapsamında meslek eğitimine yönlendirilmektedir.*
Öğretmen K: *Projenin devamındaki eğitimlere katılabilmek için Türkçe kursuna devam etmeleri ve başarılı olmaları gerekmetedir.*
Öğretmen P: *Eğitim burs kapsamında olduğu için YTB zorunlu, devam zorunlu.*
Öğretmen V: *Verdiğimiz eğitim proje odaklı olduğu için zorunludur.*
Öğretmen R*: Hayır. [Derslere devam zorunluluğu bulunmamaktadır.] Ancak devam eden kursiyerlerin dil öğrenimi sertifikası alabilmeleri için devam/ devamsızlık durumu kontrolü var.*
Öğretmen S*: [Zorunlu veya seçmeli statüsünü etkileyecek bir durum olarak] Katılım sağlandığı takdirde Suriyeli öğrencilere ücret verilmektedir*
Öğretmen U*: A1 ve A2 dil zorunluluğu bulunmaktadır.*

Dil Kursuna Katılan Katılımcılar

Görüşmeler esnasında Türkçe öğretmenlerinden, Türkçe dil eğitimi verdikleri yetişkin Suriyeli öğrencilerin öğrenme özellikleri, teknoloji kullanımları konusundaki bilgi ve beceri düzeylerini değerlendirmeleri ve bu konuda örnekler vermeleri istenmiştir. Öğretmenlerin yarısı öğrencilerin teknolojik gelişmelere uyumlu olduklarını, teknolojileri etkin olarak kullandıklarını, öğrencilerin teknoloji kullanabilmeleri için yeterli altyapılarının olduğunu, oldukça iyi kullandıklarını ve hatta telefon başta olmak üzere bilgisayar gibi teknolojileri kullandıklarını dile getirmişlerdir. Öğretmenlerin diğer yarısı ise bundan farklı olarak; öğrencilerin teknoloji kullanımlarının çok düşük olduklarını ve yeterli bilgiye sahip olmadıklarını belirtmiştir. Bu durum, öğrenci anketlerinden elde edilen bulgu ile tutarlı olarak, öğrencilerin teknoloji kullanma bilgi ve becerisi konusunda heterojen bir öğrenme grubu oluşturduklarını göstermektedir.

Bu cevaplardan farklı olarak bir öğretmen ise bu hususta düşüncesini şu şekilde dile getirmiştir.

Öğretmen E*: Eğitim seviyesi yüksek olan öğrencilerde teknoloji kullanımı ve becerisi yüksek oluyor.*

Öğretmen E'nin bu düşüncesi aslında sadece Suriyeli yetişkinler açısından değil belki de Türkiye ve dünya çapında yetişkinlerin teknoloji kullanıma kapsamında değerlendirebilecek bir cevap olabilir.

Öğretmenlere, öğrencilerin teknoloji kullanımları konusunda örnek vermeleri istenildiğinde ise genelde büyük çoğunluğunun cep telefonu yani akıllı telefon kullandığı cevabı alınmıştır. Öğretmen C, Öğretmen M ve Öğretmen T öğrencilerin sosyal medya kullanımlarına özellikle vurgu yapmıştır:

Öğretmen C*: Aktif sosyal medya kullanıcıları.*

Öğretmen M: *Özellikle eğitimli olanlar sosyal medya, Google Translate vb.. kullanıyorlar.*

Öğretmen T*: Sadece sosyal medya kullanıyorlar.*

Bundan farklı olarak, Öğretmen M, öğrencilerin Google Translate; yani internet üzerinde bulunan en ünlü arama motorunun bir uzantısı olan, içerisinde birçok dili çeviri ve yeni katılan özellikleri ile kelime kelime geliştirilerek neredeyse bir sözlük olarak da kullanılan bu uygulamayı kullanmalarının sebebinin hızlı sonuçlar elde etme motivasyonu ile veya başka Türkçe Sözlük programı bilmeyişlerinden kaynaklanıyor olabileceğinden bahsetmiştir. Google Translate çeviri ve dil desteği sunan dünya çapında en büyük uygulamalardan biridir. Ancak bu uygulamanın avantajı yanında dezavantajı da bulunmaktadır; bu uygulamadan kullanıma açık olarak herkesin düzenleme yapabiliyor olması ve ortaya çıkan cümle veya kelimelerin yanılma paylarının da olabilmesidir.

Diğer iki öğretmenin ise verdikleri örnekler şu şekildedir:

Öğretmen D: *Bilgisayar, internet ve akıllı telefonu etkin olarak kullanıyorlar.*

Öğretmen I*: Daha küçük yaşta olanlar telefon uygulamalarına daha çok hakim ancak genelde hepsi bilgisayar ve akıllı telefon kullanabiliyor. (Oyun oynamak, whatsapp gibi uygulamaları kullanmak dışında kullanmıyorlar.)*

Öğretmenlerin gözlemlerine göre, öğrenciler bilgisayar ve interneti daha çok oyun oynamak için kullanmakta ve iletişim kurmak amacıyla whatsapp uygulamasından yararlanmaktadır.

Bu bölümde ayrıca tek tek diğer öğretmenler öğrenciler hakkında başka düşüncelerini dile getirmişlerdir

Öğretmen K: *İnternetteki ders anlatım videolarını takip ediyorlar.*

Öğrencilerin, Öğretmen K'nin değerlendirmesine göre internetteki ders anlatım videolarını takip etmesi, öğrencilerin interaktif ders içeriklerine açık olduklarının ve kendilerini ayrıca bu şekilde desteklemek istediklerinin göstergesidir.

Diğer bir öğretmen ise bilgisayar kullanımları konusunda öğrenciler için şöyle bir değerlendirmede bulunmuştur:

Öğretmen O*: Örneğin; Office programlarını çok iyi kullanıyorlar.*

Bu değerlendirme öğrencilerin günümüzde hem eğitim hem de iş alanında neredeyse zorunlu olarak gösterilen MS. Office programlarını kullanabildikleri yönündedir. Bu teknoloji becerisi bilgisayar kullanımı açısından üst becerilerden biri olduğu için öğrencilerin teknoloji kullanımları için önemli bir bilgi niteliğindedir. Ayrıca, dil öğrenirken öğrencilerin "yazma becerisi" kazanmaları için de eğitimde kullanılabilecek bir araçtır.

Diğer öğretmen yine telefon becerileri hakkında en çok kullandıkları teknoloji olarak belirterek şu eklemeyi yapmıştır:

Öğretmen P*: Telefon [cep telefonu] en çok kullanılan teknoloji. Aralarında ileri düzeyde olanlar var. Örneğin bir tane Sinema Yönetmenliği yapan vardı. Kendisiyle film dahi çektik.*

Cep telefonlarının, mobil ve taşınabilir bir araç olmasının yanında çok farklı işlevleri de vardır. Ayrıca Suriyeli öğrencilerin bilgisayardan da önce tercih ettikleri bir teknolojidir. Bu noktada, yukarıdaki bölümlerde açıklanan tablolardaki verileri destekler nitelikte, Öğretmen S "*Hemen hemen hiç birisinin bilgisayarı bulunmamaktadır. Sadece telefon ile sınırlılar*." şeklinde ifade etmiştir. Öğretmen S, bilgisayar kullanımındaki

sınırlı erişim olanaklarına işaret ederek, bunun aynı zamanda öğrencilerin içinde bulunduğu koşullardan da kaynaklandığını dile getirmiş ve bu koşullar çerçevesinde cep telefonunun avantajlarından faydalanılabileceğini vurgulamıştır.

Teknoloji ve Yabancı Dil Öğretimi

Yabancı dilin öğretiminde üzerinde durulan becerileri genel olarak okuma, yazma, konuşma ve dinleme becerisi (Richards & Renandya, 2002) olarak sınıflandırılabilir. Bu bölümde de öğretmen görüşleri çerçevesinde geçici koruma statüsünde olan Suriyeli öğrencilere Türkçe dilini öğretirken en çok hangi teknolojilerin işe yaradıkları sorulmuş ve öğretmenlerin verdikleri cevaplar veri analizi sonucunda bu dört boyutta şekillenmiştir.

Dinleme Becerisi

Öğrencilerin dinleme becerisinin geliştirilmesi konusunda yedi öğretmen, teknolojinin sözcüklerin seslerini ayırt edebilmede, dinleme alıştırmalarında, anlamını bilmedikleri sözcüklerin dinleme becerisini geliştirmede, şarkı ve film gibi materyalleri desteklemede faydalı olduğunu belirtmişlerdir.

Öğretmen A, Öğretmen D, Öğretmen L ve Öğretmen R dil öğretimi sırasında en çok dinleme alıştırmaları yapabilmek için teknolojilerin yararlı olduğunu belirtmiş, bu çalışmaların Türkçe dilini öğretirken sözcüklerdeki seslerin ayırt edilebilmesi konusunda, işitsel görsel öğelerin bir arada sunulabildiği teknolojiler sayesinde öğrencilerin dil öğrenirken işitsel ve görsel zekâlarına hitap eden bir öğretimin gerçekleşmesi için, yine bu teknolojiler ile konu anlatımı, şarkı dinleme, metinden takip edebilme ve film seyretme gibi materyallerin çeşitlendirilmesinde faydalı olduğunu dile getirmişlerdir. Öğretmenlerin görüşlerinden bazıları şu şekildedir:

Öğretmen A*: Dinleme alıştırmalarında, sözcüklerin seslerini ayırt edebilmeleri konusunda fayda sağlıyor.*

Öğretmen C*: Sunu izlendiğinde öğrencilere aktarılan metinler ya da anlamını bilmedikleri sözcüklerin görselleri / dinleme ve konuşma becerilerinin gelişiminde.*

Öğretmen L*: Bilgisayar. Dinleme yaptırabiliyorum. Şarkı dinletebiliyorum. Film seyredebiliyoruz.*

Öğretmen R*: Dinleme ve görsellerin öğretiminde faydalı oluyor. İşitsel zekânın [dil öğrenirken] önemi büyük.*

Öğretmen G*: Her konuda dinlemeleri CD ile yapmak zorundayız. Her zaman yapmalıyız. Tanıtım ve görsellerde internet kullanımını her zaman yapmam gerekiyor.*

Bununla birlikte, Öğretmen S, derste CD kullanılması ile ilgili olarak CD'den dinlediklerinde öğrencilerin garipsediğini belirtmiştir. Belki de CD üzerinden dinleme etkinliğini daha önce hiç gerçekleştirmemiş olmaları veya CD olarak dinleme alıştırmalarını yapmak durumunda kaldıkları zaman kendi bilgisayarları olmayışından bu etkinlikleri nasıl sürdürüceklerine karşı bir tepki vermiş olabilirler. Bir diğeri sebebi de daha önce bu dinlemeleri CD yerine USB (bellek depolama) aracı ile veya çevrimiçi ortamlarda bu etkinlikleri yürütmüş olabilirler.

Anket çalışması ve öğretmenlerle yapılan görüşmeler sonrasında elde edilen veriler doğrultusunda özellikle yabancı dil eğitiminde öğretmenlerin ders esnasında CD kullanmak durumunda olmaları; CD'lerin kaybolması, çizilerek kullanılamayacak duruma gelmesi ve bu CD'lerin her öğretmende olmaması büyük bir problem olarak görülmüştür. Çünkü ders esnasında öğrencilerin dinleme becerisi için kullanacakları eski teknoloji olarak sayabileceğimiz bu material yerine USB flash belleklerine öğretmenlerin aktarabilecekleri veya çevrimiçi olarak dinletebilecekleri bir materyalin sunulması ders akışını aksatmayacak aynı şekilde bu verilere ulaşmada öğrencilere de kolaylık sağlayacaktır.

Okuma ve yazma becerisi

Öğretmenler teknolojinin öğrencilerin okuma ve yazma becerileri üzerine etkisi konusunda daha çok kelime öğretimi, dil bilgisi öğretimi ve bir sonraki bölümde de ele alınacağı üzere kelime, görsellerin bir arada kullanılmasının verdiği fayda ile çoklu ortam materyallerin desteğine değinmişlerdir. Öğretmenlerin görüşlerinden bazıları şu şekildedir:

Öğretmen K: *Özellikle dilbilgisi konularında ve sözcük öğretiminde yararlı olmaktadır.*

Öğretmen V: *Kelime öğretiminde, sıfatlarda, nesnelerde [öğretiminde]*

Öğretmen O*: En çok isim ve fiil kelime gruplarını öğretirken resimler açısından çok öğretici ve akılda kalıcı oluyor.*

Öğretmen P*: … kelime öğretiminde kolaylık [sağlıyor] …*

Öğretmen U: *Ders esnasında anlatılan bir konuyla ilgili kelimelerden örnek vermek gerektiğinde telefonumu kullanıyorum.*

Son olarak, bu beceriye yönelik ders işlenirken, kelime bilgisini çeşitli vurgulama araçları ile bağlam içerisinde çoklu ortam biçiminde sunma konusunda faydalı bulunan PowerPoint sunum programından da yararlanıldığı görülmüştür. Ancak bütün bu bulgular, teknolojik araçlardan sınırlı düzeyde yararlanıldığını ortaya koymaktadır. Oysa örneğin, öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmek için ve bir birlerinden öğrenmelerini sağlamak için iş birlikli ortamlarından (Örneğin, Google Belgeler gibi) yararlanılabilirdi.

Konuşma Becerisi

Yapılan görüşmeler ve anket sonuçları neticesinde öğretmenlerin teknolojiden en az yararlandıkları alan olarak öğrencilere konuşma becerisi kazandırmak üzerine olduğu görülmektedir.

Sadece Öğretmen C ve Öğretmen D bu konuda bir dönüt vermişlerdir. Öğretmen C ve Öğretmen D, ortak bir görüşle teknolojinin öğrencilerin konuşma pratiklerini geliştirmede yardımcı olduğunu belirtmişlerdir. Konuşma becerisinin geliştirilmesi açısından Öğretmen F ise teknolojinin günlük iletişim dilini öğretme ve örnek yaşantılar sunma açısından en çok faydalanıldığı dile getirilmiştir. Bu durumda, sınıf ortamında normalde ulaşılamayacak öğrenme çevrelerine teknoloji ile sanal ancak doğal bir ortam oluşturulmaya çalışılmasında etkisinin önemli olduğu söylenebilir. Ancak öğrencilere konuşmaları sırasında kelimelerin doğru telaffuzuna yöneltilecek ortamlar veya öğrencileri dili, anadili olarak konuşan kişiler ile internet üzerinden görüşmesine olanak sağlayan ortamlardan faydalanabileceği düşünülmektedir. Yine, diğer beceriler arasında oldukça zor bir yer tutan konuşma becerilerini geliştirmek için daha fazla teknolojinin desteği alınabilineceği düşünülmektedir. Örneğin, sınıf ortamında örneğin karma öğrenim (blended learning) gibi var olan yöntemlerden yararlanarak Türkçe konuşan kişilerle biraraya getirerek konuşma sınıfları ya da TANDEM gibi karşılıklı konuşma üzerine pratik yapılabilecek ortamlardan yararlanılabilirdi.

Teknolojinin Faydalı Bulunan Yönleri

Öğretmenler en çok teknolojinin çoklu ortam imkânlarını sunması (görsel ve işitsel), derse hazırlanırken ve işlerken kolaylık sağlaması, hazır materyaller sunması, soyut kavramları somutlaştırması, öğrencileri motive etmesi gibi faydaları olduğundan bahsetmişlerdir. Öğretmenlerin görüşlerinden bazıları şu şekildedir:

Öğretmen A*: Derste, konu içeriğine dayalı olarak kullandığım görselleri tepegöz yardımıyla yansıtıp hem zamandan tasarruf ettim hem de konunun birden fazla duyu yardımıyla pekişmesini sağladım.*

Öğretmen E: *Zaman konularını anlatırken hazırladığım PowerPoint'ler öğrencilerin zihninde kolayca canlanmasına ve kendileriyle ilişki kurmasına yardımcı oluyor.*

Öğretmen F: *Günlük iletişim dilini öğretmede, örnek yaşantıları sunmada [yardımcı oluyor]*.

Öğretmen H: *Resim, görselleri göstermek için, ödevlerini kontrol ederken projeksiyonla tahtaya yansıtırken işe yarıyor.*

Öğretmen K: *Anlatılacak konuya güdülemek ve dikkat çekmek için teknoloji kullanımı etkili olmaktadır. Teknolojik araç-gereçleri kullandığım zaman daha dikkatli ve eğlenerek bir ders süreci yaşıyorlar.*

Öğretmen U: *Görsellerle konu anlatımında PowerPoint sunumlarından yararlanılmaktadır. Kursiyerin anlamasını kolaylaştırmaktadır.*

Öğretmen T: *Soyut kavramlarda ve kiplerde/zamanlarda teknoloji çok işe yarıyor. Görerek çok iyi anlıyorlar. (...) Anlaşılmayan konuları anlık olarak göstermekte çok faydalı oluyor.*

Öğretmen S: *Derste faydalanılan bol görselli sunumlar işe yarayabilir.*

Öğretmen N: *Ders öğretirken/ derse giriş, görsel …*

Öğretmen M: *Görsel unsurlara ağırlık verildiğinde verimli oluyor. Örneğin, video gösterimi.*

Öğretmen I: *Ders içeriği hazırlarken..*

Öğretmen P: *Hızlı materyal ulaşımı (...) görsel destek için..*

Öğretmenlerin, donanım araçları olarak en bilgisayar ve projeksiyondan faydalandıkları bulgulanmıştır. Bu görüşlerinden yola çıkarak, sınıflarda bilgisayar ve projeksiyon cihazının hemen bütün öğrenme ortamlarındaki temel varlığından söz edilebilir. Diğer öğretmenlerin önemli buldukları ve faydalandıkları program ise PowerPoint sunum programı olmuştur. Bu program ile öğretilecek konu görsel ve işitsel olarak desteklenebilmektedir. Bu konuda, bilişsel aşırı yüklemeye neden olmadıkça görsel ve işitsel ortamların bir arada kullanılmasının öğrenmenin üzerine olumlu etkisi olduğu alanyazında da vurgulanmaktadır (Moreno & Mayer, 2000).

Öğrenciler konu anlatımlarını zihinlerinde canlandırarak kendileri ile ilişkilendirebilmekte; ayrıca, yapılacak etkinliklerle ders daha akıcı, verimli ve eğlenceli hale getirebilmektedir. Bu sayede öğretmen, kısa sürede tamamlaması gereken yüklü bir öğretim programı olduğu dikkate alındığında, zaman kazanmış olacaktır. Bu sebepledir ki öğretmenlerin çoğunluğu PowerPoint sunu programından hem ders esnasında hem de derse materyal hazırlamak için öncesinde faydalanmış olabilmektedir. Bu düşüncelere ek olarak Öğretmen K'nin de dile getirdiği gibi teknoloji kullanımı, anlatılacak konuya öğrencilerin dikkatini çekerek onları güdüleyebilmek için büyük bir önem arz etmektedir. Alanyazın da öğretmenlerin bu görüşünü desteklemektedir. Buna göre, eğitsel süreçlere dahil edilen araçlar verimliliği artırabilir, öğretmenin yükünü azaltabilir ve öğrenciyi motive ederek derse katılımını olumlu yönde etkileyebilir (Safran, 1998).

Öğretmenlerden alınan bilgiler doğrultusunda, sadece dil öğretimi sürecinde değil, diğer süreçlerde de işe koyulan bir dijital yönetim sistemi tüm eğitim paydaşlarının işlerini kolaylaştırmaktadır. Görüşme yapılan öğretmenlerin çalıştığı bu kurumda, kurumun sürekli geliştirip güncelleyebildiği SUKOM adlı bir yazılım bulunmaktadır. SUKOM (Suriyeliler Koordinasyon Merkezi) yazılımı ile kişisel bilgiler kaydedilmekte ve yine sistem içerisinde yer alan ilgili bölümlere yönlendirilebilmektedir. Örneğin; birey işsiz ise istihdam bölümüne otomatik yönlendirmekte ya da 18 yaşın altında ve zorunlu eğitimini tamamlamamış ise bu durumda da temel eğitim seviyesine yönlendirilebilmektedir. Öğrencilerin ya da kurum ile bağlantılı tüm kişilerin bilgileriyle yine ilgili alanlar ortak bir şekilde koordinasyon sağlayabilmektedirler. Bu programla kayıtlı bireylerin takibi sağlanabilmektedir. Bu sistem hem zamandan tasarruf sağlamakta, etkili yönlendirmeler yapmakta hem de çok fazla kişiye ulaşmalarına imkan

sağlamaktadır. Ayrıca 0850 ile başlayan bir Çağrı merkezi de bulunmaktadır. Bu sistem ile acil veya güncel tüm yurtiçi ve yurtdışı aramalar doğrudan kuruma yönlendirilebilmektedir.

Teknoloji Kullanımında Zorluklar

Öğretmenlerin yarısı eğitimde teknoloji kullanımı konusunda hiçbir konuda zorlanmadıklarını dile getirmişlerdir. Ancak diğer yarısının düşünceleri bu konuda farklılıklar göstermektedir ve bu görüşlerden aşağıdaki gibi belirtilmiştir.

Öğretmen A: *Film, video gibi görsellik içeren araçlar, dini inançları nedeniyle dersin akışına engel olabiliyor.*

Öğretmen I: *Kurumda mevcut olmayan teknolojik aletleri kullanmayı bilmiyorum.*

Öğretmen L: *Film seyrettirdiğim bir sırada kadınlar erkeklerle beraber izlemek istemediler. Muhafazakarlıkları teknolojiyi kullanırken bizi zorluyor.*

Öğretmen M*: Motivasyon biraz düşük. Dinleme yaparken metni takip etmede sıkıntı yaşıyorlar. (...) Açıkçası sınıf içinde uygulanan teknoloji tabanlı etkinlikler olumlu sonuçlar veriyor, ancak öğrencilerin ilgileri biraz düşük.*

Öğretmen N: *Öğrencilerin kendilerinin teknolojiye ulaşımları olmadığından, onların teknoloji kullanımı ihtiyacı olduğundan[Öğretmen burada öğrencilerde bilgisayar gibi teknolojilerin olmadığından ve dolayısıyla kullanmayıda bilmediğinden bahsetmek istemektedir]*

Öğretmen S: *Teknolojik bilgilerinin olmaması ve bir bilgisayara sahip olmamaları.*

Öğretmen V: *Sınıfımızda bilgisayar ve projeksiyon cihazı olmadığı için bir deneyimim henüz olmadı.*

Teknoloji kullanımı konusunda öncelikle diğer öğretmenlerden farklı olarak konu, içerik yani Türkçe dilinin zorlukları ve dil öğretirken dilin sosyal, kültürel, dilbilgisel ve fonetik uyumları noktalarında yaşanabilecek zorluklardan birini dile getiren Öğretmen M, öğrencilerin motivasyonlarının düşük olduğunu ekleyerek dinleme alıştırmalarında problem yaşadığını dile getirmiştir. Öğretmen N ise farklı bir düşünce ile öğrencilerinin teknoloji erişimlerinin olmadığını belirterek, onların teknoloji kullanımına ihtiyaç

duyduklarını belirtmiştir. Öğretmen S de yine aynı düşünceye katılarak öğrencilerin teknoloji bilgilerinin olmadığından bahsetmiş ve bir bilgisayara sahip olmadıklarını da eklemiştir. Bu dile getirilen teknoloji kullanımı ve yaşanılan güçlüklerden çok farklı olarak sosyal, kültürel ve dinsel zorluklara dikkat çeken Öğretmen A, görsel olarak sunduğu film ve video gibi materyallerde, Öğretmen L de yine genel olarak teknoloji açısından öğrencilerin dini inançları ve muhafazakarlıkları sebebiyle teknoloji kullanımı ve dolayısıyla ders anlatımları sırasında zorluklar çektikleri yönünde değerlendirmelerde bulunmuşlardır. Öğretmen V, ders verirken bulunduğu kurumların sınıf veya sınıflarında projeksiyon cihazı ve bilgisayar olmadığı için bu teknolojileri tecrübe edemediğini dile getirmiştir.

Zorluk anlamında öne çıkan bir durum ise teknoloji politikalarıdır. Kurum bünyesinde bulunan teknolojilerin TAMEB projesi dahilinde karşılanmamış, kurumun bu teknolojileri temin ettiği bulgulanmıştır. Öğretmenler, ifade ettiklerine göre, talepte bulunsalar dahi bu taleplerine karşılık bulunmamıştır. Öğretmenler yapılan görüşmelerde, teknoloji kullanımının olamayacağı sınıf ortamlarında yeterli bir dil eğitimi gerçekleştirilemeyeceğini ifade etmişlerdir. Bu durum, dolaylı da olsa ders alabilecek maksimum öğrenci sayısını da etkilemektedir. Eğitimde teknoloji kullanırken yaşanabilecek sorunlar ya da kurumun teknoloji kullanım ve ihtiyacı üzerine biri bilgi işlem çalışanı olmak üzere altı kişilik bir dijital medya ekibi; veri izleme birimi olarak ise iki yazılımcının bulunduğu 8 kişilik ekibin yer aldığı birimler bulunmaktadır. Ancak bu ekip sadece belirli sayıda öğrenci ile eğitim verilmesini destekleyebilmektedir.

Özetle, yukarıdaki dönütlerden, öğrencilerin tutumları, inançları, alışkanlıkları ve kısıtlı imkanları ile öğretmenlerin teknoloji bilgi düzeyinden veya alt yapı eksikliklerinden kaynaklanan sorunların eğitim sürecinde zorluk yarattığı anlaşılmaktadır.

Dil Öğretiminde Yenilikçi Ortamlar

Öğretmenlerden, geçici koruma statüsündeki Suriyeli yetişkin öğrencilere dil öğretimi için kullanılabilecek yenilikçi ortamlardan uzaktan eğitim, mobil uygulamalar, artırılmış gerçeklik, Kahoot vb gibi yeni uygulamalar hakkında görüşleri ve deneyimleri hakkında bilgi alınmıştır.

İlk olarak, öğretmenlerden uzaktan eğitim hakkındaki görüşlerinden ve varsa deneyimlerinden bahsetmeleri istenmiştir. Beş öğretmen, bu konu hakkında bir bilgi ve deneyim sahibi olmadıklarını dile getirmişlerdir. Dört öğretmen ise bu konudaki olumlu düşüncelerini ve yorumlarını şu şekilde dile getirmişlerdir:

Öğretmen C: *Uzaktan öğrenim çalışmasıyla herhangi bir deneyimim yok. Fakat ilgili ve etkin arka plan hazırlıklandıktan sonra böyle bir ortamın faydalı olabileceğini düşünüyorum.*

Öğretmen D: *Uzaktan eğitim ortamlarının hala geliştirilmesi gerektiğini, etkili bir eğitim verilmediğini düşünüyorum.*

Öğretmen M: *Uzaktan eğitim programları ile öğrenebilecek potansiyele sahip oldukça çok Suriyeli öğrenci var ve verimli olacağına inanıyorum. Ancak bu konuda bir deneyimim yok.*

Öğretmen T: *Sanal sınıf uygulaması yani (Word Order) kullanılabilir.*

Yukarıda görüşlerine yer verilen dört öğretmenin yarısı açık bir şekilde uzaktan eğitim deneyimlerinin olmadığını dile getirerek, aslında böyle bir uygulamanın öğrenciler için faydalı olacağı görüşlerini dile getirmiş ancak bu sistemin çalışılacak öğrenci grubuna göre düzenlenmesi ve bu ortamların ve eğitim sistemlerinin geliştirilmesi gerektiğini dile getirmişlerdir. Öğretmen T'nin ifade etmiş olduğu Word Order uygulaması aslında uzaktan eğitimin temelde bir parçası olmamasına rağmen oluşturulacak bu ortamlarda kullanılabilecek kendisinin de deneyimlediği bir etkinlik olarak eklenebilecek özellikler doğrultusunda kelime çalışmaları yapılabilecek interaktif bir ortamında sunulması açısından bir fikir niteliğinde sayılabilir. Ayrıca, Öğretmen D'nin aslında olumsuz sayılabilecek yorumu aslında bu ortamların kullanılması gerektiği ancak maalesef bu sistemin hala etkin bir şekilde eğitim sistemine oturmamasının sebebinin gerekli çalışmaların hala yapılmamış ve bu eğitim sisteminin yaygınlaştırılmamış olmasından kaynaklanmış olabileceği söylenebilir.

Öğretmen P ise bir uzaktan eğitim sisteminde kullanılabilecek açık erişim sistemi Moodle hakkında, *"İstatistiki verilerimizi Moodle sayesinde tutmaktayız."* olarak cevaplamış, hangi öğrencinin hangi bölümde ne kadar ve ne derece aktif olduğunu,

eksikliklerini ya da not olarak ne durumda olduklarını yine bu sistem aracılığı ile takip edebildiklerini bu nedenle daha düzenli veriler tutabildiklerini belirtmiştir.

Olumlu düşüncelerin aksine Öğretmen D'nin bu konudaki olumsuz sayılabilecek yorumuna ek olarak diğer öğretmenler bu kategoride öğrencilerin öğrenme tercihlerinden de yola çıkarak yorumlarda bulunmuşlardır.

Öğretmen E: *Ben olumlu yaklaşmıyorum. Öğrenci sınıfta istediği soruyu soruyor ve sınıf ortamında canlı bir şekilde aktarım yapabiliyorsunuz. (uygulamalı)*

Öğretmen F: *Bu alanda yapılan çok az sayıda çalışma var. Olanlar da çok profesyonel değil.*

Öğretmen L: *Konsantre olup böyle bir ortamda dil öğreneceklerini düşünmüyorum. Topluluk onlar için harekete geçirici bir durum diye düşünüyorum.*

Öğretmen O: *Her zaman için yüz yüze iletişim daha sağlıklı sonuçlar vermektedir.*

Geçici koruma statüsündeki Suriyeli yetişkin öğrencilerle çalışma imkanı bulmuş ve onların öğrenme şekillerini doğrudan gözlemlemiş öğretmenler ise; çalıştıkları bu grubun mutlak suretle yüz yüze gerçekleştirilen bir eğitim ile öğrenebildiklerini, böyle bir uygulamanın onlara uygun bir sistem olmadığını dile getirmişler. Ayrıca yapılan çalışmaların oluşu ancak profesyonel olmayışları yine uzaktan eğitimin kullanılmamış sebebi olarak belirtilmiştir.

Öğretmenlerin alternatif öneriler şeklinde değerlendirilebilecek diğer yorumları ise şu şekilde olmuştur:

Öğretmen I: *TÖMER'in uzaktan eğitim portalı var ancak Suriyeli öğrencilerin olduğu sınıflara uygun değil. Kullanımı sınırlı. Ben oradan bildiğim etkinlikleri Powerpoint olarak sunuyorum.*

Öğretmen R: *Ön bilgilendirme daha çok yapılabilir.*

Öğretmen S: *Bir bilgisayara sahip olmadıkları için, mobil olarak kullanılabilecek bir uygulamaya ihtiyaç duymaktalar.*

Öğretmen I'nın değerlendirmesine göre TÖMER'in kendi bünyesinde bir uzaktan eğitim portalı bulunmakta; ancak, kullanım açısından öğretmenlere yeterli düzeyde fayda sağlayamamaktadır. Ancak Öğretmen I yine de bu sistemden faydalanarak PowerPoint sunu programı ile buradan çektiği bilgi ve örnekleri çalışarak tekrar sunduğunu dile getirmiştir.

Öğretmen R ise uzaktan eğitim ortamlarını kullanabilmek için daha çok bilgiye ve bilgilendirmeye ihtiyaç duyduğunu dile getirerek aslında öğretmenler için düzenlenebilecek bir hizmetiçi eğitime ve haberleşme ağına dikkat çekmiştir. Öğretmen S ise uzaktan eğitimin, öğrencilerin bir bilgisayara sahip olmadıklarından dolayı gerçekleşemeyeceğinin, bu sebeple telefon yani mobil olarak kullanılabilecek bir uygulamanın gerektiği yönünde değerlendirmede bulunmuştur.

Öğretmenlerin uzaktan eğitim konusundaki deneyimlerine gelince, öğretmenlerin büyük çoğunluğunun uzaktan eğitim teknolojilerinden haberdar olduklarını ancak kullanmadıklarını dolayısıyla uygulamadıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlere, uzaktan eğitim (UE) ile ders verip vermedikleri sorulmuştur. Soruyu cevaplayan neredeyse tüm öğretmenler böyle bir tecrübelerinin olmadığını söylemişlerdir. Ancak aralarında ek olarak bu konuda bilgiler veren öğretmenler olmuştur.

Öğretmen G: *Hayır. Ancak [çalıştığı kurumun bağlı olduğu] Üniversitesi'nde var.*

Öğretmen L: *Çalışmalarımız devam ediyor.*

Öğretmen N: *Kurum sunuyor şube vermiyor.*

Öğretmenlerin vermiş oldukları bilgilere göre üniversite uzaktan eğitim sağlamaktadır. Ayrıca öğretmenlerin çalıştıkları kurumlarda böyle çalışmalar da söz konusudur. Ancak dil öğretiminde uzaktan eğitim söz konusu değildir. Bu şekilde bir durumun varlığı; üniversitelerin ya da kurumların uzaktan eğitim programını henüz tamamlamamış ya da geliştiriyor olmasının bir sonucu olabilmekle beraber, çalışılan dil grubu öğrencileri açısından uyumlu bir uzaktan eğitim programının noksanlığı ya da uyarlanamamış olduğunun da bir göstergesidir. Ayrıca kurumun sunup şubenin vermiyor olması da bu sebeplerden kaynaklanıyor olabilir. Öğretmen M ise yine uzaktan eğitimin olmadığını ekleyerek şu yorumda bulunmuştur.

Öğretmen M: *Hayır. Ama olması gerektiğini düşünüyorum. Dünyanın dört bir yanında Türkçe öğrenmek için can atan yetişkinler var. Dizilerden, filmlerden vb.. Bu öğrenmelerin planlı bir şekilde olması çok önemli. TÖMER A'da daha önce uzaktan eğitim vardı. Şuan yok. İlerde hayata geçecek.*

Öğretmenlerle yapılan görüşmede, yaşadıkları en büyük problemlerden birinin dil kursuna gelen yetişkin Suriyeli kadınların çocuklarını başka bir yere veya kişilere bırakamaması nedeniyle derslere çocukları ile birlikte katılmak zorunda kalmalarıdır. Öğretmenler, bu kişilerin çocukları ya da bebekleriyle derse girmek zorunda kaldıklarından dolayı motivasyon ve odaklanma güçlüğü yaşadıklarını ve dil kurslarından bu nedenle verim alamadıklarını belirtmektedirler. Esasında bu koşulların kendisi de dil öğretiminin uzaktan eğitim ile desteklenmesi gerektği ihtiyacını ortaya koymaktadır.

Öğretmenlere, özellikle Avrupa'da mültecilere yönelik hazırlanan ve hızla yaygınlaşan MOOCs hakkında bilgi sahibi olup olmadıkları, bilgi sahibi iseler hangilerini bildiklerini paylaşmaları istenmiştir. Ancak öğretmenlerden biri dışında hepsi bu dersler hakkında hiçbir bilgiye sahip olmadıklarını, bilgilendirilmediklerini dile getirmişlerdir. Aralarında soruyu cevaplayan Öğretmen M'in cevabı şu şekildedir:

Öğretmen M: *"Youtube'dan ders anlatımlarını zaman zaman takip ederim. Çevrimiçi olarak kullandığım ya da yararlandığım bir teknoloji yok."*

MOOCs hakkında bilgi sahibi olmayan Öğretmen M, alternatif bir yöntem olarak kendi derslerini dünya çapında kullanılan çevrimiçi video paylaşımı sitesi olan Youtube üzerinden ders anlatım videoları ile desteklediğini belirtmiştir. Öğretmen P ise *"Zaten kendi okulumuzda Moodle kullandık. Sistemimiz mevcut."* yanıtını vermiştir. Ancak Moodle'ın ve Youtube'un tek başına bir MOOCs olmadığı düşünüldüğünde, MOOCs hakkında görüşmeler esnasında öğretmenlere kısa bir açıklama yapılmasına rağmen bu şekilde bir dönüt alınması, öğretmenlerde bir kavram karışıklığı yaşandığını ve esasında mülteciler için dil öğretiminde yoğun olarak kullanılan MOOCs'ların Türkiye bağlamında farkındalık düzeyinde dahi olmadığını düşündürtmektedir.

MOOCs hakkında bilgisi olmayan öğretmenlere, kısa bilgi verildikten sonra *sizce Geçici Koruma Statüsündeki Suriyelilere dil eğitimi konusunda MOOCs'dan faydalanılabilinir mi?* sorusunda Öğretmen L "*Tabii ki evet"*, Öğretmen P ise "*Kesinlikle*

evet. Hem takip açısından hem de 24 saat erişim adına çok faydalı." açıklamasını yapmıştır.

Özetle, öğretmenlerin çoğunluğu uzaktan eğitim vermedikleri için bu şekilde hazırlanan açık dersler hakkında da bilgi sahibi olmadıklarını söylemişlerdir. Öğretmen L sadece haberdar olduğunu ancak detaylı bilgisi olmadığını belirtmiş, Öğretmen M ise *"Haberim yok ama öğrenmek isterim."* demiştir.

"Sizce bu uygulamaların Geçici Koruma Statüsündeki Suriyelilere, mülteci veya göçmenlere dil eğitimi konusunda yeterliliği ne derecedir?" sorusuna Öğretmen L "*Doğrudan [yüz yüze] eğitimin daha faydalı olacağını düşünüyorum.*" olarak cevaplamıştır. Öğretmenin yüz yüze eğitimi tercih etmesinin nedeni, çalışma grubunun öğrenme alışkanlıklarını dikkate almış olmasından kaynaklanmış olabilir. Ancak geçici koruma statüsündeki Suriyeli yetişkin öğrencilerin hem kendilerini geliştirme hem de materyal çeşitliliği açısından ya da ders alamayan ve evlerinde olmak durumda olan diğer geçici koruma statüsünde olan Suriyeli yetişkin bireylerin eğitime erişim olanaklarının kısıtlılığı ve bu eğitim sistemlerinin kurumlarda ders almasalar dahi evde dil öğrenmelerini destekleyebileceği göz ardı edilmemelidir. Bununla birlikte, bu tür öğrenme ortamlarının güncellenme ihtiyacı da öğretmenler tarafından dile getirilmiştir. Nitekim bu sistemlere aşina olan Öğretmen P bu bölümde yine *"Çok verimli olduğunu düşünüyorum"* yorumunda bulunmuştur. *"Daha etkili bir sonuç için nelerin değiştirilmesi veya eklenmesi gerekmektedir?"* sorusuna ise Öğretmen P *"Sistemimizi sürekli revize ederek hatalarını gideriyoruz. Aktif kullanıcılarız."* olarak cevaplamıştır.

Öğretmenlere, geçici koruma statüsündeki Suriyeli yetişkin öğrencilere dil öğretimi için kullanılabilecek olan cep telefonu uygulamaları hakkındaki görüşlerini ve varsa bu konu hakkındaki deneyimlerini sorulduğunda ise, öğretmenlerin düşünceleri aşağıdaki gibi sıralanmıştır:

Öğretmen A*: Küçük oyun programları indirerek derste sözcük çalışması, dinleme alıştırmaları yapmıştık.*

Öğretmen C*: QR-kod uygulaması ile sınıfta uygulamalı eğitimler gerçekleştirilebilir.*

Öğretmen F*: Bu konuda deneyimim yok. Dil öğretiminde kullanılan cep telefonu uygulamaları bu öğrenci profiline uyarlanabilir.*

Öğretmen G*: Telefondan internete bağlanıp görselleri öğretirken çok faydalandım.*

Öğretmen H: *Yok.[Bir görüşü bulunmamaktadır.]*

Öğretmen I *: Yunus Emre'nin Türkçe eğitim portalını sınıfta kullanmıyorum ancak tavsiye ediyorum.*

Öğretmen K: *Detaylı bilgim yok.*

Öğretmen L: *Müzik dinletirken pratik oluyor.*

Öğretmen M: *Google translate'te daha verimli sözlük uygulamaları, resimli, videolu konu anlatımları (kısa) olabilir.*

Öğretmen O: *Genelde 'Tureng' ve 'Sesli Sözlük' uygulamalarını tavsiye ediyorum.*

Öğretmen P: *Uygulamalardan kelime oyunlarını kullandık. Öğretim yollarının çeşitlendirilmesinde etkili olacağını düşünüyorum.*

Öğretmen V: *Sözcük uygulamaları, Kelime öğrenme uygulamaları.*

Öğretmen R: *Videolarda anlatımlar telefonlara yüklenebilir.*

Öğretmen S: *Suriyeliler için telefon uygulaması gereklidir.*

Öğretmen T*: Kahoot uygulamasının yararlı olacağını düşünüyorum.*

Öğretmen U: *Çeviri için sözcük uygulamaları kullanılabilir. Kelime oyunları içeren oyunlar kullanılabilir.*

Bulgulara bakıldığında öncelikle Öğretmen H ve Öğretmen K bu konu hakkında bir düşüncelerinin olmadığı, detaylı bilgilerinin olmadığını söylemektedirler. Fakat bu düşüncelerin dışında diğer öğretmenler görüş ve deneyimlerini paylaşmışlardır. Öğretmen F ve Öğretmen S dil öğretiminde kullanılacak telefon ve telefon aracılığıyla uygulamaların çalıştıkları gruba kesinlikle uyduğu görüşündedirler. Bu düşünceleri destekleyecek nitelikte öğrencilerin bilgisayarlarının olmadığından bahsedilmesi, telefon uygulamalarının öğrencilere çok faydalı olacağı gerçeğini netleştirmektedir. Öğretmen T

de bu hususta yabancı dilde özellikle kelime öğretimi açısından en çok kullanılan uygulamalardan olan Kahoot uygulamasını önermektedir. Kelime uygulamalarına ek olarak bu programlarda dinleme alıştırmalarına da yer verilmesi gerektiği düşüncesindeler.

Öğretmen C telefon uygulaması olarak indirilip; günlük hayatta, eğitimde, örneğin fiyat öğrenme, ses kaydına ulaşma, metin, resim ve video görüp izleme gibi her açıdan kullanılabilen QR-Kod uygulamasının eğitim için kullanılabileceği ve eğitim materyallerine eklenebileceği görüşündedir. Belki de böylece CD çalışmaları açısından da alternatif bir yöntem geliştirilebilir. Öğretmen G'nin telefon aracılığıyla görsellere ulaşması ise hem kendisinin hem de öğrencilerinin internet aracılığıyla böyle uygulamalara ihtiyaç duyduğunun göstergesidir. Öğretmen R de bu konuda görsel, işitsel öğrenme biçimlerine hitap eden video uygulamalarının da eklenmesi gerektiği görüşündedir. Öğretmen M'nin yine belirtmiş olduğu ve günümüzde yanabcı dil öğrenimi açısından en çok kullanılan Google Translate internet sitesinin kelime bilgisi kazandırmak için resim ve video ile desteklenip geliştirilmesi görüşündedir. Öğretmen O ise öğrenciler için yine internette en çok kullanılan Tureng ve Sesli Sözlük web sitelerinin faydalı olduğu görüşündedir. Nitekim Öğretmen U da çeviri için sözlük uygulamalarını önermektedir. Esasında, bu konuda internet üzerinden Türk Dil Kurumu'nun sunduğu bir sözlük uygulaması ve bu şekilde yine birçok internet sitesi mevcut bulunmakla birlikte öğrenci grubuna uyum sağlayacak şekilde uyarlanmış ya da geliştirilmiş ve telefon uygulaması olarak kolayca erişilebilecek bir sözlük uygulamasının ihtiyacı dile getirilmiştir. Öğretmen I ise bir önceki anket sorusunun da devamı niteliğinde; Yunus Emre Enstitüsü'nün sunmuş olduğu portalı kullanmadığını ancak önerdiğini belirtmiştir. Öğretmenin bu yorumundan hareketle farklı bir şekilde sadece bilgisayar değil aynı zamanda telefon aracılığıyla olan uygulamalarla öğretim ortamları için oluşturulmuş eğitim-öğretim portallarının erişilebilirlik ve verimli kullanma açısından geliştirilmesi ve etkin bir kullanımı gerçekleşebilmesi için çalışmaların yapılması fikri akla gelmektedir.

Teknoloji Entegrasyonu

Teknoloji entegrasyonu bağlamında, öğretmenlere hangi teknolojileri ne düzeyde kullandıkları, buna nasıl karar verdikleri, hangi durumlarda teknoloji kullandıkları, kurumların sunduğu altyapı ve destek gibi konularda sorular yöneltilmiştir.

Öğretmenlerin cevaplarının çoğu öğretilecek konunun içeriği, öğrencilerin özellikleri, hazırbulunuşluk düzeyleri ve konuya göre yine derste yaptırılacak aktivitelere göre kullanacakları teknolojilere karar verdiklerini aktarmışlardır. Eğitimde kullanılacak teknolojilerin genelde dört temel beceri olan okuma, dinleme, konuşma ve yazma becerilerini geliştirmeye yönelik hem basılı eğitim materyalleri ile hem de çevrimiçi olabilecek düzeyde hazırlanan materyallerde bulunuşları, eğitimin programlama aşamasında çalışılacak grubun özellikleri, düzeyleri ve halihazırdaki hazırbulunuşlukları göz önünde bulundurularak hazırlanmaktadır.

Öğretmen H ve Öğretmen L ise *deneyimlerime dayanarak* nasıl kullanacağına karar verdiğini belirtmişlerdir. Bu görüşlerden farklı olarak teknoloji kullanımı konusundaki tercihlerini diğer öğretmenler aşağıdaki gibi ifade etmiştir:

Öğretmen E: *Öğrencilerin anlamakta zorluk çektiği konuları görselle daha iyi aktaracağımı düşünüyorum.*

Öğretmen F*: Kurumun ve benim imkanlarım ölçüsünde kullanabiliyorum.*

Öğretmen G'nin tekrar dile getirdiği teknoloji kullanımında kendi kararı dışında yaşadığı güçlük, kurumun ya kendisine CD teknolojisine mecbur bırakması ya da var olan başka bir çözümün; örneğin işlediği kitabın ses dosyalarına internet üzerinden ya da kaydedilmiş bir USB Bellek aktarımı ile ulaşamadığının göstergesidir. Çalışılan grubun Türkçe dilini en baştan öğrenerek aynı zamanda Türkiye'nin sosyal, kültürel, geleneksel, coğrafik ve ekonomik gibi boyutlarını da ders arasında ya da oluşturulmuş olan programlar ve dersler yoluyla aktarması gereken öğretmen bu konuda yetersiz kalan materyaller sebebiyle tanıtım ve görseller açısından yine interneti tercih ederek materyallerini çeşitlendirdiğini dile getirmiştir.

Öğretmenlerle yapılan görüşmeler esnasında, çalıştıkları kurumlarda teknolojinin desteklenip desteklenmediğini öğrenebilmek açısından, kurumlardaki teknoloji kullanım etkinliği hakkında bilgi vermeleri istenmiştir. Soruyu cevaplayan 12 öğretmenden sadece Öğretmen I ve Öğretmen M, kurumlarında sunulan teknolojiler sınırlı da olsa veya teknik engeller de olsa yeterli düzeyde olduğu düşüncelerini paylaşmışlardır. Görüşme sorusuna kalan 10 öğretmen ise kurumlarının teknoloji kullanmalarına yönelik olarak imkan sağladıklarını, teknoloji kullanımını destekliklerini belirtmişlerdir. Bu öğretmenler

arasında Öğretmen P çalıştığı kurumdaki teknoloji kullanım etkinliğini şu şekilde aktarmaktadır:

Öğretmen P: *Öncü. Akademik Geliştirme Birimi kurum bünyesinde mevcut. Her öğretmen burada hem teknolojik gelişmelerden haberdar olabiliyor hem de yeni öğretim yöntemleri hakkında sürekli bilgilendiriliyor.*

Görüşme sorularında ayrıca, öğretmenlere teknoloji ile ilgili teknik bir engele takıldıkları zaman kimden yardım aldıkları ve ne düzeyde yardım aldıkları sorulmuştur. Soruyu cevaplayan 12 öğretmenden 10'u kurumlarında teknoloji kullanımları sırasında yaşanabilecek her türlü sorun karşısında başvurabilecekleri teknik bir birimin ya da bilgi işlem biriminin olduğunu ve bu kişilerden sürekli destek aldıklarını dile getirmişler. Kurumlarda böyle bir birimin varlığı aynı zamanda sadece yaşanabilecek problemlerin çözümü doğrultusunda değil, kullanılan teknolojilerin takibi ve geliştirilmesi için de önemlidir. Teknoloji kullanımı konusunda bir problem yaşadıkları zaman *Öğretmen T: Koordinatörlerden, U Öğretmen: Kurum çalışanlarından*, yardım aldıklarını dile getirmişlerdir. Yani bilgi işlem ve teknik bir birim dışında öğretmenler aynı zamanda kurumdaki yetkili tüm kişilerden her zaman teknoloji kullanımları için destek alabilmektedirler. Bu durum kurumun teknoloji için hem bir birim oluşturup hemde aynı zamanda tüm çalışanları tarafından desteklendiğinin göstergesidir.

Öğretmenlere, derslerinde kullandıkları çoklu ortam (multimedia) araçlarına karar verirken hangi ölçütlere dikkat ettikleri sorulmuştur. Aralarında ortak cevapların da yer aldığı öğretmenlerin görüşleri şu şekilde yanıt vermişlerdir:

Öğretmen E: *Bizdeki öğrenme stratejilerine [uygun olma durumuna] göre*

Öğretmen F: *Çağdaş dil öğretim teknik ve yöntemlerine [uygun olma durumuna] göre*

Öğretmenler aslında her iki açıklamada da günümüzde dil öğretimi için kullanılan ve her bir dil becerisinin geliştirilebilmesi için uygulamalar yaptıklarını dile getirmişlerdir.

Öğretmen G; *"Kitaptaki aktivitelere göre"* şeklinde bir açıklamada bulunmuştur. Dil öğretimi sırasında öğretmenin elinde olan materyalin öngördüğü şekilde teknolojilere başvurmak günümüzde hemen her öğretmenin uyguladığı bir yöntemdir. Bir konuya giriş

yaparken bir metnin ya da görselin projeksiyon cihazı ile tahtaya veya beyaz bir duvara yansıtılması, gerekirse ön bir bilgi olması için dinleme çalışması yaptırılması, bilgisayar ve hoparlörün bu aşamada rol oynayarak öğrenciye hem görsel hem işitsel birçok teknolojik araçla anlam kazandırmak açısından destek verilmesi çoklu medya ortamlarının ders kitapları içerisindeki yerinin öneminin ve ayrıca kitaplardaki aktivitelerinde bu şekilde hazırlandıklarının göstergesidir. Bu sebeple öğretmenler yönergeleri çoklu medya ortam ve araçlarını kullanarak faydalanmak durumundalardır.

Ortamın uygulayıcısı konumundaki öğretmenlerin görevlerinden biri de öğrenciye uygun öğretim ortamları oluşturmaktır. Bu noktada, kalıcı öğrenmenin gerçekleşebilmesi için öğrenme sürecine katılan duyu organlarının sayısı da olabildiğince artırılmalıdır (Yalın, 2007). Şayet öğretmenlere gerekli materyal ve olanaklar sunulamaz ise öğreticinin öğrencilerde kalıcı bir öğrenme gerçekleştirmesi açısından öğrenim süreci doğal olarak verimli geçmeyecektir. Özellikle ortak bir dil üzerinden bile iletişim sağlayamayacak konumda olup yabancılara Türkçe öğretiminde görev alan ya da bu işi planlayan bireylerin Türkçe öğretimi açısından çoklu öğrenme ortamları ve zengin materyaller barındıran bir öğretim süreci planlanmaları gerekmektedir. Yılmaz (2015), Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Öğretimi Seti'ni değerlendirdiği çalışmasında; "materyal olarak görselin yabancı dil eğitiminde kullanımı ve önemi" konularına değinmiştir. Bu öğretim materyallerinde ise ödev kontrolü veya ek sayfalar açısından kullanılacak tepegöz yerine kitap içerisinde yedek olarak planlanabilecek alıştırma bölümleri ve kitabın ödev olarak verilebilecek kısımları dahil olmak üzere tüm süreci projeksiyon cihazı yardımıyla bilgisayar üzerinde sınıfta uygulama yapabilecekleri şekilde basılı materyal çevrimiçi etkileşimli ders kitabı olarak da tasarlanabilir.

Öğretmenlere, derslerinde kullandıkları çokluortam (multimedia) araçlarına karar verirken hangi ölçütleri dikkate aldıkları sorulduğunda; Öğretmen H; *Seviyeye göre*, Öğretmen K ve Öğretmen L: *Sınıfa ve konuya uygunluğuna bakıyorum*, Öğretmen M: *Dersin içeriği, öğrenci yaş aralığı, grubun ilgileri, sınıfın düzeyine göre* şeklinde dönüt vermişlerdir.

Öğretmenlere yöneltilen bir diğer soruda teknolojilerin dil öğretiminde etkili olup olmadığını, şayet etkili olduklarını düşünüyorlarsa ne derece etkili ve nasıl verimli kıldıklarını açıklamaları istenmiştir. Görüşme sorusunu cevaplayan bir öğretmen dışında

hepsi teknolojilerin dil öğretiminde etkili olduğuna katılmış ve aşağıdaki yorumları eklemişlerdir.

Öğretmen E: *Bence önemli. Öğrenci gördüğü şeyi çabucak kavrayabiliyor.*

Öğretmen F*: Doğal olarak etkili olduğunu düşünüyorum. Teknoloji sayesinde sınıfta sanal bir doğal bir ortam yaratabilirsiniz. Öğrencilerin algılarına ne kadar çok yönden hitap ederseniz o kadar etkili ve verimli dil öğretebilirsiniz. (Görsel algı, duyuşsal algı vb.)*

Öğretmen G*: Teknoloji kullanmadan dil öğretimi çok zor. Bütün öğrenme becerilerini etkiliyor.*

Öğretmen H*: Evet. Görseller ve programlar vakit kazandırıyor, öğrenmeyi kolaylaştırıyor.*

Öğretmen K: *Eğitici, eğlendirici ve kalıcı öğrenmeyi destekliyici.*

Öğretmen L*: Düşünüyorum. Doğrudan etkili.*

Öğretmen M*: Teknoloji kesinlikle olumlu yönde etkiliyor. Öğrencilerde kalıcı bir şekilde öğrenmelerine yardım ediyor ve motivasyonu arttırıyor.*

Öğretmen P: *Son derece etkili. Hızlı öğrenmeleri, materyal çeşitliliği ve yeni nesil bir öğrenme biçimi olduğunu düşünüyorum.*

Öğretmen R*: Toplu öğrenmeyi çeşitlendiriyor.*

Öğretmen T: *Kesinlikle, hatırlatmada ve kelimelerin karşılıklarını bulmada.*

Öğretmen U: *Evet, hatırlama, kelime karşılığı bulabilme, kalıcı öğrenme.*

Öğretmenler teknolojinin kalıcı öğrenmenin gerçekleşmesi için materyal çeşitliliği sağladığı, dolayısıyla öğrenmenin kolaylaşmasını sağladığı yönünde görüş bildirmiştir. Ayrıca teknolojinin daha etkili öğrenme çıktılarını elde etmede olumlu etkisinden bahsetmiş ve eğitimde hızın arttığı yönündeki görüşlerini paylaşmışlardır. Öğrenci grubunun yaşadıkları olumsuz deneyimler sonucunda motivasyonlarının düşük olduğunu ifade ederek, teknoloji ile motivasyonlarını kısmen de olsa arttırdıklarını belirtmektedirler. Bu yönde Öğretmen N:

“Evet. Etkili oldukları alanlar tabii ki var. Ancak çok fazla teknoloji öğrenciyi pasif kılıyor. Avantajı; görsellere ulaşarak kavramları somutlaştırmak adına. Materyale ulaşmak, materyal çeşitliliği. Doğru kullanabilmek lazım.”

Öğretmenlere yöneltilen, *“Geçici Koruma Statüsündeki Suriyelilerin öğrenme karakteristikleri nelerdir ve teknoloji bu hususta hangi amaca hizmet etmektedir?”* sorusunda öğrencilerin yine öğrenme özellikleri ile teknolojinin buradaki yeri ve onlarla uyumu tartışılmaya çalışılmıştır. Geçici koruma statüsündeki Suriyeli yetişkinlerin öğretim yöntemi tercihleri konusunda yüz yüze sınıf içi eğitimi vurgulayan öğretmenlerin cevapları şu şekildedir:

Öğretmen F: *Duyarak, yaparak ve yaşayarak öğrenmeye daha yatkınlar. Yazma konusunda problemler yaşanıyor.*

Öğretmen L: *Birebir modda [yüz yüze] çalışılmalı.*

Öğretmen M *: Genellikle düz anlatım yöntemlerine daha meyilliler. Teknolojik destek tabii ki yarar sağlıyor. Ancak çoğu öğrencide motivasyon düşük olduğu için teknolojik destek de bir yere kadar yardımcı oluyor diye düşünüyorum.*

Öğretmen T: *Birebir [yüz yüze] anlatmaya meyilliler.*

Öğretmen U: *Anlatımı kolaylaştırdığını düşünüyorum. Kalıcı öğrenmeyi destekliyor.*

Öğretmen N, *"Öğrenci grup dinamiğine göre, eğitim seviyesi ve yaşa göre değişir. İlgi ve Motivasyon arttırmak adına artı özelliği var."* şeklindeki yorumu teknolojinin eğitimde kullanılırken dikkat edilmesi ve göz önünde bulundurulması gereken ölçütlerini bir kez daha vurgulamakta ancak yine olumlu yönü desteklenmektedir.

Öğretmen P: *"Geneli son derece uyumlu. Sadece bayan öğrencilerimizde bazen çekimserlik mevcut. Erkek öğrenciler bu konuda daha açıklar”* şeklinde cinsiyet farklılığna yönelik bir dönüt vermiştir.

Öğretmenlere son olarak, eklemek istedikleri bir nokta olup olmadığı sorulduğunda öğretmenlerin bu soruya ekledikleri ve ortak görüşte oldukları noktalar; aralarında çok az kişinin teknoloji kullanımında gerçekten bilgili olabildiğidir. Bu konuda

Öğretmen T kursiyerlerinin arasında *grafik tasarımı uzmanı olan kursiyeri dışındakilerin teknolojileri çok az kullanabildiği* şeklinde değerlendirmede bulunmuştur. Öğretmenler ayrıca hepsinin akıllı telefonlarının olduğunun ancak bilgisayarlarının olmadığını ve bu sebeple bilgisayar odaklı çalışmaları yapamadıklarını dile getirmişlerdir. Ancak öğrencilerin hepsi telefon kullanmaktadırlar. Öğretmenlerin çoğu öğrencilerin telefonlarını öğrenmek amacıyka sözlük, Google Translate gibi uygulamalara erişmek için kullandıklarını söylemişlerdir. Bu konuda Türkiye'de de problem olarak görülen bir düşünceyi Öğretmen F şu şekilde dile getirmiştir: *"Çoğunda akıllı telefon var ve onlarda bizim gibi akıllı telefonları akılsızca kullanıyorlar. (Oyun oynamak gibi..)"*

Öğretmen G*: "Suriyelilere Türkçe öğretiminde teknoloji olmazsa olmazdır."*

Öğretmen P*: "Geçici koruma altındaki Suriyeli öğrencilerimizin sürekli internet ve bilgisayar erişimlerinin sağlanabilmesi için Sürekli Eğitim Birimimiz mevcut. Buradan istedikleri zaman faydalanmaktalar. Bilgisayar sınıfımız var ve her öğleden sonra orada öğrenme çalışmaları devam etmekte."*

Öğretmenler teknoloji kullanımını özellikle eğitim verilen bu grup için vazgeçilmez olarak nitelendirmiştir. Çalışılan geçici koruma statüsündeki Suriyeli yetişkin öğrenci grubunun Türkçe dilini bir an evvel öğrenmek; hem devam eden okul hem de iş hayatlarına, Türkiye'de günlük hayata da ayak uydurabilmek için ayrıca önem arz etmektedir. Bu süreçte hızlıca topluma kazandırılmaya, istihdam ettirilmeye ve uyum sağlaması için çalışılan bu grup için zaman gerçekten önemli bir ölçüt ve teknoloji burada vazgeçilmez destekleyici bir unsurdur. Bu konuda Öğretmen M ise; "*Sadece o gruba yönelik ders materyalleri hazırlanabilir. Gramer ağırlıklı değil. Ki kurumumuzda bu konuda çalışma yapmaktayız.*" Şeklinde bir ifadede bulunarak, çalışılan bu gruba yönelik eğitim ve öğretim konusunda materyal ve ortamların oluşturulması gerektiğinin altını çizmiştir.

Son olarak, öğretmenlerden teknoloji kullanımı konusunda kendilerini değerlendirmeleri istenmiştir. Öğretmenlerin büyük çoğunluğu bu konuda teknoloji kullanımlarının etkili olduğunu, yeterince kullanabildiklerini dile getirmişlerdir. Diğer öğretmenlerin görüşleri şu şekildedir:

Öğretmen F*: Etkili bir biçimde kullanmıyorum. Kurumun imkanları yeterli olmuyor. Bazen ise karşımızdaki öğrenci profili bunu kullanmamızı zorlaştırıyor. Çağdaş eğitim teknolojilerine uygun daha çok materyal hazırlanması lazım.*

Öğretmen K: *Bilgimin olduğu teknolojik materyalleri etkili bir şekilde kullanıyorum. Güncel teknolojik uygulamalar hakkında bilgilendirilmeye ihtiyaç duyuyorum.*

Öğretmen N: *Sistematik bir hizmetiçi eğitim olmalı. Öğretmenler haberdar edilmeli.*

Öğretmen T: *Elimdekileri yeterli düzeyde kullanıyorum. Daha fazla ve güçlü ekipmanım olursa onları da kullanırım.*

Öğretmen U*: Elimdeki teknolojileri etkin kullanıyorum. Ancak teknolojik donanım, destek ve haberdar edilmeye ihtiyacım var.*

Öğretmenlerin çoğu bu yorumlarıyla eğitimde kullanılabilecek, çağdaş öğretim, yöntem ve ilkelerine göre hazırlanmış teknolojik olanaklar, materyal ve uygulamalarından haberdar olma isteklerini, kurumlarının bu konuda yeterli bir bilgilendirme ya da ekipmanı sağlayamadığı yönünde değerlendirmelerde bulunmuşlardır.

BÖLÜM 4

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Bu çalışmada, geçici koruma statüsünde olan Suriyeli yetişkinlere verilen (Türkçe) dil eğitiminde teknolojinin rolü incelenmiş ve eğitim süreci içerisinde kullanılan teknolojilerinin ne olduğu, ne düzeyde kullanıldığı, öğrencilerin ve öğretmenlerin deneyimi ile öğretmenlerin görüşleri araştırılmıştır.

Öğretmenlerin dil öğretirken en çok kullandıkları teknolojiler % 95,00 her zaman ve çoğunlukla seçenekleriyle video, ses içeren çoklu ortam materyalleridir. Bununla birlikte, geçici koruma statüsündeki Suriyeli yetişkin öğrencilere sunulan Türkçe dil eğitimlerini öncelikle kullanılmış olan basılı eğitim materyallerinin eksikliği saptanmıştır. Dil eğitimlerinde kullanılan yayınlar ise araştırma da İstanbul ve Hitit kitapları olarak geçmiştir. Ancak öğretmenler mevcut basılı kaynaklar ve kendilerine sunulan kaynaklar ile teknoloji kullanımı arasında yeterli düzeyde paralelliğin sağlanmadığını belirtmişlerdir. Dinleme metinlerinin çoğu öğretmenler tarafından CD ile gerçekleştirilmiş yine öğrencilere evde dinleme çalışmaları yapılabilmeleri için CD verilmiştir. Ancak, bu çalışmada da bulgulandığı gibi özellikle öğrencilerde bulunan bazı teknolojik olanaksızlar bu araçların kullanımının önüne geçmiştir. Bazı öğretmenler ise dinleme metinlerine CD'lerin bilgisayar bazından kaydedilmiş verilerine USB'leri ile ulaşarak ve aralarında çoğaltıp paylaşarak kullanmışlardır.

Öğretmenler aynı zamanda materyal eksikliğine de değinmişlerdir. Bu bağlamda karşılaşılan materyal eksikliğine yönelik bu bulgu alanyazında da görülmektedir. Buna göre, Er, Biçer ve Bozkırlı (2012), yabancılara Türkçe öğretiminde karşılaşılan sorunlar üzerine çalışma yürütmüş ve yayımlanan çalışmaları bu yönde incelemişlerdir. Çalışmaların önemli bir kısmında "ders materyallerinin azlığı, Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Metni doğrultusunda ders materyallerinin hazırlanmaması, basılı materyalin görsel araç gereçle desteklenmemesi ve öğretmenlerin araç gereç kullanmalarına olanak sağlayacak ortamların az olmasını" (Akt. Akın, 2016, s.158). Yılmaz ve Talas'ın (2015) yabancılara Türkçe öğretirken kullanılan materyallerde animasyonların önemine değinilmekte, "materyal eksikliğine alternatif olan ve

öğrenmeyi kalıcı hale getirdiği düşünülen animasyon etkinlikler" den bahsetmektedir (Akın, 2016, s.155). Dolayısıyla bu yönde çalışmalar artırılmalı ve materyal desteği sağlanmalıdır.

Bu materyallerin ve öğrenme ortamların hazırlanmasında kurumların desteği de çok önemlidir. Çalışmada yer alan sonuçlara dayanarak kurumların bu konuda özellikle Suriyeli yetişkin öğrencilere ders verirken teknoloji tabanlı öğretim gerçekleştiremeyişlerinin sebebi öğretmenlerden de alınan bilgilere göre Türkiye'de ilk defa bu gruba eğitim verilmesi ve önceden basılı ya da çevrimiçi kaynakların oluşturulamaması ve bu kaynaklara dolayısıyla eğitimde teknoloji kullanımını planlayamamış olmaları, proje ve fonlar ile ayrılan parasal desteğin bu alanı kapsamaması, kısacası Türkiye'nin özellikle kurumsal düzeyde hazırlıksız yakalanmış olmasıdır. Bu çalışmadan kurum ve öğretmenlerin teknoloji destekli eğitimlerinin eksik kalmasının diğer bir sebebi MEB tarafından öncelikle örgün eğitim sisteminde olacak 18 yaşından küçük bireylere program çıkarmak için çalışmalar yapmasından kaynaklanmaktadır. Ancak bu alanda hiçbir çalışma yapılmamış da değildir. Görüşme yapılan öğretmenlerin de belirttiği gibi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara Üniversitesi ve Bilkent Üniversitesi uyum kursları kapsamında çeşitli modüllerde tasarlamıştır. Yine, bu tür içerikler için bir platform sunan MEB'e bağlı EBA'dan (Eğitim Bilişim Ağı) yararlanılabilir. EBA, öğretmenler, öğrenciler ve aslında tüm eğitim bileşenleri için tasarlanan "eğitim-öğretim sürecinde bilişim teknolojisi donanımlarını kullanarak etkin materyaller kullanmak amacıyla tasarlanan, sınıf seviyelerine uygun, güvenilir ve incelemeden geçmiş doğru e-içeriklerin bulunabileceği sosyal bir platform" olarak tanımlanmaktadır (EBA, 2012).

Öğrenme ortamlarının ve dijital veya basılı kaynakların hazırlanması ve kullanılmasında bir diğer önemli nokta da öğrenciye öğretim için uygun bir eğitim ortamı oluşturmaktır (Yalın, 2007). Burada, "uygun" ortamın geliştirilmesinde öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçları önemli bir yer tutmaktadır. Bu yönde ortaya çıkan bulgulara bakıldığında materyal üretirken, podcastlere de önemli bir yer verilmesi gerektiği ortaya çıkmaktadır. Dil öğretiminde etkili bir yere sahip olan podcastler Suriyeli öğrenciler tarafından en önemli araçlardan biri olarak görülmüştür (Öğrenciler, genel olarak dil öğrenirken sırasıyla en çok %100,00 oranla Podcast'i faydalı bulmuştur) ancak kurumlarda bu araçlara gereken değer verilmemiştir. Oysa öğrencilerin bu çalışmada belirttikleri

ihtiyaçlar ve önemli buldukları teknolojiler dikkate alınırsa öğrencilerin derse ilgi ve katılımı da artabilir.

Uygun öğrenme ortamlarının oluşturulmasında, öğrencilerin ön bilgi düzeylerine göre teknolojinin işe koşulması önemlidir. Bu anlamda elde edilen bulgulara bakıldığında Suriyeli yetişkin öğrencilerinin yarısının Türkiye'ye gelmeden önce teknoloji kullanımlarının iyi, yarısının da iyi olmadığı görülmüştür. Bu ise teknoloji kullanmadan önce bilgi ve beceri düzeyleri düşük öğrencilerin teknoloji kullanma düzeylerinin ilerletilmesi gerektiğine işaret etmektedir. Buna koşut olarak, sosyal medyanın Suriyeli öğrencilerin en çok kullandığı ortamlardan olduğu bulgulanmıştır. Ayrıca, öğretmenler öğrencilerin dernekler ve arabulucu şirketler ile sosyal medya grupları aracılığı ile bu tür dil kurslarına yönlendirildiklerini açıklamıştır. Dolayısıyla öğrenme ortamlarına sosyal medya entegre edilirse eğitim paydaşları arasında iletişim kurma, istihdam ile ilgili duyurular yapabilme (dil öğrenmenin bir amacı da istihdamdır), diğer Suriyelileri bu tür dil kurslarından haberdar etme ve öğrencilerin ilgilerini canlı tutma amaçları ile bu ortamlardan faydalanabilir.

Teknolojilerin öğretmenler tarafından kullanılma amaçlarına bakıldığında, % 75,00 çoğunlukla ve her zaman cevapları ile ders esnasında kullandıklarını belirtmişlerdir. Bunu takiben % 65,00 çoğunlukla ve her zaman sıklık oranında derse hazırlanmak için seçeneğini işaretlemişlerdir. Oysa öğretmenler kullanım amaçlarını genişleterek, değerlendirme, materyal üretimi, öğrenci takibi alanlarında da teknolojiden faydalanabilirler. Örneğin bu tür öğrenme ortamlarına platform sunan öğrenme yönetim sistemleri özellikle yetişkin öğrenenlerin olduğu eğitim sürecinde etkin kullanılmaktadır. En sık karşılaşılan örneği Moodle'dır. Görüşmeler esnasında, Moodle sisteminin sadece TÖMER B'de kullanıldığı görülmektedir. Oysa Moodle hemen her üniversitenin kolaylıkla sunabileceği bir açık erişim sistemidir ve ayrıca uzaktan eğitim teknolojilerine de ön ayak olabilme potansiyelindedir. Bu tür Moodle gibi ortamların bir faydası da sosyal ağ gibi ortamlar ile entegreli çalışabilmeleridir. Böylece, öğretmenler dünya çapında diğer öğretmenler ile iletişim kurabilir, deneyimlerinden faydalanabilir ve birlikte materyal paylaşabilirler (Belshaw, 2019).

Öğretmenlerin mevcut dijital ortamların çeşitliliğine rağmen, PowerPoint gibi çok sınırlı uygulamaları kullandıkları ve yenilikçi ortamlardan yararlanmadıkları görülmektedir. Eğiticilerin eğitimi kapsamında verilecek olan hizmetiçi eğitimler ile bu

yönde bilgi ve beceri kazanmaları sağlanabilir. Örneğin, kendi sanal sınıfını oluşturan öğrencileri değerlendirilebildiği ClassDojo uygulaması, PowerPoint uygulamasına ek olarak Ipad üzerinden ders anlatım videoları hazırlanıp kaydedilerek tekrar uygulamaya elverişli kılan Explain Everything, yazı ve sınav çalışmalarının öğretmen ve öğrencinin aynı anda çalışmasına imkan veren Google Drive, yine sunumların oluşturabileceği Keynote, tüm dil öğrenim ve becerilerine hitap eden Kahoot (araştırmada da dile getirilmiştir), Busuu, Dualingo, Mondly gibi ya da sözlük becerileri açısından Google Translate, Türk Dil Kurumu çevrimiçi sözlüğü, Sesli sözlük, Pons gibi birçok web sitesi ve bu sitelerin uygulamaları sayılabilir. Buradaki sınırlılık öğretmen ve öğrencinin telefonu olsa bile bu programları kullanmak açısından aylık ücret ödemek mecburiyetinde kalmaları olabilir. Dolayısıyla özellikle mülteci, sığınmacı ya da geçici koruma statüsünde Türkiye'ye gelen bu bireylerin maddi olanakları da göz önünde bulundurularak yapılacak teknoloji destekli uygulamaların ücretsiz erişilebilir ya da ödenebilir ücretlerde olması gerekmektedir.

Çalışmada elde edilen bir diğer bulgu da teknolojinin dil öğrenme beceri alanlarında (okuma, yazma, dinleme ve konuşma) etkili kullanıldığında daha verimli sonuçlar alabileceği üzerinedir. Ancak öğretmenler, teknolojiden en az öğrencilerin konuşma becerisini geliştirmek için yararlanmışlardır. Oysa bu yönde çok sayıda öğrenme ortamı geliştirilmiş ve eğitimdeki yeri giderek artan bir oranda araştırılmaktadır (Sydorenko, Smits, Evanini ve Ramanarayanan, 2019; Wang ve Su, 2000). Örneğin, öğrenciler bir okuma parçasını önce dinleyebilir (dinleme esnasında seslendirme ile eş zamanlı olarak o an okunan cümlenin altı bir vurgulama aracı ile çizilir) ve daha sonra öğrencinin bu metni kendisinin okuması, sesinin kaydedilmesi ve öğretmen ile çevrimiçi ortamda paylaşılması mümkündür. Özellikle İngilizce öğrenimi için fazlasıyla mevcut olan bu uygulamalar Türkçe'nin öğretiminde de kullanılabilir.

Bir öğretmen, öğrencileri arasında sinema yönetmenliği yapan bir öğrencisinin olduğundan ve kendisiyle film dahi çektiğinden bahsetmiştir. Sinema konusunda kısa metrajlı filmlerden yararlanılabileceği gibi doğrudan sınıf içerisinde uygulanabilecek drama etkinliklerinin oluşturularak canlandırma ya da konu üzerinden doğaçlama teknikleriyle Türkçe dili açısından uygulamalar ve oyunlar ayrıca basılı Türkçe dil öğretim yayınları içerisinde yer alabilir. Bu tür otantik öğrenmeye yönelik uygulamalar öğrencilerin konuşma becerisini doğrudan geliştirme potansiyeline sahiptir. Ünlüler Arabacı (2015), Türkçe'nin Kırgısiztan bağlamında yabancı dil olarak öğretiminde

kullanılan kısa ve uzun metrajlı filmleri ele aldığı çalışmasında; film izlenimi sonrasında, "öğrencilerin daha önceden bilgi sahibi oldukları bir konu üzerine izlettirilen filmler esnasında konuşulanları anlama ve filmi yorumlama konusunda fazla zorlanmadıkları, derse ilgilerinin arttığını" belirtmiştir (Akt. Akın, 2016, s.156). Dolayısıyla, konuşma becerilerinin geliştirilmesinde akıllı telefonun otantik öğrenme yöntemi ile kullanılması etkili olabilir. Böylece, "örgün ya da yaygın öğrenme sistemi dışında (sınıf dışında) biçimsel olmayan (informal) öğrenme yaklaşımları da (Naismith & Corlett, 2006)" desteklenmiş olur (Akt. Öz, 2013, s.133). Akın'a (2016, s.154) göre, "Türkçe öğrenme gayretinde olan bireyler derste öğrendiklerini ders dışında da kullanma çabası içinde olacak ve akıllı telefon, tablet, bilgisayar, TV, vb. teknoloji araçlarından faydalanarak Türkçelerini geliştirmeye yönelik uğraş vereceklerdir. Dersi daha etkili kılmak ve günlük hayatla iç içe hale getirmek için çoklu ortama dayalı öğretim uygulamasından yeterince faydalanılmalı, öğrencilere bu yönde ders içinde aktif rol verilmelidir". Yine, Saran ve Seferoğlu'nun (2010) bir çalışmasına göre de "akıllı telefonlar, animasyonlar, videolar gibi görsel ve işitsel etkinlikler kelime öğretimini daha etkili kılabilir".

Teknoloji kullanımında ortaya çıkan zorluklara bakıldığında, bir takım kültürel değerlerin öne çıktığı görülmektedir. Örneğin, Öğretmen A ve Öğretmen L şunu belirtmişlerdir: "Video gibi görsellik içeren araçlar, dini inançları nedeniyle dersin akışına engel olabiliyor", "Film seyrettirdiğim bir sırada kadınlar erkeklerle beraber izlemek istemediler. Muhafazakarlıkları teknolojiyi kullanırken bizi zorluyor". Bu durumda, yetişkin öğrencilere derse başlamadan önce oryantasyon eğitimi verilebilir. Oryantasyon eğitiminde daha önceden de TAMEB projesinde yer alan kültürel değerlerin ve Türk toplumunun kendi içerisinde yer alan özellikleri eğitim modülleri halinde veya ders materyallerinde birkaç ünite sonrasında eklenebilecek bir veya iki sayfalık tanıtım halinde ancak ayrıca öğrencilerin öğrenilen konu ve dilbilgisi konusuna içerisinde bulabileceği bir uygulama halinde verilebilir.

Yenilikçilik bağlamında öne çıkan bir diğer konu da uzaktan eğitim ile derslerin verilmesidir. Daha önceden de ifade edildiği gibi, yurtdışındaki mültecilere dil öğretimine yönelik uygulamalarda uzaktan eğitim mutlaka görülmektedir. Lakin araştırmaya katılan öğretmenler, akşam grubunun çalışma saatleri doğrultusunda % 80 erkek öğrencilerden gündüz gruplarının ise daha çok kadın öğrencilerden oluştuğunu izah etmiştir. Ayrıca, kadınların çocuklarını bırakacak bir yer bulamamalarından dolayı derse bebek ve çocukları ile geldiğini, bu durumun ise başta odaklanma sorunu olmak üzere sınıf

yönetimini ilgilendiren sorunlara yol açabileceğini belirtmişlerdir. Bununla birlikte, bazı öğretmenler uzaktan eğitim ile değil, en çok yüz yüze etkileşim ile daha verimli sonuç alınabileceğini belirtmektedirler. Bütün bu durum ve koşullar birlikte değerlendirildiğinde, harmanlanmış karma öğretime dayalı (blended learning) bir öğretim ortamı sağlanırsa dil öğretiminde etkili sonuçlar alınabilir. Özellikle, TÖMER gibi kurumlar bir üniversiteye bağlı olduğundan ve üniversitelerde de Uzaktan Eğitim Merkezinin (UZEM) olduğu belirtildiğinden, bu merkezlerden kolaylıkla eğitim hizmeti alınabilmesi mümkündür.

Öğrencilerin hem bir arada olabileceği bir sınıf ortamında başka öğretmenler veya Türkçe öğrenen diğer öğrencilerle uzaktan bağlanarak canlı bağlantı ile konuşma derslikleri yaratılabilir. Başka bir örnek teşkil edecek örnek ise konuşma grupları için kurumların öğrencilerini TANDEM gibi internet üzerinden karşılıklı dil öğrenmeye teşkil eden çevrimiçi konuşma pratiği yapılan site ya da uygulamalara yönlendirmesi olabilir. Sınıflara ulaşamayan öğrencilerin ya da kurslar dışında konuşma pratiğine ihtiyacı olan öğrenciler için TANDEM uygulaması şöyle açıklanabilir. Dünya çağında olan bu sistem ile Arapça öğrenmek isteyen birey ile Türkçe öğrenmek isteyen birey anadilleri bu diller ise karşılıklı birbirlerine yardım etmektedirler. Böylece iki anadile sahip birey özellikle günlük konuşma dili açısından birbirlerine çok şey katabilir. Konuşma becerisi için var olan diğer telefon uygulaması ile de erişilebilecek birçok seçenek bulunmaktadır. Örneğin birçok uygulamada öğrenciler cüzi miktarlar ile temin ettikleri uygulamalar aracılığı ile doğrudan öğretmenlerle istedikleri zaman belirli bir konu üzerinde konuşarak hem o konu üzerindeki kelime ve cümle kalıplarını geliştirmekte hem de dil bilgisi kurallarını öğrenebilmektedir.

Öğretmenlere görüşmeler ile haberdar edilen MOOCs çevrimiçi ders olanakları haricinde Türkiye'de Bilge iş (Bilişim ile Gelişen İş Dünyası) araştırma kapsamında doğrudan TAMEB projesi ile incelenen gruba yönelik AB ve Türkiye tarafından desteklenen, internet sayfası üzerinden istihdam sağlamak amacıyla ücretsiz çevrimiçi ders imkanı veren ve sertifika sunan bir diğer önemli projedir. 2015 yılında hayata geçen projede 2019-2020 yılları kapsamında yabancılara Türkçe dersi veren bir portal daha oluşturulmaktadır. Sayıları 3 milyona ulaşan geçici koruma statüsündeki Suriyelilere yönelik böyle e-öğrenme ortamlarında da 24 saat erişim sağlanabilecekleri, açık erişim eğitim olanakları sunulabilir (ör. Bilgeiş, 2019).

İletişim konusunda ise, öğretmenler öğrencileriyle iletişim kurarken % 90,00 oranında her zaman ve çoğunlukla seçeneği ile yüz yüze iletişim gerçekleştirdiklerini belirtmişlerdir. Daha sonra telefon ile iletişim kurduklarını belirtmişlerdir. Bununla birlikte, Suriyelilerin en çok kullandığı teknolojik araçlardan birisi akıllı telefonlardır. Buradan hareketle, hem iletişim kurmak amacıyla hem de eğitimi zaman ve mekândan bağımsız kılmak amacıyla mobil öğrenme yönteminden yararlanılması gerektiği düşünülmektedir. Alanyazına bakıldığında, Dumanlı Kadızade (2015), yabancılara Türkçe öğretirken öğrencilerin kullandığı akıllı telefon uygulamalarını irdelemek amacıyla yürüttüğü çalışmasında, akıllı telefonun eğitime entegre edildiği durumlarda eğitsel çıktılar bakımından olumlu yönlerin üstün geldiği ve bu uygulamaların "temel dil becerilerinin öğretimi, sözcük öğretimi ve cümle öğretimine destek olduğu" sonucuna varmıştır (Akt. Akın, 2016, s.155). Bu bulgu ile birlikte, Türkçe'nin yabancı dil olarak öğretilmesi konusunda Becel (2015), mobil teknolojilerin kullanımı ile ilgili yürüttüğü çalışmasında Türkçe'nin yabancılara öğretilmesine destek olan 94 mobil uygulamayı araştırmış ve incelemeleri sonucunda, bu uygulamaların geliştiricilerinin çoğunlukla yabancı orijinli olduklarını tespit etmiş, akademik ilkelere, kendi kendine öğrenme gibi tasarım ilkelerine bağlı olarak geliştirilen uygulamalara olan ihtiyaca dikkat çekmiştir. Dolayısıyla, Suriyelilerin mobil teknolojilere sahip olması, kullanımına açık olması, yabancı dil öğretiminde mobil araçların önemli yeri ve mevcut materyallerde Becel (2015)'in de belirtmiş olduğu eksikliklerin olması nedeni ile bu yönde mobil içeriklerin geliştirilmesi öncelikli bir konudur.

Bütün bu belirtilen noktalardan hareketle, öğretmenlerin aktardıklarından yola çıkarak ve öğrencilerin hazır bulunuşlukları, imkan ve olanakları, faydalı bulduğu ve en çok kullanabildikleri dil öğrenme teknolojileri dikkate alınarak aşağıdaki öneriler getirilebilir:

- Çevrimiçi alıştırmaları ile çoklu medya ortamlarını destekleyerek dil eğitimlerinin hem telefon hem de bilgisayar ve tabletler aracılığı ile gerçekleştirilebilmesi,
- Her kitabın arkasında CD'lerinin bulunması, ancak CD çalıştıramayacak kişiler için çevrimiçi tüm dinleme metinlerinin ve videolarının ayrıca çevrimiçi sunulması,
- Sesletim yani kelimelerin söyleniş biçimleri, söyleyişler vs. konusunda zorluk yaşayacak öğrencilere ve öğrenim kolaylığı yaratmak için öğretmenlere yine her seviyede dikte çalışmalarını hem çevrimiçi hem de kitap içerisinde sunması,

- Ders esnasında ve ders dışında kullanılmak üzere öğretmenlere ve öğrencilere çevrimiçi portal sunulması,
- Kitap içerisinde yerleştirilen tanıtım bölümlerinde ülkesinden konuşma kalıpları, günlük hayat, politika, kültürel değerler, sanat gibi konularında örnekleri video, okuma, dinleme şekillerde hazırlayarak aynı zamanda uyum kurslarında kullanılabilme ve dil ve dilin konuşulduğu ülkeyi tanıtmaya ilişkin bölümlere yer vermesi,
- MOOCs benzeri çevrimiçi açık erişim ortamlarının, uzaktan eğitim uygulamalarının koşulları nedeni ile derslere düzenli devam edemeyen öğrenciler için destek niteliğinde sunulması,
- Podcast gibi dil öğreniminde etkili olan ve öğrenciler tarafından da tercih edilen yeni teknolojilere yer verilmesi,
- Yeni teknoloji olanaklarından da yararlanılarak öğrenme deneyimleri zenginleştirilmesi,
- Suriyeli öğrencilerin akıllı telefon ve internet erişimi konusunda deneyimli kullanıcılar olduğu dikkate alındığında, içerik geliştirilirken mobil öğrenmeden yararlanılması,
- Özellikle video, film vb izlerken öğretmenlerin karşılaştığı kültürel durumlar dikkate alınarak yeni bir öğretim tasarımı yapılması,
- SUKOM (Suriyeliler Koordinasyon Merkezi) dijital ortamının, öğrenme yönetim sistemi olarak genişletilmesi,
- Hizmetiçi eğitim olanaklarının sağlanması.

Bundan sonraki çalışmalarda, daha fazla katılımcıya ulaşılarak tüm koruma altındaki vatandaşlara yönelik bir araştırma yürütülebilir, başarılı yurtdışı örnekleri ile karşılaştırmalı çalışmalar yapılabilir ve ayrıca MOOCs, çevrimiçi ortam, dijital ortam, öğrenme yönetim sistemi vb gibi ortamlar geliştirilerek deneysel çalışmalar ile elde edilen bulgular daha etkili, verimli ve yaygınlaştırılabilir ortamlar sağlaması amacı ile paylaşılabilir.

KAYNAKÇA

Akın, E. (2016). Yabancılara Türkçe Öğretiminde Çoklu Ortama Dayalı Öğretimin Kullanımı ve bu Yönde Yapılan Bazı Çalışmalar Üzerine Bir İnceleme Denemesi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi,* (24), 151-162.

Arslan, M. ve Adem, E. (2010). Yabancılara Türkçe öğretiminde görsel ve işitsel araçların etkin kullanımı. *Dil Dergisi,* (147), 63-86.

Becel, A. (2015). Yabancılara Türkçe öğretmek amacıyla geliştirilen mobil uygulamalara yönelik bir inceleme. *Teaching International Journal of Languages' Education*. UDES 2015. 256-273.

Belshaw, D. (2019). *What is MoodleNet? The up and coming social media platform for Educators.* Erişim adresi: https://moodle.com/news/moodlenet-the-up-and-coming-social-media-platform-for-educators/

Bilgeiş (2019). *Bilişim ile Gelişen İş Dünyası*. Erişim adresi: https://bilgeis.net/tr

Bülten (2016). *TÖMER'de Suriyeli Sığınmacılara Türkçe Öğreteceğiz*. Erişim adresi: http://bultenler.ankara.edu.tr/dergiler/45/1071/sayi1071.pdf

Çelebi, S. ve Kibar Furtun, M. H.(2014).Yabancılara Türkçe öğretiminde eşadlı sözcüklerin doğru sesletiminde parçalarüstü birimlerin görünür hâle getirilmesi. *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*. 9 (9), Summer 2014, 367-380.

Chinnery, G. M. (2006). Going to the MALL: Mobile assisted language learning. *Language Learning & Technology*, 10 (1), 9–16.

Derwing, T. M. ve Thomson, R. I. (2005). Citizenship Concepts in LINC Classrooms. *TESL Canada Journal*, 23 (1), 44 - 62.

Dulkadir D. (2017). Türkiye'deki Suriyeli Sığınmacı Krizi ve Suriyelilerin İç Hukuktaki Statüleri. *Doğu Anadolu Sosyal Bilimlerde Eğilimler Dergisi*, 1 (2), 21-36.

Duman, G. B. (2013) Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde materyal geliştirme ve materyallerin etkin kullanımı. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*,1(2), 1-8.

Dumanlı Kadızade, E. (2015). Yabancılara Türkçe öğretiminde akıllı telefon uygulamaları üzerine inceleme.*The Journal of Academic Social Science,* 3(10), 742-752.

Er, O., Biçer, N. ve Bozkırlı, Ç. (2012) Yabancılara Türkçe öğretiminde karşılaşılan sorunların ilgili alan yazını ışığında değerlendirilmesi.*Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 1(2), 51-69.

Ergüven, N. S., ve Özturanlı, B. (2013). Uluslararası mülteci hukuku ve Türkiye. *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 62 (4), 1007-1062.

Galletta-Bruno, D. (1995). *A comprehensive drop-out prevention program to increase the number of Spanish-speaking ESL students remaining in high school*. Yayımlanmamış doktora tezi. Nova Southeastern University, Amerika.

Gülseçen, S., Gürsul, F., Bayrakdar, B., & Çilengir S. ve Canım, S. (2010). Yeni Nesil Mobil Öğrenme Aracı: Podcast. *Akademik Bilişim'10 - 12. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri* 10 - 12 Şubat 2010. Muğla Üniversitesi.

Hasan, M., and Hoon, T. B. (2013). Podcast Applications in Language Learning: A Review of Recent Studies. *English Language Teaching*, (2), 128.

Işık, A., ve Özkaraca, O. (2011). *Mobil Öğrenme ve Podcast*. Akademik Bilişim'11 - 13. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri 2- 4 Şubat 2011 (s. 864). Malatya: İnönü Üniversitesi.

İspir, B. (2013). *Uzaktan Eğitimde Podcast Kullanımı. Türkiye'de E-öğrenme: Gelişmeler ve*

Uygulamalar IV. Ed. Yüzer, V, Yamamoto, G. T; Demiray, U. (2013). Anadolu Üniversitesi: Eskişehir.

İşkur (2019). Geçici Koruma Altındaki Suriyeliler ve Türk Vatandaşları İçin İstihdam Desteği Projesi Açılış Toplantısı Ankara'da Yapıldı. Erişim adresi: https://www.iskur.gov.tr/haberler/gecici-koruma-altindaki-suriyeliler-ve-turk-vatandaslari-icin-istihdam-destegi-projesi-acilis-toplantisi-ankara-da-yapildi/

Kanğ, S. (2015). *Yabancı Dil Olarak Türkçe Kelime Öğretiminde Eğitim Teknolojilerini Kullanma*. Erişim adresi: http://dedekorkutdergisi.com/wp-content/uploads/2015/08/KANĞ-Suat.pdf

Karasar, N. (2006). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Karakaş, A. ve Karaca, G. (2011). Yabancı dil öğretiminde resmin materyal olarak kullanımı ve önemi. *Yaşadıkça Eğitim Dergisi*, (110), 14-19.

Kırbaş, H. (2010). *Verimli ders çalışma teknikleri ve ÖSS.* Erişim adresi: http://www.sosyalcim.org/sunular/verimli-ders-calisma-oss.pss.

Milli Eğitim Bakanlığı (2016). *Suriyeli çocukların eğitimi için yol haritası belirlendi.* Erişimadresi: http://www.meb.gov.tr/suriyeli-cocuklarin-egitimi-icin-yol-haritasi-belirlendi/haber/11750/tr

MobiThinking. (Mayıs, 2013). *MobiThinking Report*. Erişim adresi: http://www.mobithinking.com.

Moonlite (2019). *MOOCs and E-learning platforms.* Erişim adresi: https://moonliteproject.eu/resources/moocs-and-e-learning-platforms/

Moreno, R., and Mayer, R. E. (2000). A coherence effect in multimedia learning: the case for minimizing irrelevant sounds in the design of multimedia instructional messages. *Journal of Educational Psychology*, 92, 117-125.

Multeciler.org (2019). *Mülteciler Derneği*. Erişim adresi: https://multeciler.org.tr/sequa/

Naismith, L. and Corlett, D. (2006). Reflections on Success: A retrospective of the mLearn conference series 2002- 2005. mLearn 2006 – *Across generations and cultures*, Banff, Canada.

O'Bryan, A. H. (2007). Integrating CALL into the classroom: *The role of podcasting in an ESL listening strategies course. ReCALL,* 19(2), p.162–180. Erişim adresi.: http://dx.doi.org/10.1017/S0958344007000523

Od, Ç. (2013). Erken yaşta yabancı dil öğretiminde çizgi filmlerin dinlediğini anlama ve konuşma becerisine katkısı. *International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, (*8) 10, 499-508.

Öz, H. (2013). Mobil Öğrenme, Mobil Dil Öğrenme. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yabancı Diller Bölümü Ulusal Yabancı Dil Çalıştayı Bildirileri*, 8-9 Kasım 2013.

Özdemir, C. (2013). Yabancılara Türkçe öğretiminde ders malzemelerinin önemi ve işlevsel ders malzemelerinin nitelikleri. *Turkish Studies - International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, (*8)1, Winter 2013, 2049-2056.

Pazarcı, H. (2005). *Uluslararası Hukuk Dersleri*. Ankara, Turhan Kitabevi.

Pilancı, H. (2009). Uzaktan Türkçe öğrenen yabancıların Türkçeyi iletişim aracı olarak kullanabilme yeterlikleri. *Journal of Language and Linguistic Studies,* 5 (2), 49-62.

Richards, J. C. and Renandya, W. A. (2002). *Methodology in Language Teaching: An Anthology of Current Practice*. Cambridge University Press.

Safran, M. (1998). Okuş Dışı Tarih Öğretimi. *G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (1), 87-94.

Saran, M. ve Seferoğlu, G. (2010). Yabancı dil sözcük öğreniminin çoklu ortam cep telefonu iletileri ile desteklenmesi, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (38), 252-266.

Souza, A. (2014). Technology and language planning: The case of a Brazilian faith setting in London D. Mallows (Ed.) *Language issues in migration and integration: Perspectives from teachers and learners*. British Council: London.

Strangman, N., Meyer, A., Hall, T., ve Proctor, P. (2005). Improving Foreign Language Instruction with New Technologies and Universal Design for Learning. *IALLT Journal of Language Learning Technologies*, 37 (2) , 33 - 48.

Sydorenko, T., Smits, T. F. H., Evanini, K., and Ramanarayanan, V. (2019) Simulated speaking environments for language learning: insights from three cases. *Computer Assisted Language Learning*, 32 (1-2), 17-48.

Süleyman Demirel Üniversitesi (2019). *Türkçe Yeterlilik*. Erişim adresi: https://yos.sdu.edu.tr/tr/kayit-asamasi/tr-yeterlilik-8459s.html

Şahin, A. ve Akçay, A. (2011). Türkçe öğretmeni adaylarının bilgisayar destekli eğitime ilişkin tutumlarının incelenmesi. *International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 6(2), 909-918.

TAMEB (2018). *Türk-Alman İşbirliğinde Mesleki Beceri Geliştirme Projesi*. Erişim adresi: http://www.tameb.org/

TAMEB (2019). *Kurumsal.* Erişim adresi: http://www.tameb.org/tameb/kurumsal/kurumsal

Tibken, S. and Collins, K. (2016). *Germany taps tech to help refugees find community, fit inSites and apps are popping up to help refugees learn German, navigate the country and meet locals.* Erişim adresi: https://www.cnet.com/news/germany-europe-refugee-crisis-technology-merkel/.

Tomakin, E. ve Yeşilyurt, M. (2013). Bilgisayar destekli yabancı dil öğretim çalışmalarının meta analizi: Türkiye örneği. *YYÜ Eğitim Fakültesi Dergisi (YYU Journal Of Education Faculty),* 10 (1), 248-263.

SUKOM Yazılım Sistemi (2019). *SUKOM yazılım.* Erişim adresi: www.mülteciler.org.tr

Suriyeli Öğrencilere Burs İmkanları, *Türk Yükseköğretim Sisteminde Suriyeli Öğrenciler Uluslararası Konferansı*, Konferans Raporu, Mustafa Kemal Üniversitesi, Hatay. 19 Mart 2017, Perşembe

Uzun, E. (2012). Geri göndermeme (non-refoulement) ilkesinin uluslararası hukuktaki konumu üzerine bir değerlendirme. *Uluslararası Hukuk ve Politika*, 8(30), 25-58.

Ünlü, H. (2011). Türkiye'de ve dünyada Türkçenin yabancılara öğretiminde karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri. *Gazi Üniversitesi Türkçe Araştırmaları Akademik Öğrenci Dergisi,*1(1), 108-116.

Ünlüler Arabacı, P. (2015). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yararlanılan kısa ve uzun metrajlı filmlerin Kırgızistan bağlamında değerlendirilmesi, *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 4(2), 83-97.

Wang, Y. and Su, C. (2000). Synchronous distance education: enhancing speaking skills via Internet-based real time technology. (2000*). Proceedings of the First International Conference on Web Information Systems Engineering, Web Information Systems Engineering, 2000.*

Yalın, H. İ. (2007). *Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme*. Ankara: Nobel Yayın.

Yıldırım A. (1999). Nitel Araştırma Yöntemlerinin Temel Özellikleri ve Eğitim Araştırmalarındaki Yeri ve Önemi. *Eğitim ve Bilim*, (23), 7-17.

Yıldırım A. ve Şimşek H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (7.bs), Ankara: Seçkin.

Yılmaz, V. (1996). *Okullarda Bilgisayar Kullanımının Uzun Vadeli Planlaması*. İstanbul: İnkılap Yayın evi

Yılmaz, F. ve Babacan, G. (2015). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Podcast Kullanımı. *Turkish Studies,* 10 (3), 1153-1170.

Yılmaz, F.ve Talas, Y. (2015). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde materyal olarak animasyon kullanımı ve önemi. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 3(1), 114-127.

EKLER

EK 1. Çalışma İzni

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Göç İdaresi Genel Müdürlüğü
Göç Politika ve Projeleri Dairesi Başkanlığı

Sayı : 62103649-604.02.02- 9019 21/02/2018
Konu : Anket İzni

ANKARA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

İlgi :

a) 30.01.2018 tarihli yazı.
b) 15.02.2018 tarihli yazı.

İlgide kayıtlı yazılar ile Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yetişkin Eğitimi ve Hayat Boyu Öğrenme Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi Ayça Uslu tarafından "Suriyeli Yetişkin Mültecilere Verilen Uyum Kurslarındaki Dil Öğretiminde Teknolojinin Yeri" isimli tez kapsamında Türkiye ve Almanya'daki öğrencilere anket uygulanması için izin talep edilmektedir.

Söz konusu çalışmanın, 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu 94 üncü maddesi ile 2014/6883 karar sayılı Geçici Koruma Yönetmeliği 51 inci maddesinde belirtilen gizlilik ilkelerine gerekli hassasiyetin gösterilmesi; tez başlığının *" Geçici koruma Altındaki Suriyeli Yetişkinlere Verilen Uyum Kurslarındaki Dil Öğretiminde Teknolojinin Yeri"* olarak değiştirilmesi; çalışmaya konu kişilerden ve/veya aile üyelerinden yapılacak araştırmanın hiçbir aşamasında **ad, soyad, telefon, e-posta adresi, ikametgâh adresi, mülakat yapan kişinin çalıştığı kurum ile din, mezhep, etnik grubu mensubiyet gibi hassas bilgilerin istenmemesi ve hâlihazırda gönderilen anket sorularının içerisinden sayılan hususlardaki bilgi taleplerinin çıkarılması; çalışmalar esnasında ses/video kaydı alınmaması;** seçilen örneklem dışındaki gruplara anket uygulanmaması şartı ile olumlu değerlendirildiği hususunda;

Gereğini rica ederim.

Salih BOZAK
Başkan
Genel Müdür Yardımcısı

Talatpaşa Caddesi No:44 Emek 06510 Yenimahalle/ANKARA
Telefon:0 (312) 422 65 00 Faks:0 (312) 422 60 00
e-posta: gocpol@goc.gov.tr Elektronik ağ: www.goc.gov.tr

Bilgi için: Fatih Cem BOZKAŞ
Göç Uzman Yrd.

EK 2. Etik kurul yazısı

ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ALT ETİK KURULU
KARAR ÖRNEĞİ

Karar Tarihi : **29/07/2019**
Toplantı Sayısı : **10**
Karar Sayısı : **323**

323- Üniversitemiz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Hayat Boyu Öğrenme ve Yetişkin Eğitimi Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencisi **Ayça Uslu**'nun "Geçici Koruma Statüsünde Olan Suriyeli Yetişkinlere Verilen Uyum Kurslarındaki Dil Öğretiminde Teknolojinin Yeri" başlıklı tezi ile ilgili 29/07/2019 tarihli "İnsan Üzerinde Yapılan Klinik Dışı Araştırmalar Başvuru Formu" Etik Kurulumuzca incelendi.

Araştırmanın aydınlatılmış onam formunun uygun biçimde hazırlandığı, görüşme sorularının yansız olduğu ve ayrımcı ifadeler içermediği, yöntemsel tutarlığın bulunduğu, dolayısıyla araştırma tasarımının etik açıdan uygun olduğu görülmekle birlikte; Üniversitemiz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Hayat Boyu Öğrenme ve Yetişkin Eğitimi Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencisi **Ayça Uslu**'nun "Geçici Koruma Statüsünde Olan Suriyeli Yetişkinlere Verilen Uyum Kurslarındaki Dil Öğretiminde Teknolojinin Yeri" başlıklı tezi tamamlanmış bir tez çalışması olduğundan Etik Kurul onay belgesi verilememektedir.

ASLININ AYNIDIR
29/07/2019

Prof. Dr. Muharrem ÖZEN
Ankara Üniversitesi
Etik Kurulu Başkanı

EK 3. Öğretmenler ile Görüşme Soruları

(Bu sorular, Geçici Koruma Statüsündeki Suriyeli bireylerin Türkçe dilini öğrenmesi/bireylere dilin öğretilmesi sürecinde teknoloji kullanılması bağlamında dil öğreten öğretmenlere yöneltilecektir)

1. Hangi teknolojiyi ne düzeyde kullanacağınıza nasıl karar veriyorsunuz?
2. Kurumunuzun teknoloji kullanımınızdaki etkisi nedir?
3. Teknoloji ile ilgili teknik engellerle karşılaştığınız zaman kimden yardım alıyorsunuz ve ne düzeyde yardım alıyorsunuz?
4. Derslerde kullandığınız çokluortam (multimedia) araçlarına karar verirken hangi ölçütlere dikkat ediyorsunuz?
5. Teknolojilerin, dil öğretiminde etkili olduğunu düşünüyor musunuz? Eğer düşünüyorsanız, sizce teknoloji öğrencilerin dil öğrenmesini ne derece ve nasıl verimli kılmaktadır?
6. Uzaktan Eğitim (UE) yolu ile ders veriyor musunuz? Evet ise;
    - Hangi öğrenciler için?
    - Verdiğiniz UE süresi nedir?
    - UE uygulamalarından genel olarak memnun musunuz? Memnun değilseniz sizce eksik olduğu yönleri nelerdir?
    - UE uygulamalarının öğrenciler için etkili olduğunu düşünüyor musunuz?
7. Geçici Koruma Statüsündeki Suriyelilere dil eğitimi için birçok Alman ve Türk kurumları işbirliğinde hazırlanmış olan MOOCs- (Massive Open Online Courses; Kitlesel Açık Çevrimiçi Dersler), kitlelere hitap eden uzaktan eğitime dayalı modüler halde tasarlanan açık derslerdir, haberdar mısınız?
    - Evet ise; sizce Geçici Koruma Statüsündeki Suriyelilere dil eğitimi konusunda MOOCs'dan faydalanılabilinir mi?
    - Diğer Geçici Koruma Statüsündeki Bireylerle MOOCs ile dil öğrenilmesi veya dil öğretimi konusunda herhangi bir deneyiminiz oldu mu? Ya da bu gibi başka bir internet temelli çoklu öğrenme ortamından yararlandınız mı?
    - Sizce bu programların Geçici Koruma Statüsündeki Suriyelilere, mülteci veya göçmenlere dil eğitimi konusunda yeterliliği ne düzeydedir?
    - Daha etkili bir sonuç için nelerin değiştirilmesi veya eklenmesi gerekmektedir?
    - Bu öğrenim ortamları tasarlanırken sizce hangi öğretim tasarımı ilkelerine dikkat edilmiştir ve edilmelidir?
8. Geçici Koruma Statüsündeki Suriyelilerin öğrenme özellikleri nelerdir ve teknoloji bu bağlamda öğrenme sürecini nasıl kolaylaştırmaktadır?
9. En çok hangi konularda teknolojiyi kullanırken zorlanıyorsunuz? Lütfen açıklayınız.
10. Dil öğretimi için kullanılabilecek olan cep telefonu uygulamaları hakkında görüşleriniz ve varsa deneyimleriniz nelerdir?
11. Sizce siz teknolojileri eğitim alanında etkili bir biçimde kullanabiliyor musunuz? Hayır ise; kullanım düzeyinizi arttırmak amacıyla ne gibi araç-gereç veya eğitime ihtiyaç duyuyorsunuz?

EK 4. Geçici Koruma Statüsündeki Suriyeli Yetişkinlere Dil Öğretiminde Teknoloji Kullanımı Anketi

Sayın öğretmenim,

Bu anket ile amaçlanan, Geçici Koruma Statüsündeki Suriyelilere dil öğretirken teknolojiyi nasıl kullandığınızı ve genel olarak deneyimlerinizi araştırmaktır. Vereceğiniz bilgiler sadece yüksek lisans çalışmam için kullanılacaktır. Kimlik bilgileriniz ve size ait özel bilgiler gibi kişisel bilgileriniz hiç kimse ile paylaşılmayacak ve saklı tutulacaktır.

Değerli vaktiniz ve paylaştığınız bilgiler için şimdiden teşekkür ederiz.

Ayça Uslu
Ankara Üniversitesi, Yetişkin Eğitimi ve Hayat Boyu Öğrenme Yüksek Lisans Öğrencisi aycauslu89@windowslive.com

Doç. Dr. H. Tuğba Öztürk
Tez Danışmanı, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi
tozturk@ankara.edu.tr

Dil öğretimindeki deneyiminiz (yıl olarak):
Çalıştığınız kurum:
Çalıştığınız il:
Cinsiyetiniz:

A. Öğrenci profili

1. Geçici Koruma Statüsündeki Suriyeli öğrencilerinizin "genel olarak" demografik özellikleri hakkında bilgi verebilir misiniz? (yaş aralığı, cinsiyet, meslek, eğitim durumu vb.)

2. Çalıştığınız kuruma Geçici Koruma Statüsündeki Suriyeli öğrenciler sizlere nasıl ulaşmaktadır ve/veya nerelerden yönlendirilmekteler?

3. Türkçe öğretiyor olduğunuz Suriyeli öğrencilerin teknoloji kullanımı konusunda bilgi ve beceri düzeyi nedir? Örnek verebilir misiniz?

B. Dil öğretimi sürecinde teknoloji kullanımı

4. Geçici Koruma Statüsündeki Suriyelilere dil öğretirken eğitim teknolojilerini ne amaçla kullanıyorsunuz? (Lütfen işaretleyiniz.)

Amaç	**Hiçbir zaman**	**Nadiren**	**Bazen**	**Çoğunlukla**	**Her zaman**
Derse hazırlanmak için					
Ders esnasında kullanmak için					
Değerlendirme için					
Öğrencilerle iletişim kurmak için					
Diğer(lütfen belirtiniz)					

5. Geçici Koruma Statüsündeki Suriyelilere dil öğretirken hangi teknolojileri kullanıyorsunuz?(Lütfen işaretleyiniz.)

Teknoloji	**Hiçbir zaman**	**Nadiren**	**Bazen**	**Çoğunlukla**	**Her zaman**
Tablet					
Bilgisayar					
Telefon					
Akıllı tahta					
Projeksiyon Aleti					
Tepegöz					
Sunum (PowerPoint, Active Inspire)					
Öğrenme Yönetim Sistemi (Moodle, OneNote Class Notebook vb.)					
Görüşme araçları (Skype, Whatsapp, Messenger,Facetime, Viber vb.)					
Kurumların sunduğu internet üzerinden kaynaklar (Yunus Emre Enstitüsü,TRT,TDK vb.)					
Video, ses vb materyaller					
Podcast					
Diğer 1… yazınız					
Diğer 2… yazınız					

6. Suriyeli öğrencilerle iletişim kurmak için hangi teknolojileri kullanıyorsunuz? (Lütfen işaretleyiniz.)

Teknoloji	**Hiçbir zaman**	**Nadiren**	**Bazen**	**Çoğunlukla**	**Her zaman**
E-posta					
Telefon					
Mektup					
Yüz yüze					
Diğer(Lütfen belirtiniz)					

EK 5. Dil Öğreniminde Teknoloji Kullanımı Anketi

Değerli öğrenci,

Bu anket ile amaçlanan, dil öğrenirken teknolojiyi nasıl kullandığınızı ve genel olarak deneyimlerinizi araştırmaktır. Vereceğiniz bilgiler sadece yüksek lisans çalışmam için kullanılacaktır. Kimlik bilgileriniz ve size ait özel bilgiler gibi kişisel bilgileriniz hiç kimse ile paylaşılmayacak ve saklı tutulacaktır. Değerli vaktiniz ve paylaştığınız bilgiler için şimdiden teşekkür ederiz.

Ayça Uslu (Ankara Üniversitesi, Yetişkin Eğitimi ve Hayat Boyu Öğrenme Yüksek Lisans Öğrencisi) (aycauslu89@windowslive.com)
Doç. Dr. H. Tuğba Öztürk (Tez Danışmanı, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi) (tozturk@ankara.edu.tr)

Dil öğrenimi aldığınız kurumun adı ve yeri nedir? :
Hangi ilde yaşıyorsunuz? :
Yaşınız:
Cinsiyetiniz:
Eğitim düzeyiniz (ör. İlkokul, lise, Lisans, yüksek lisans vb):

1. Aşağıdaki teknolojileri hangi düzeyde kullanıyorsunuz? (Lütfen işaretleyiniz.)

Teknoloji	**Hiç iyi kullanamıyorum**	**İyi kullanamıyorum**	**Fena değilim**	**İyi kullanıyorum**	**Çok iyi kullanıyorum**
Kelime işlemci programları (Ör. MS Office)					
Sunum programları (Ör. MS PowerPoint)					
Tablolama programları (Ör. MS Excel)					
İnternet					
E-Posta					
İletişim araçları (Ör.Skype,Viber, Whats app)					
CD vb çalıştırma					
Cep telefonu uygulamaları					
Diğer (Lütfen belirtiniz)					

2. Aşağıdaki teknolojiler Türkçe öğrenmenizi ne düzeyde kolaylaştırmaktadır ve şu anki dil öğrendiğiniz kurumda bu teknolojilerin dil öğrenmenizi kolaylaştırmadaki düzeyi nedir? (Birden fazla teknoloji seçeneğini işaretleyebilirsiniz.)

	Genel olarak en soldaki sütunda belirtilen teknolojinin dil öğrenmenizi kolaylaştırma düzeyini işaretleyiniz					**Şuan dil öğrendiğiniz kurumdaki** en soldaki sütunda belirtilen teknolojinin dil öğrenmenizi kolaylaştırma düzeyini işaretleyiniz				
Teknoloji	Hiçbir zaman kolaylaştırmamaktadır	Nadiren kolaylaştırmaktadır	Bazen Kolaylaştırmaktadır	Çoğunlukla Kolaylaştırmaktadır	Her zaman kolaylaştırmaktadır	Hiçbir zaman Kolaylaştırmamaktadır	Nadiren Kolaylaştırmaktadır	Bazen Kolaylaştırmaktadır	Çoğunlukla Kolaylaştırmaktadır	Her zaman kolaylaştırmaktadır
Tablet										
Bilgisayar										
Telefon										
Akıllı tahta										
Projeksiyon Aleti										
Tepegöz										
Sunum (PowerPoint,Active Inspire)										
Öğrenme Yönetim Sistemi (Moodle,OneNote Class Notebook vb)										
Görüşme araçları (Skype, Whatsapp, Messenger, Facetime,Viber vb)										
Kurumların sunduğu İnternet üzerinden erişilebilen kaynaklar										
Video, ses vb materyaller										
Podcast										
Diğer (Lütfen belirtiniz)										

3. Türkçe öğrenmenize yardım eden kişilerle iletişim kurmak için aşağıdaki teknolojileri ne düzeyde kullanıyorsunuz ve şuan ki dil öğrendiğiniz kurumda bu teknolojilerin "dil öğretimi" ile ilgili olarak kullanılma düzeyleri nelerdir? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.)

	Genel olarakTürkçe öğrenmenize yardım eden kişilerle iletişim kurmak için aşağıdaki teknolojileri ne düzeyde kullanıyorsunuz					***Şuan ki dil öğrendiğiniz kurumda bu teknolojilerin "dil öğretimi" ile ilgili olarak kullanılma düzeyleri nelerdir***				
Teknoloji	**Hiçbir zaman**	**Nadiren**	**Bazen**	**Çoğunlukla**	**Her zaman**	**Hiçbir zaman**	**Nadiren**	**Bazen**	**Çoğunlukla**	**Her zaman**
E-posta										
Telefon										
Mektup										
Yüz yüze										
Diğer (Lütfen belirtiniz)										

4. Sizce dil öğreniminde aşağıdaki teknolojilerden hangisi/hangileri etkilidir? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.)

Teknoloji	**İşaretleyiniz**
Tablet	
Bilgisayar	
Telefon	
Akıllı tahta	
Projeksiyon Aleti	
Tepegöz	
Sunum (PowerPoint,Active Inspire)	
Öğrenme Yönetim Sistemi (Moodle,OneNote Class Notebook vb)	
Görüşme araçları (Skype, Whatsapp,Messenger, Facetime,Viber vb)	
Kurumların sunduğu İnternet üzerinden erişilebilen kaynaklar	
Video, ses vb materyaller	
Podcast	
Diğer (Lütfen belirtiniz)	

5. Dil öğreniminde aşağıdaki teknolojilerden hangisine/hangilerine ihtiyaç duymaktasınız? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.)

Teknoloji	
Tablet	
Bilgisayar	
Telefon	
Akıllı tahta	
Projeksiyon Aleti	
Tepegöz	
Sunum (PowerPoint,Active Inspire)	
Öğrenme Yönetim Sistemi (Moodle,OneNote Class Notebook vb)	
Görüşme araçları (Skype, Whatsapp,Messenger, Facetime,Viber vb)	
Kurumların sunduğu İnternet üzerinden erişilebilen kaynaklar	
Video, ses vb materyaller	
Podcast	
Diğer (Lütfen belirtiniz)	

6. Diğer Geçici Koruma Statüsündeki Suriyelilere ulaşmak için aşağıdaki teknolojilerden hangisini/hangilerini kullanmaktasınız? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.)

Teknoloji	
Tablet, Bilgisayar	
Telefon (sesli arama, mesaj ve telefon uygulamaları uygulamalar: whatsapp, viber, facetime, Messenger vs..)	
Sosyal Medya (Facebook, Twitter vs..)	
E-Posta	
Mektup	
Diğer (Lütfen belirtiniz)	

7. Dil öğrenirken aşağıdaki teknolojilerden hangisi/hangilerinden yararlanırsınız? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.)

Teknoloji	
Tablet	
Bilgisayar	
Telefon	
Akıllı Tahta	
Projektör	
Tepegöz	
Öğretim Programları (PowerPoint, Active Inspire)	
Öğrenme Yönetim Sistemi (Moodle, OneNote Class Notebook vb)	
Görüşme araçları (Skype, Whatsapp, Messenger, Facetime, Viber vb)	
Kurumların sunduğu İnternet üzerinden erişilebilen kaynaklar	
Video, ses vb materyaller	
Podcast	
E-öğrenme (MOOcs gibi..)	
Interaktif ders materyalleri	
Diğer (Lütfen belirtiniz)	

8. Dil öğrenirken aşağıdaki teknolojilerden hangisi/hangileri bulunduğunuz ülkede günlük hayatınızı kolaylaştırdı? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.)

Teknoloji	
Tablet	
Bilgisayar	
Telefon	
Sunum araçları	
Öğrenme yönetim sistemi (Moodle,OneNote Class Notebook vb)	
Görüşme araçları (Skype, Whatsapp,Messenger, Facetime,Viber vb)	
Kurumların sunduğu İnternet üzerinden erişilebilen kaynaklar	
Video, ses vb materyaller	
E-öğrenme	

9. Türkiye'ye gelmeden önce teknoloji kullanım düzeyiniz neydi? Lütfen işaretleyiniz.

1.Çok iyi	
2. İyi	
3. Biraz iyi	
4. Biraz kötü	
5. Kötü	

استطلاع إستخدام التكنولوجيا في تعلّم اللغة

الطالب المحترم,

يُقصد بهذا الاستطلاع, تفتيش عن كيف تسنخدمون التكنولوجيا في تعلّم اللغة و دربتكم بوجه الإجمال.سيُستخدمون المعلومات اللاتي تعطيون لدراستي فقط. لا تشترك معلوماتكم الشخصيات ومعلوماتكم الخاصة احدًا و يخفى.

نشكركم حاليًا لوقتكم الغالي و معلوماتكم اللاتي تشاركونها.

آيتشا أوسلو (طالبة ماجستر في قسم التعلّم مدى الحياة و تعليم الكبار)
(aycauslu89@windowslive.com)
أستاذة مشاركة دكتورة توغبا أوزترك (جامعة أنقرة كلية العلوم التربية)
(tozturk@ankara.edu.tr)

ما اسم مؤسسة تلقيتم دراسة اللغة عنها و أين؟:

في أي مدينة تعيشون؟:

عمركم:

جنسكم:

مستواكم التعلمي (الأولية، ثانوية، بكالريوس، ماجستر و ألخ):

1. أي مستوى تستخدمون تكنولوجيات فيما يلي؟

التكنولوجيا	لا استخدم على الأطلاق	لا استخدم جيدا	لا بأس به	استخدم جيدا	استخدم جيدا جدا
برامج المعالجة للنصوص (المثال: **MS Office**)					
برامج التقديم (المثال:**MS PowerPoint**)					
برامج الجداول (المثال:**MS Excel**)					
الانترنت					
بريد الاكتروني					
وسائل الاتصال (المثال: واتساب، سكايب، فايبر)					
تشغيل القرص ألخ.)					
تطبيقات الهاتف الجوال					

كم جعلت تكنولوجيات فيما يلي تسهيلًا لتعلمكم اللغة و ما مستواهن التسهيل في المؤسسة التي تلقيتم منها؟ (أشرو من فضلك) **2.**
واحد خيار من أكثر تحديد يمكنك

	في المؤسسة التي تتعلمون الآن: أشرو مستوى التسهيل التكنولوجيا المبيين للتعلّم اللغة في العمود الأقصى اليسار.					عامةً: أشرو مستوى التسهيل التكنولوجيا المبيين للتعلّم اللغة في العمود الأقصى اليسار.				
التكنولوجيا	يسهل دائمًا	يسهل عادةً	يسهل أحيانًا	يسهل قليلًا	لا يسهّل على الاطلاق	يسهل دائمًا	يسهل عادةً	يسهل أحيانًا	يسهل قليلًا	لا يسهّل على الاطلاق
الحاسوب اللوحي										
الحاسوب										
الهاتف										
السبورة الذكية										
جهاز الإسقاط										
جهاز العرض العلوي										
العرض (PowerPoint,Active Inspire)										
نظام إدارة التعلّم (Moodle,OneNote Class Notebook vb)										
وسائط المقاولة (سكايب، واتساب، ميسينجير، فيستايم، فايبر ألخ)										
الموارد المتاحة عبر الانترنت التي المؤسسات يعرضن (موارد معهد غوته، مركز التعليم الشعبي، تومر و مؤسسة اللغة التركية ألخ.)										
معدات كفيديو، صوت										
أخرى ، يرجى الكتابة ...										

ما مستوى استخدام التكنولوجيات لاتصال بأشخاص يساعد على تعلمكم التركية و الألمانية و ما مستواهن لاستخدام في المؤسسة التي تتعلم اللغة الآن بعلاقة "تعليم اللغة" **3.**
(واحد خيار من أكثر تحديد يمكنك**)**

	ما مستواهن لاستخدام في المؤسسة التي تتعلم اللغة الآن بعلاقة "تعليم اللغة"						عامةً ما مستوى استخدام التكنولوجيات لاتصال ب و الألمانية؟		
التكنولوجيا	دائمًا	عادةً	أحيانًا	قليلًا	على الاطلاق		دائمًا	عادةً	أحيانًا
بريد الالكتروني									
الهاتف									
الرسالة									
بمواجهة									

أن استخدام تكنولوجيا ال..... مهمة أكثرًا في تعليم اللغة **4.**

(واحد خيار من أكثر تحديد يمكنك)

	التكنولوجيا
	الحاسوب اللوحي
	الحاسوب
	الهاتف
	السبورة الذكية
	جهاز الإصقاط
	جهاز العرض العلوي
	العرض (PowerPoint,Active Inspire)
	نظام إدارة التعلّم (Moodle,OneNote Class Notebook vb)
	وسائط المقاولة (سكايب، واتساب، ميسينجير، فيستايم، فايبر ألخ)
	الموارد المتاحة عبر الانترنت التي المؤسسات يعرضن (موارد معهد غوته، مركز التعليم الشعبي، تومر و مؤسسة اللغة التركية ألخ.)
	معدات كفيديو، صوت
	التدوين الصوتي

أحتاج لتكنولوجيا ال..... في تعليم اللغة أكثرًا. أشرو من فضلك. ***5.***

(واحد خيار من أكثر تحديد يمكنك)

	التكنولوجيا
	الحاسوب اللوحي
	الحاسوب
	الهاتف
	السبورة الذكية
	جهاز الإصقاط
	جهاز العرض العلوي
	العرض (PowerPoint,Active Inspire)
	نظام إدارة التعلّم (Moodle,OneNote Class Notebook vb)
	وسائط المقاولة (سكايب، واتساب، ميسينجير، فيستايم، فايبر ألخ)
	الموارد المتاحة عبر الانترنت التي المؤسسات يعرضن (موارد معهد غوته، مركز التعليم الشعبي، تومر و مؤسسة اللغة التركية ألخ.)
	معدات كفيديو، صوت
	التدوين الصوتي

استفد من ..... لاتصال بسوريين آخرين ذوي وضع الحماية المؤقتة ***6.***

(واحد خيار من أكثر تحديد يمكنك)

	التكنولوجيا
	الحاسوب اللوحي، الحاسوب
	الهاتف (التطبيقات؛ واتساب، فايبر، فيستايم، ميسينجر، برقية ألخ.)
	الإغلام الاجتماعي (فيسبوك، تويترألخ.)
	بريد الالكتروني
	البريد

استفد/ت من ..... أكثرًا عند تعلم اللغة ***7.***
(واحد خيار من أكثر تحديد يمكنك***)***

التكنولوجيا	
الحاسوب اللوحي	
الحاسوب	
الهاتف	
السبورة الذكية	
جهاز الإصقاط	
جهاز العرض العلوي	
العرض (PowerPoint,Active Inspire)	
نظام إدارة التعلّم (Moodle,OneNote Class Notebook vb)	
وسائط المقاولة (سكايب، واتساب، ميسينجير، فيستايم، فايبر ألخ)	
الموارد المتاحة عبر الانترنت التي المؤسسات يعرضن (موارد معهد غوته، مركز التعليم الشعبي، تومر و مؤسسة اللغة التركية ألخ.)	
معدات كفيديو، صوت	
التدوين الصوتي	
تطبيقات على الانترنت (MOOcs ألخ)	
معدات الدراسية التفاعلية (معهد غوته، هوبير ألخ)	

جعلت تكنولوجيا ..... أسهلا عندما تعلم اللغة ***8.***
(واحد خيار من أكثر تحديد يمكنك***)***

التكنولوجيا	
الحاسوب اللوحي	
الحاسوب	
الهاتف	
السبورة الذكية	
جهاز الإصقاط	
جهاز العرض العلوي	
العرض (PowerPoint, Active Inspire)	
نظام إدارة التعلّم (Moodle,OneNote Class Notebook vb)	
وسائط المقاولة (سكايب، واتساب، ميسينجير، فيستايم، فايبر ألخ)	
الموارد المتاحة عبر الانترنت التي المؤسسات يعرضن (موارد معهد غوته، مركز التعليم الشعبي، تومر و مؤسسة اللغة التركية ألخ.)	
معدات كفيديو، صوت	
التدوين الصوتي	
تطبيقات على الانترنت (MOOcs ألخ)	
معدات الدراسية التفاعلية (معهد غوته، هوبير ألخ)	

كان استخدامي التكنولوجيا..... فبل وصولي إلى تركيا. أشرو من ف ***9.***

1.	جيدا جدا	
2.	جيدا	
3.	جيدا قليلا	
4.	سيءقليلا	
5.	سيء	

EK 6. Aydınlatılmış Onam Formu

GEÇİCİ KORUMA STATÜSÜNDEKİ SURİYELİ YETİŞKİNLERE VERİLEN UYUM KURSLARINDAKİ DİL ÖĞRETİMİNDE TEKNOLOJİNİN YERİ

Sayın gönüllü,

Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yetişkin Eğitimi ve Hayat Boyu Öğrenme Bölümü Yüksek Lisans Tezi kapsamında planlanmış olan yukarıda adı yazılı araştırmaya katılmak üzere davet edilmiş bulunuyorsunuz. Bu araştırmada yer almayı kabul etmeden önce, araştırmanın ne amaçla yapılmak istendiğini anlamanız ve kararınızı bu bilgilendirme çerçevesinde özgürce vermeniz gerekmektedir. Aşağıdaki bilgileri lütfen dikkatlice okuyunuz, sorularınız olursa sorunuz ve açık yanıtlar isteyiniz.

Çalışmanın amacı Suriyeli yetişkinlere verilen uyum kurslarındaki teknolojinin rolünü bulabilmektir.
Araştırmaya katılan tüm geçici koruma altındakilerin;

- Yetişkin; yani 18 yaş üstü olması
- Uyum kurslarından faydalanıyor ya da faydalanmış olması
- Yetişkinlerin uyum kurslarına Türkiye'de katılıyor olması gerekmektedir.

Araştırmaya katılacak öğretmenlerin;

- Uyum kurslarında Türkçe öğretmenliği yapıyor veya yapmış olması
- Suriyeli yetişkin öğrencilere ders veriyor veya vermiş olması
- Türkiye'de Suriyeli yetişkin öğrencilere ders veriyor olması gerekmektedir.

Araştırmaya yardımcı olacak herhangi bir kurumun ise;

- Bünyesinde Suriyeli yetişkin öğrencileri uyum kurslarına yönlendiriyor olması
- Suriyeli yetişkin öğrencilerin eğitimi üzerine sorumlu bir kuruluş olması
- Bu kurum ve kuruluşların Türkiye'de olması gerekmektedir.

Çalışma kapsamında Suriyeli yetişkinlere verilen uyum kurslarındaki teknolojinin önemini araştırmaya yönelik anket ve görüşme yapılacaktır. Bir gönüllünün bu araştırmanın gereklerini yerine getirebilmek için yapılacak uygulamaya göre en az 15 dakika an fazla yarım saatini alacaktır. Gönüllüler, araştırmaya katılmaları halinde hiç bir risk almayacaklardır. Gönüllüler, araştırmaya katılmayı kabul etmemeleri ya da araştırmadan ayrılmaları durumunda herhangi bir olumsuz sonuçla karşı karşıya kalmayacaklardır. Bu araştırmada yer almak tümüyle sizin isteğinize bağlıdır. Araştırmada yer almayı reddedebilirsiniz ya da başladıktan sonra yarıda bırakabilirsiniz. Bu araştırmanın sonuçları bilimsel amaçlarla kullanılacaktır. Araştırmadan çekilmeniz ya da araştırmacı tarafından araştırmadan çıkarılmanız halinde, sizle ilgili veriler kullanılmayacaktır. Sizden elde edilen tüm bilgiler gizli tutulacak, araştırma yayınlandığında da varsa kimlik bilgilerinizin gizliliği korunacaktır.

Yukarıda yer alan ve araştırmaya başlanmadan önce gönüllülere verilmesi gereken bilgileri içeren metni okudum (ya da sözlü olarak dinledim). Eksik kaldığını düşündüğüm

konularda sorularımı araştırmacılara sordum ve doyurucu yanıtlar aldım. Yazılı ve sözlü olarak tarafıma sunulan tüm açıklamaları ayrıntılarıyla anladığım kanısındayım. Çalışmaya katılmayı isteyip istemediğim konusunda karar vermem için yeterince zaman tanındı. Bu koşullar altında, araştırma kapsamında elde edilen şahsıma ait bilgilerin bilimsel amaçlarla kullanılmasını, gizlilik kurallarına uyulmak kaydıyla sunulmasını ve yayınlanmasını, hiçbir baskı ve zorlama altında kalmaksızın, kendi özgür irademle kabul ettiğimi beyan ederim.

BENZERLİK BİLDİRİMİ

"Geçici Koruma Statüsünde Olan Suriyeli Yetişkinlere Verilen Uyum Kurslarındaki Dil Öğretiminde Teknolojinin Yeri" başlıklı tezimin ana bölümü (ön bölüm, kaynaklar ve ekler hariç) Turnitin İntihali Engelleme Programı aracılığıyla incelenmiş ve ilgili rapor danışmanım tarafından da kontrol edilmiştir. Kontrol sırasında (1) "Beş sözcükten daha az olan benzeşmeler" (2) "Kaynaklar" (3) "Doğrudan Alıntılar" dışarıda tutulmuştur. Benzerlik kontrolüne ilişkin rapordan elde edilen sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Rapor Tarihi	: 18.09.2019
Gönderim Numarası	: 1175021225
Sayfa Sayısı	: 115
Sözcük Sayısı	: 23622
Karakter Sayısı	: 167815
Benzerlik Oranı	: %8
Savunma Tarihi	: 16.08.2019

Yukarıda belirtilen sonuçları gösteren Turnitin İntihali Engelleme Programı'na ilişkin orijinal raporu, sonuçlarda herhangi bir değişiklik yapmaksızın bu beyanım ekinde Enstitüye teslim ettiğimi, tezimin %10'dan fazla benzerlik oranı içerdiğinin belirlenmesi durumunda, bundan doğabilecek tüm yasal sorumluluğu kabul ettiğimi bildirir, saygılarımı sunarım.

Öğrencinin Adı Soyadı : Ayça USLU

Tarih : 16.08.2019

İmza :

ÖZGEÇMİŞ

Persönliche Informationen /Personal Informations / Kişisel Bilgiler

Vorname/Name/ İsim : AYÇA

Nachame/Surname/ Soyad : USLU

Geschlect / Gender / Cinsiyet : Frau / Mrs. / Kadın

Familienstand / Marital Status / Medeni Durum : ledig / Single / bekar

Geburtsdatum/ Date of Birth/ Doğum Tarihi : 27.04.1989

Geburtsort/ Place of Birth / Doğum Yeri : Südafrika/ South Africa / Güney Afrika- Witbank

Staatsangehörigkeit/Nationality/ Vatandaşlık : Die Doppelstaatsangehörigkeit (Südafrika und Turkei) / Dual Citizens (Turkey & South Africa) / Çifte Vatandaş (Türkiye/ Güney Afrika)

Adresse/Adres : Kozyatağı Mahallesi, Doktor Şükrü Kunt Sokak, Ozan 2 Apartmanı 9/4 Kozyatağı/ Kadıköy/ İstanbul/ Türkiye

Telefon : +905416291204

Email : aycauslu89@windowslive.com

Studium/Education/ Eğitim

Grundschule/Elementary School/İlkokul (1995-2003)

- **1995-1996:** Atatürk İlköğretim Okulu (İzmir/Turkei)
- **1997-1998:** Zekeriya Güçer İlköğretim Okulu (İstanbul/ Turkei)
- **1998-2002:** Hasan Şadoğlu İlköğretim Okulu (İstanbul/ Turkei)
- **2002-2003:** Ulubatlı Hasan İköğretim Okulu (Ankara/ Turkei)

Gymnasium / Highschool / Lise

- **2003-2006:** Bahçelievler Deneme Lisesi (Ankara/Turkei)

Universität / University / Üniversite

- **2010-2015:** Deutsche Sprache und Literatur bei der Universität Hacettepe (Ankara/Turkei) / German Literature and Linguistics at Universiy Hacettepe (Ankara/ Turkey) / Alman Dili ve Edebiyatı , Hacettepe Üniversitesi (Ankara/ Türkiye)

  Noten: Gültige Bachelor/Hochschule Abschlussnote/Academic Degree/ Akademik Ortalama
  von 4,00/ 3,33

Masterstudium / Master / Yüksek Lisans

- **2015-Heute:** Yetişkin Eğitimi ve Yaşamboyu Öğrenme Tezli Yüksek Lisans Programı Ankara Üniversitesi. / Master Programme in Adult Education and Life Learning Education in University Ankara / Masterstudium in dem Bereich Erwachsenen Bildung und Lebenslanges Lernen bei der Universitat Ankara (Tez dönemi / Writing her Master-Thesis/ Schreibt ihre Master-These)

  Noten: gültige Master Durchschnittsnote / semester academic degree / dönem akademik ortalaması 4.00 / 3.75

Pädagogische Ausbildung / Pedagogical Profeciency / Pedagojik Formasyon

- **2015-2016:** Pädagogische Ausbildung an der Universität Ankara / Pedagogical Profeciency from University Ankara / Ankara Üniversitesi Pedagojik Formasyon

Sprachkenntnisse/Language Skills/ Dil Becerisi

Turkisch: Muttersprache/Native Language/ Anadil
English : fließend in Wort und Schrift/Upper/ İleri Seviye (Universität Bilkent/ COPE EXAM,2009)
Deutsch : Ondaf Zertifikate B1 **,** CEFR B1.2 **/** Upper Intermediate/ Orta seviyenin en üstü
TestDAFMündlich-Schriftlich TDN4, Lese- und Hörverstehen:TDN 3,2015 (B2-C1)

Dil Kursu / Language Cource / Sprachkurs Im Jahre 2014 für den August monatlich Intesivkurs B1.1 in SLI Freiburg Universitat (Deutschkurs mit DAAD Stipendium./ via DAAD Scholarship in August intensive German Course/ Daad kuruluşu bursu aracılığı ile Ağustos Ayı boyunca Freiburg Universitesinde Kurs.)

Praktikum / Internship / Staj

- Von 15.02.2015 bis 15th Juli in Münchner Volkshochschule Hasenbergl in den verschiedenen Breichen./Internship in several area in Germany./ Münih Halk Eğitim Merkezinde çeşitli pozisyonlarda Staj.
- in der zweite Semester 2016 bis heute Deutsche als Fremdsprache Lehrerin bei der Universität privaten Grund und Hochschulen/ In 2016 for a semester as a german teacher in ANKÜ College. / 2016 kış dönemi ikinci semester tam dönem boyunca Ankara Üniversitesi Özel Koleji'nde almanca öğretmenliği.

Abschlussprojekt / Graduation Project / Bitirme Projesi

- With Kooperation Essen University 'Interview and Essay' between Turkey-German. Zwischen die Turkei und Deutschland Dank Essen Universitat 'Umfrage und Essay'
  https://www.uni-due.de/ikk/kooperation_tu

Andere Tätigkeiten / Other Skills / Diğer Beceriler

- **Computer / Bilgisayar:** Microsoft Office Word /Excel /Powerpoint
- **Kopiemachine / Copymaschine / Fotokopi Makinesi + Faks**

Berufserfahrungen / Work Experiences / İş Deneyimleri

2009-2010: American Life Insurance Agency AIG als Risiko Bereich, Department of Risk, Risk Bölümü

2011-2012: British Side Language Courses and Educational Counseling in England in different Positions. British Side Dil Okullarında çeşitli Pozisyonlarda danışmanlık /British Side Sprachkurs in verschidenen Breichen.

2013-2014: As an Invigilator for IELTS, FCE, Cambrige Esol Exams via British Side and British Council. British Side ve British Council aracılığı ile söylenen Sınavlarda görevli ve Sınav Oturumu dahilinde herkesle ilgilenen Pozisyon olarak. Asisstentin und

Prüfungsmitarbeiterin in Prüfungen: IELTS-FCE-ESOLExamen bei der Konsultat.

2013- 2015: British Side Dil okullarının düzenlemiş olduğu Cambridge Esol Sınavlarında Invigilator(Canbridge Esol Exams Supervisor in British Side Language Schools-Beim Canbridge Esol Prüfungen als Invigilator bei der Britis Side Sprach Schulen.) (Part-time Job- Teilzeit Job)

2016: Öğretmen Necla Kızılbağ Anadolu Lisesi 1 Aylık Ücretli Almanca öğretmenliği. / Öğretmen Necla Kızılbağ High School as a Part-Time German Teacher for a month. / Teilzeit Deutsche Lehrerin bei dem Gymnasium Öğretmen Necla Kızılbağ für einen Monat.

2016-2017: Özel İdeal Beşgen Ortaokulu ve Lisesi Almanca Öğretmeni, German Teacher in Özel İdeal Beşgen Middle School and High School Deutsche Lehrerin bei dem Gymnasium Özel İdeal Beşgen in Ankara.

2016-2018: Anka Dil Kursu Almanca Öğretmenliği / Anka Sprachkurs als Deutsche Lehrerin. / Anka Language Course as a German Teacher
Sprachniveau / Level / Seviye : A1.1 / A1.2 - A2.1 / A2.2 - B1.1 /B1.2 - B2.1 /B2.2
Unterrichtsmateriellen: Hueber Verlag Menschen / Sicher! / Beste Freund
(standart ve yoğun dil kursları Standard- und Intensivkurs- Standard- and Intensive Courses) and several private lessons in English/ German / Türkish und viele private Unterrichten auf Englisch/ Deutsch / Türkisch ve birçok özel yabancı dil dersleri : İngilizce / Almanca / Türkçe

2017-2018: Özel Birlik Bilim Doğa Koleji İlkokulu ve Ortaokulu Almanca Öğretmeni, German Teacher at Doğa Primary and Middle School, Deutsche Lehrerin bei der Schulen Doğa in Ankara.
2017- 2018 : As an Invigilator for Telc German Exams at Anka Language Courses- als Asisstentin für TELC Deutsch Prüfungen bei der Sprachschulen Anka / Ankara Anka Dil kursunda Telc Sınavları için sınav gözetmeni.

2018 : ARD Avrupa Resmi Dilleri Yabancı Dil Okulları German Teacher/ Deutsche Lehrerin / Almanca Öğretmeni (Standart /yoğun dil kursu, TELC/ DSDI /DSDII/ TESTDAF/ Aile birleşimi / Goethe Zertifikat A1-A2-B1-B2 Sınavlarına hazırlık kursları)

2018-2019: Alex Management GmbH Çevirmen ve Danışman, Translator and Consultant, Übersetzerin und Beraterin.

2019- : Web Help Danışman, WebHelp Betreuerin, WebHelp Consultant

2019- : Oxword Street Language Courses German Teacher/ Deutsche Lehrerin / Almanca Öğretmeni (Standart /yoğun dil kursu, TELC/ DSDI /DSDII/ TESTDAF/ Aile birleşimi / Goethe Zertifikat A1-A2-B1-B2 Sınavlarına hazırlık kursları)